

Dr. Marczell Mihály:

Vízkereszt utáni VI. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

24. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek	5
Általános tételek.....	5
1. beszéd: Hogyan fordul felénk az Isten?.....	5
Beszédláncok	7
I. beszédlánc címe: „Ismerem népemet!”	7
2. beszéd: Ismerem félelmeteket.....	8
3. beszéd: Ismerem Atyámhoz való törtéetéseket	8
4. beszéd: Ismerem és áldom otthonotokat.....	9
II. beszédlánc címe: Az ég felé sikongó hangok	10
1. beszéd: Mélységből szól a hangom.....	10
2. beszéd: Bizakodó a kiáltásom.....	10
3. beszéd: Révet nyerő az életem.....	11
4. beszéd: Istent dicsérő egész lényem.....	11
III. beszédlánc címe: A nagy könnyörgés	12
1. beszéd: Kinek a hangja ez?	12
2. beszéd: Kihez kiált az ember?.....	12
3. beszéd: Miért sikong az emberi szó?.....	12
4. beszéd: Mikor nyugszik meg az ember lelke?	13
IV. beszédlánc címe: Az ég vigasztaló felelete	13
1. beszéd: Hall-e bennünket az ég Ura?	13
2. beszéd: Milyen lélekkel hallgat meg az ég Ura?.....	13
3. beszéd: Mit ad nekünk az ég Ura?	14
4. beszéd: Mivé tesz minket az ég kegye?.....	14
Oratio (1. beszéd): Hogyan szolgáljuk az Istent?	14
Secreta (2. beszéd): Hogyan szolgál minket az Isten?	15
B/ rész – a/ csoportja: „kis liturgia” szövegeihez adott beszédek.....	16
1. (Introitus) beszéd: Hogyan zsong az ég Urának dicsérete?	16
2. (Introitus) beszéd: Kik csatlakoznak az Úr dicséretéhez?	17
1. (Oratio) beszéd: Megállhat-e saját erejéből az ember?	17
1. (Graduale) beszéd: Félni kell az Istent?	18
2. (Graduale) beszéd: Vagy szeretni kell-e az Istent?	18
1. (Offertorium) beszéd: Isten keze – a csodák végrehajtója.....	19
2. (Offertorium) beszéd: Isten keze – az ember megdicsőítője	19
1. (Secreta) beszéd: Segít-e nekünk az isteni Áldozat?.....	20
1. (Communio) beszéd: És Isten szava?.....	20
2. (Communio) beszéd: Csak az emberi fül dalai	21
1. (Postcommunio) beszéd: Megszabadít-e a bűnös kötelektől az égi ajándék?	22
B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegéhez írt beszédek.....	22
Különálló beszédek	23
1. beszéd: Az isteni magvetés szántóföldje	23
2. beszéd: Ég törvényei	24
3. beszéd: Isten dala	24
4. beszéd: A „lélek-ugarok”	24
5. beszéd: Az igazi televény életszendítése	25
6. beszéd: Az élet „mustármagja”	25
2. beszéd: A mustármagvak iskolája.....	27
3. beszéd: A „terebélyes fa”	29
4. beszéd: A „terebélyes fa” hivatása.....	29
5. beszéd: A „madárnép” hivatása	29
6. beszéd: A savanyú kovász	30

7. beszéd: A kenyér éltető ereje.....	30
1. beszéd: Micsoda a mennyek országa?.....	31
2. beszéd: Hol a mennyek országa?.....	32
3. beszéd: Isten országa – a világ.....	33
4. beszéd: Isten országa – a lélek szentélye.....	33
5. beszéd: Isten országa – a mennyek országa.....	34
6. beszéd: A mennyek országa előcsarnokában.....	35
7. beszéd: Az „alvó ember” ébredése.....	35
8. beszéd: A „felébredt ember” csodalátása.....	36
9. beszéd: A mennyek országának boldog birtokosa.....	37
10. beszéd: A mennyek országának területe.....	38
1. beszéd: Kényszer, vagy szabadság?.....	38
2. beszéd: Emberi erőfeszítések – isteni hangcsendülések.....	40
3. beszéd: Zaj és csend.....	40
4. beszéd: Mindent átjáró isteni igazság.....	41
5. beszéd: Az elrejtett igazságok.....	41
6. beszéd: Példabeszéd és igazság.....	42
7. beszéd: Honnét az igazság?.....	42
8. beszéd: Az igazság hordozója.....	43
1. beszéd: „Isteni küldetésben járunk”.....	44
2. beszéd: Az Úr „tarisznyásai” vagyunk.....	44
3. beszéd: A kincsek kincsenek hordozói vagyunk.....	44
4. beszéd: A diadalmas úton segítő Isten célbafutottjai vagyunk.....	45
Beszédláncok.....	45
I. beszédlánc címe: Az Egyházat alapító Krisztus.....	46
1. beszéd: A „mustármag” elvetése.....	46
2. beszéd: A mustárcserje erősödése.....	46
3. beszéd: A mustárfa törhetetlenné izmosodik.....	47
II. beszédlánc címe: Az Egyháznak hivatást adó Krisztus.....	47
1. beszéd: „Tanítsatok minden nemzeteket!” (Mt 28,19).....	47
2. beszéd: „Legeltesd bárányaimat!”.....	47
3. beszéd: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” /Lk 22,19/.....	48
III. beszédlánc címe: Az Egyház működését segítő Krisztus.....	48
1. beszéd: A szentségek szerzése.....	48
2. beszéd: A szentmise áldozatának szerzése.....	49
3. beszéd: Az állandó egybefonódás biztosítása.....	49
IV. beszédlánc címe: Az Egyház hajóját kormányzó Krisztus.....	49
1. beszéd: Krisztus Egyházát látható fej kormányozza.....	49
2. beszéd: Krisztus igazságait Isten áldotta kéz őrzi.....	50
3. beszéd: A hierarchia kormányzó hatalmával állandóan irányítja.....	50
V. beszédlánc címe: Az Egyház szerepe a földön.....	50
VI. beszédlánc címe: Kicsoda az ember életútjának a megvilágítója?.....	51
1. beszéd: Az ember – az élet vándora.....	51
2. beszéd: Isten – a célkitűző.....	51
3. beszéd: Krisztus az út megvilágítója.....	51
4. beszéd: Krisztus – az ember örök kísérője.....	51
5. beszéd: Krisztus az emberi élet örök célja.....	51
Különálló diákbeszédék.....	51
1. beszéd: A törtető lelkűek.....	51
2. beszéd: Az élet kovásza.....	52
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez adott beszédék.....	53
Különálló beszédék.....	54
1. beszéd: A bálványokkal való szakítás.....	54
2. beszéd: Szolgáltatók az igaz Istent.....	55
3. beszéd: Bizalmatok Krisztus Urunk.....	55

Az élet példája a gyűjtő hatalom	56
1. beszéd: Tanító és hívők együttese.....	56
2. beszéd: Zárt világ-e az isteni élet?	57
3. beszéd: Léleksugárzás és lélekteremtés.....	57
4. beszéd: Az élet nevelő hatása	58
5. beszéd: A szónál több a tett	58
1. beszéd: Hálás az Úrnak	58
2. beszéd: Hálás az Úrnak	59
3. beszéd: Hálás az Úrnak – hívei átnemesedéseért.....	60
Beszédláncok	60
I. beszédlánc címe: Az életet alakító kegyelem.....	60
1. beszéd: Követtétek Urunk példáját.....	61
2. beszéd: Szenvedésben is hűségesek legyetek	61
3. beszéd: Istenivé lett éltetek.....	61
II. beszédlánc címe: A haragvó Isten.....	61
1. beszéd: Hát haragvó az Isten?.....	61
2. beszéd: Az igazság érvényét követelő erő	61
3. beszéd: Isten haragja – a győzelem harsonája	62

Előszó

Mi volna ennek, a Vízkereszt utáni VI. vasárnapnak alapgondolata? – Attól függ, hogy **melyik időben** ünnepeljük. Ha marad a **rendes** helyén, a Vízkereszt után közvetlenül következő sorban, akkor a hódolás örömnépei közé sorolhatjuk. Tekintettel arra, hogy ez a lehetőség is fennáll, azért ezekre a liturgikus szövegekre is közlünk a B/ részben beszédvázlatokat, terveket. Ez az „Adorate” mise szövegéhez alkalmazkodik. – Ha pedig **áttéteik** a Pünkösöd utáni XXIV. vasárnap elé beillő kiegészítőként, akkor a léleklátó és a lelket gazdagító Mester ünnepének mondhatnók. Sőt azt is mondhatnám: ebben az utóbbi esetben olyan előkészítést adó vasárnapnak jellegét mutatja, amely már alapban és messziről indulva az Üdvözítő érkezésére hangolja az embereket. Mivel az előző vasárnapokon a liturgiának olyan szövegeit vettük alapul, amelyeket közvetlenül sorrendszerűen következő vasárnapi szentmisékben találtunk. – Most azután azokat a liturgiai szövegeket vesszük alapul, amelyek az **áttevés** miatt a Pünkösöd utáni XXIV. vasárnap elé kerültek, és így szövegtartalmuk a **nagy előkészület** beharangozásának gondolható. –Mint általában, itt is a liturgikus beszédek hármas beosztásban közöljük: **A/ alatt** az ünnep jellegéhez fűzött gondolatokat fejtegetjük, a **B/ alatt** pedig az írott liturgiához adunk beszéd/vázlatokat. Ennek alcsoportjai: **B/ – a/ alatt** a „kis liturgia”, **B/ – b/ alatt** a napi Evangélium, **B/ – c/ alatt** pedig a Szentlecke szövege indítja a kidolgozandó tételeket. – Figyelem (ebben a felsorolásban): az A/ alatti általános jellegű beszéd/láncok az ünnep helyi áttétele esetéhez alkalmazkodnak. – Tárgyi tekintetben arra kell gondolnunk, hogy ezek a beszédek azt a nagy gondolatot fogják boncolgatni: egek felé fordul az ember, hogy az ajándékaival gazdagodjék a lelke.

* * *

A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek

Először közlünk két általános tételt tartalmazó beszédet, azután beszédláncokba fűzött beszédvázlatokat, amelyek az áttett vasárnap szentmiséjének belső gondolataiból táplálkoznak.

Általános tételek

1. beszéd: Hogyan fordul felénk az Isten?

(Erkölcsei beszéd: Isten arcvonásai)

Bev.: Mikor a nagyot akarók erőfeszítéssel állnak munkába, akkor ezt szokták mondani: „arccal fordulok a feladatomból”. Ezzel a jelszóval indul a nagy hídépítés, a vasúti pálya, a nagy gyáralapítás műve. – De ezt a nagy emberi erőfeszítést úgy nézhetjük, hogy az ember akar teremteni valami nagyot. Ámde a Teremtő Istent tekintve nem kérdezhetjük-e: hát hogyan fordul az Isten felénk? Vajon elvetett „Hágár ivadék” vagyunk, vagy olyan „isteni személyek”, akikhez szeretettel fordul az egek Ura? Kérdezzük csak a mai napon: hogyan tekint reánk a betlehemi Kisdedet küldő égi Atya?

1. Első feleletünk léssen: minden teremtményből az Úr Isten arcéle csillan.

Nézzük csak a „nagyvilágot” és a „kisvilágot”. Minden parány és hegyóriás, minden egyes ember és nép isteni fényjegyet hord magán.

a) Nézzük először a csillagok tüzeit és járását. Hogyan villannak elénk? Mintha azt mondanák? Urunk és hatalmunk forrása az Isten. Ezért zengi a Zsoltáros: „Nem félünk tehát, rendüljön bár meg a föld, merüljenek bár a tenger mélyére a hegyek, zúgjanak bár és háborogjanak vizei, rendüljenek meg bár erejétől a hegyek” (Zsolt. 45,3-4). Mindent az ég Ura irányít és mindent az örök Szeretet lendít. – Majd tovább kérdezhetem: a növényvilág és állatvilág élettörvénye és szépsége mit villant elénk? Azt a csodás bontakozást, amelynek gyökérzete, indítója, segítője és diadalba csendítője az égi Atya.

b) És ha a „kisvilágot”, az embert veszem vizsgálat tárgyává? Akkor felém cseng az Írás szava: „Mi is az ember, hogy nagyra tartod, és érdemesnek látod vele törődni” (Jób 7,17). Olyan valaki mind-egyik közülünk, aki ismert erővel az élettörvények mélyére száll és gondolkodva megismervén sok rejtett értékét, az élet nemesítésére használja a leplezett tudattalan erőket. Azért olvassuk: „Aknákat vág a sziklában, és a szeme mindenféle drágaságra mered; megvizsgálja a folyók fenekét és rejtett dolgokat hoz napvilágra” (Jób 28,10-11). – Tehát az igazság ez: értelmes gondolatával, tapogatózó kutatásával

az életben mélyre szálló és életrejtélyeket leleplező ember: „Határt vet a sötétségnek, és felkutatja mindennek a végét, a homály köveit és a halál árnyékát is. Tárnákat nyit idegen nép; leereszkedik oda, hová ember még nem tette lábát, és lebeg távol az emberektől” (Jób 28,3-4). Majd tovább menvén azt is leszögezhetjük, hogy **tudással**, esztétikával –szebb világot teremtő. „Van az ezüstnek lelőhelye, és helye az aranynak, hol kimossák; a vasat a földből hozzák elő, s a melegtől megolvadt kő ércéé változik” (Jób 28,1-2) – mondja az Írás. – És ennek a munkának ki a végzője? Az ember, az „alkotó ember”. Az élettelen kincset felszínre hozza a bányász, művészi széppé alakítja a szobrász, majd dómok ékeségévé teszik a művészi kezek...

c) De a földi értékek alakítása mellett **önmaga felé** is fordul az ember és magában is megleti, kialakítja az isteni éltszépséget. „Az embernek pedig mondotta: Íme az Úr félelme: ez a bölcsesség, s a gonosztól távozni: ez az értelem” (Jób 28,28). – Ennek az erkölcsi szépségnek azután akkor találja meg a legtökéletesebb alakját, amikor a **vallási élet** kegyelmével az Istenhez lesz hasonlónak. „Fennhangon mondja: hallgassatok reám, istenes fiaim, és virultok, mint a patak mellé ültetett rózsza, édes leszen illatok, mint a Libanoné, virágoztok, mint a lilium, illatot ontotok, és levéldíszbe öltöztök! Zengjétek dalt és áldjátok az Urat műveiért!” (Sir.39,17-19). – Mi ez? Röviden: olyan életarc teremtés, amelyből kisugárzik az Isten arca.

2. Az Isten teremtményein kívül az Úr személyes jelentkezésén pedig a szerető Atya arca csillog.

Ez annyit jelent: nemcsak művein át, hanem személyesen is szól az égi Atya. Hol? Hol?

a) A kinyilatkoztatás egyetemes hangján át. – Paradicsom, próféták, angyalok, a Mester és küldött Szentegyháza. Olvasd csak az Írást: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,1-2). Ne felejtse tehát: ha szól a Mester, akkor szól az Isten!

b) Történelem folyamán is szól az Isten. – Sőt! Maga a történelem „Isten írása”. De a történelem hangja mellett csengően szól az Egyház tanító igéje is, amely Krisztus parancsa szerint Ő helyette szól. „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16).

c) És önmagunkban Maga is megjelenik az Úr... Bennünk is kiverődik az Istenarc, mert a természetfeletti, megszentelő kegyelem **ezt** alakítja ki. Ez pedig azt jelenti, hogy úgy kell élnünk, hogy kivillanjon belőlünk az Isten arca. – Az az arc, amelyről így szól az Írás: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Ez pedig végül is: a Szeretet lelkét sugárzó isteni arc. Azért mondja az apostol: „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). – „Szóljak bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom, legyen bár prófétáló tehetségem, ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt, legyen akkora hitem, hogy hegyeket mozgassak, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek” (1Kor. 13,1-2).

Bef.: Mi legyen mindezek tanulsága? Az a boldogító tudat, hogy „arccal” felénk van az Isten! Örüljünk neki! És ha boldognak mondjuk Veronikát, mert kendőjén kiverődött a „Krisztus arc”, akkor mi legyünk még boldogabbak, mert lelkünkben **él az Isten**.

2. beszéd: Hogyan forduljon az Isten felé az ember?

(Erkölcsi beszéd: az ember felelete)

Bev.: Reá tekint az Ég, hogyan nézzen fel a „föld”? Hogyan fordul a nap felé a pompás virág? – Isten tekintetére mi az ember felelete?

1. Mindent onnét várva az égre feszüljön.

Maga az ember alapvetésben égi lény. – Sokszor mondtuk: eredetben, kegyelemvételben és istenivé nemesedésben. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). – „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

a) Legyen az égre néző. Az ember „divinans persona”. Isten nélkül nem élhet és ez lelkének teljes igénye. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozád, Istenem!” (Zsolt. 41,2/).

b) Legyen égből váró. Amit a föld és ember ad, végül is Istentől ered. „Ébredj fel, miért alszol, Uram? Ébredj fel, ne taszíts el végképpen!” (Zsolt. 43,23). – De amit a lélek teljes belső rezdülésében és tartalomban kap, az pedig közvetlenül az Istentől van. Úgy tárja ég felé a lélek kapuját az ember, hogy onnét vegye erejét. „Szememet a hegyekre emelem, onnan jó az én segítségem” (Zsolt. 120,1). – Legyek élő napraforgó, amely mindig a naptól táplálkozik.

2. És mindent oda vigyen.

Az ég Ura a mi mindenünk. De ne csak függőségünk tudata hirdesse ezt, hanem a felé törtető élet is ezt mutassa.

a) Neki visszük testi-lelki javainkat. – Nem az adakozás, hanem a készséges feláldozás útján. „Szentséges az Úr félelme, örökkön-örökké megmarad, igazak az Úr ítéletei, egytől egyig igazságosak. Kívánatosabbak az aranyból, és megannyi drágakőnél, édesebbek a méznél, meg a lépesméznél” (Zsolt. 18,10-11). – A lélek ilyenkor az Istenhez száll, és így lelkiéletünk az áldozatos felajánló élet létszen.

b) Szellemi értékeinket is neki ajánljuk. Itt lelki és erkölcsi kincsekről van szó. Ezeket gyűjtjük és ezeket az örök kapuk előtt eléje tárjuk. – Mi lesz a felelet? „Szeplőtelen az Úr törvénye, felüdíti a lelket, megbízható az Úr bizonyossága, bölcsességet ad a kisdedeknek. Egyenesek az Úr végzései, vidámmá teszik a szívet. Világos az Úr parancsa, felvilágosítja a szemet” (Zsolt. 18,8-9). – Földön felajánlva áldozunk, örök életbe befogadva boldogan élünk. „Jól van, te hűséges, derék szolgál! –mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt. 25,23).

Bef.: Istentől jövet hoztunk – és Istenhez térve vigyünk! Minden Ő, és mindent Hozzá! Ő azután a boldogsággal jutalmaz.

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: „Ismerem népemet!”

A cím már az áttett ünnepi Introitus szövegéhez, gondolatához van alkalmazva. Ez így szól: „Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr; a jólétre és nem a sanyargatásra irányuló terveket, hogy meghozzam nektek a várva-várt jó véget. Hívjatok engem, menjetek és könyörögjetek hozzám, és én meghallgatlak titeket... meg is találtok engem, úgymond az Úr; és jóra fordítom sorsotokat, és egybegyűjtelek titeket mindama nemzetek közül és mindama helyről, ahová elűztelek titeket, úgymond az Úr, és visszatérítlek titeket arról a helyről, ahová száműzetésbe hurcoltalak titeket” (Jer. 29,11-12 és 14).

1. beszéd: Ismerem lelketeket!

(Dogmatikus beszéd: Isten látása)

Bev.: Van-e tökéletesebb ismeret, mint a művész ismerete, akinek lelkéből robban elő a remekmű? És az ember lelke honnét ered? Kicsoda tehát a legigazibb értelmezője?

1. Én teremtettem – békés szolgálatra.

Ez az Úr szava. „És megáldá őket az Isten és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

a) A testet a föld porából. Ennek alaptendenciája: fejlődő tökéletesedés. Ennek alaphangja: dolgozó erőfeszítés. „Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr; a jólétre és nem a sanyargatásra irányuló terveket, hogy meghozzam nektek a várva-várt jó véget” (Jer. 29,11).

b) A lelket saját lelkéből. Ennek alaphangja: uralom a föld felett. Ennek eszköze: a békés áldozat. Ennek gyökérszeti ereje: uralom önmagam felett.

2. Én alkottam kifejlődésre.

Ez is az Úr szava. – „Nagy vesződés jutott minden embernek, és súlyos iga Ádám fiainak!” (Sir. 40,1). Ez a hang is isteni megbízatás.

a) Az ember tisztaságának állapotában ezt valósítja. Isten boldog kiteljesülésre indítja. „Boldog az az ember, aki cselekszik, s az ember fia, ki ehhez ragaszkodik... ki vigyáz, hogy keze semmi rosszat se

cselekedjék” (Iz. 56,2). – Próbát állít elé, de annak vállalásához a szükséges erőket is adja. Szabad az ember, tegyen tehát Isten szolgálatában szabadon! A tény – a megfeszülésben!

b) De még elesettségében is ennek szolgája. A jó vágya kiirthatatlan (lelkiismeretem ezt hangoztatja)! Az előretörés áhítozása állandóan látható (próféták hangja, emberek nagy advent várása!)! A nemesebb emberek lelki élete ezt vetíti az átlagember lelke elé. Ezt erősíti az Isten is, aki erre a belső törtetésre teremtette az embert.

Bef.: Ismerem a terveket, mondja az Úr. „Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr” (Jer. 29,11). Művem minden egyes! Gondolatai az én sugallataim! Segítem is őket életük szent kibontásában!

2. beszéd: Ismerem félelmeteket

(Dogmatikus beszéd: Isten személyesen ismerő)

Bev.: De ha ismer az Isten, mennyit ismer magából az ember? A jó talentumok létét tudja, de a földi kötelékek (testi, lelki és szellemi gyarlóságok) terhét is érzi. Ezért remegve kérde az ember, vajon célba ér-e ez a gyarló lélek? Mik tehát a félelem okai?

1. A földi élet rabságától remegtek.

Az ember életét a földön pergeti mintegy bevezetésben az Isten.

a) Lelkünk háza a test. De ez nemcsak lakóterület, hanem olyan egybefonódás, amelyben a lélek cselekszik és a testet a lélek indíthatja. Ezért remegve látjuk: nem lesz-e úr a test a lélek felett?

b) Embervoltunk otthona a föld. Itt már több az otthon jelleg és kisebb az egybefonódás, de itt is fenyeget a veszély, hogy rabszolgává tesz a föld. Bármilyen szent a munka, mégsem lehet rabtartója az embernek. De a bírvágy, a túlzott kapzsi, egyéni, közösség ellenes törekvés is rabbá tehet. Továbbá az anyagias, testies ösztön (Bacchus – Venus!).

2. A lélek rabláncra fűzésétől féltek.

Ez még fokozza a félelmet.

a) Maga az anyagias szellem rabbá tehet. „Vajon meg tudja-e változtatni bőrét az etiops? Vagy tarka csíkjaikat a párduc? Hát ti tudtok-e jól tenni, mikor a rosszat megszoktátok?” (Jer. 13,23). Nem lélekért, hanem csak az élvezetért él az ember (Dorian Gray!)... Ez veszély! Az ember mások életén át a magáén is tapasztalja! Sőt, Isten büntető elítélését is érzi! Innét tehát a remegő félelem!

b) Majd a lélekhorizont lehatárolása miatt félünk. Hátha nem érem el a végnélküli életet. A szellem világa ugyanis a végnélküli élet. A bűnös, anyagias élet kerete: a véges élet. – me, a szabadszárnyalású lélek – a földi élet zárkájába kerülhet. Innét ismét a remegő félelem. De figyelj! Mindez emberi hang, már pedig az Írás mondja: „Így szól az Úr: átkozott az az ember, ki emberben bíz, és halandóra támaszkodik, és szíve eltávozik az Úrtól! Mert olyan lesz, mint a cserje a pusztában; ha valami jó jön, semmit sem lát belőle, hanem a kiaszott sivatagban tanyázik” (Jer. 17,5-6). „Áldott az az ember, kinek az Úrban van bizodalma, és az Úr neki a reménysége! Olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely nedves talajba bocsátja gyökereit, és nem fél, ha eljő a nyár, lombja zöldellni fog, s a szárazság idején nem kell aggódnia, nem is szűnik meg sohasem gyümölcsöt teremni” (Jer. 17,7-8).

Bef.: De indokolt-e ez a félelem? A bölcsesség kezdete a félelem: „Az Úr félelme a bölcsesség kezdete” (Zsolt. 110,10). Ennyiben igen jó! Véd a vakmerő elbizakodottság ellen. De túlzássá ne legyen. Bízni kell abban, amit az Introitus mond: „Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr” (Jer. 29,11). Sőt ez is erő: „...jóra fordítom sorsotokat, és egybegyűjtelek titeket...” (Jer. 29,14).

3. beszéd: Ismerem Atyámhoz való törtetéseteket

(Erkölcsi beszéd: Isten ismer engem)

Bev.: Egek világából tekintve reátok, tudom, hogy ki nem irthatjátok örök hazához tartozó lélekközösségeket! Földön jártok ugyan, de egekbe vágytok! Ezt látja az Úr. – De kérdezem: hogyan valósíthatja ezt az ember?

1. Fohász a lelketek követe...

A lényeg ez: mi állandó kopogtatói vagyunk az égnek. „...állhatatosan imádkozott és könnyek között könyörgött az Istenhez, hogy szabadítsa meg ettől a gyalázattól” /Tób.3,11/.

a) Szemeink az eget súrolják... Figyeljük embertestvéreinket: olyan az alkatunk, hogy szemjára-

sunk az ég felé feszül. Szinte igaznak látszik: még testi alkatunk is hazafelé integet... „Szálljon illatátalként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2).

b) Vágyaink az ég felé szállnak. De lelkünk vágya már egyenesen erre utal. „A megalázkodó imádsága áthatol a felhőkön, és meg nem nyugszik, míg oda nem jut, és nem tágít, míg a Magasságbeli rá nem tekint” (Sir. 35,21). Van-e ősbib vágy az élni akarásnál?... És hol teljesülhet ez? Az egek világában. A föld halált hoz, az ég életet ígér.

c) Imádságaink személyes jelenlétünk követeiként kopogtatnak. Felfelé törő lelkünk állandó követei az imádságok. „Legyetek állhatatosak és éberek a könyörgésben és hálaadásban” (Kol. 4,2). Hódolat, tisztelet, dicséret és kérés a mottójuk. „Mindenekelőtt arra kérlek, végeztess könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért” (1Tim. 2,1). Cél: az Isten. – Röviden: haza akarunk menni, követeink után mi is!

2. A lélek diadala az ég kegye.

De miért is jöttek az Isten elé áhítózások, vágyak és imaköveteitek?...

a) Hogy az örök Úrnak szabad népeként élhessek a földön. Ez a lelki uralom kérése. Mi a válasz? Nem csapásokat és lélekablásokat, hanem a lélek szabadságát hozom a számotokra – hallhatjuk az égi üzenetet.

b) Hogy ennek a szabadságnak teljességét éljétek az égben. – Ne feledd: hazavágyó az emberi lélek! „Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiait legyetek” (Jn 12,36). – Isten lelkének „lehelete” tehát Isten lelkének tartozéka. „Örvend is a szívem, ujjong is a nyelvem, sőt testem is reménységben pihen: mert nem hagyod az alvilágban lelkemet, s nem engeded, hogy romlást lásson szentem” (Zsolt. 15,9-10). – Isten képmása tehát az ősi valósághoz tör minden porcikájával. – És az apostol szerint valósággá léssen: „Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,47).

Bef.: Ahonnan jöttünk, oda vágyunk! Követeink után magunk is jelentkezünk, mert Atyánkkal együtt teljes az életünk.

4. beszéd: Ismerem és áldom otthonotokat

(Erkölcsei beszéd: Isten áldásai)

Bev.: Vajon otthont ad-e és távolra húzódik tőlünk az ég Ura? (deizmus tanítása). A valóság ez: gyermekei vagyunk, és így atyai szeretettel fonódik hozzánk. Miben áll ez a lelki tapasztalat? Kettős a felelet: országot és boldogságot biztosít.

1. Sion országa a hazátok.

Ezért szól a próféta: „Most is mi dolgod van Egyiptom útján, hogy zavaros vizet igyál? És mi közöd az asszírok útjához, hogy a Folyam vizét igyad?” (Jer. 2,18). Mintha ezt mondaná: Én készítettem és ezt áldom. – Hol van ez valóban?

a) Földön. Mózes jól tudta, hogy az Isten ígérte Kánaán a választott nép otthona. Minden ember jól tudja, hogy a „föld” az ő Kánaánja. Mózes odavezette népét Isten áldásával, mi is Kánaánunkban élünk Isten kegyelmével.

b) Égben. Ez már végleges és boldogító Kánaán. Elérheti-e az ember? Egyedül soha. „Félreismerik ugyanis az Istentől eredő megigazolást, és a magukéval próbálják helyettesíteni. Nem vetik alá magukat az Istentől eredő megigazolásnak” (Róm. 10,3). – Gátjai: elesett gyengeségünk eredendő bűne, majd természetünk gyarlósága. „Ha szent a búza zsengeje, szent lesz a kenyér is; s ha szent a gyökér, szentek lesznek az ágak is. Ha egyik-másik ág le is tört, s te vad olajfa létedre beléjük lettél oltva, és részese lettél az olajfa gyökerének és dús nedvének, ne dicsekedjél az ágak rovására. Ha mégis dicsekednél, tudd meg: Nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged” (Róm. 11,16-18). – Támogató ereje: Isten kegyelme. Ennek útja a bűnbánat. „Hívjatek engem, menjetek és könyörögjetek hozzám, és én meghallgatlak titeket. Keressetek és megtaláltok engem! Ha teljes szívvel kerestek engem, meg is találtok engem, úgymond az Úr” (Jer. 29,12-14). Ő pedig bőven megadja. Ez jelenti azt, hogy: áldom otthonotokat!

2. Áldom a ti boldogságotokat.

De az áldásnak mi az alanyi tartalma? – Az a lélekkincs, amely boldogsággal telíti életünket.

a) Szabadulást ad a földiekben. A földi terhek nyomasztó súlya alól szabadít! Szenvedést, küzdést értéknek adja és így a boldogság részének feltételévé teszi.

b) Szabadulást ad lelkieken. Ez pedig lélekuralmat jelent. Mi, a lélek vagyunk otthonunk urai! De elérheti-e ezt egyedül az ember? „Hiszen megmondta Mózesnek: „Azon könyörülök, akin akarok, és kegyelmes vagyok az iránt, aki iránt nekem tetszik.” Tehát nem azon múlik, aki erőlködik vagy aki törtet, hanem az irgalmas Istenen” (Róm. 9,15-16). Ide Isten kell, ide kegyelem kell.

c) Hát ad, – örök otthonunkban. Ez pedig a célbafutás boldogsága. De telítve azzal, hogy Isten közvetlen látása a lélekboldogság teljességét biztosítja. Íme az Isten áldásának teljessége.

Bef.: A legnagyobb kincsünk tehát: Isten állandóan velünk, és legnagyobb boldogságunk, hogy ez az együttlét örök életünk tartalma.

*

II. beszédlánc címe: Az ég felé sikongó hangok

Tárgya a Graduale szövege: „Sanyargatóinktól te mentesz meg minket, és te szégyeníted meg gyűlölőinket. Mindenkoron az Istenben dicsekszünk, és hálát mindörökké a te nevedben zengünk” (Zsolt. 43,8-9).

1. beszéd: Mélységből szól a hangom (Dogmatikus beszéd: A süllyedő ember)

Bev.: A Zsoltáros szavait sikongja O. Wilde is – a mélységek mélységéből. Ez a melódia zeng mindenfelől. – De honnét ez az általános felkiáltás?

1. A véges és végnélküli világ távlatából.

a) A véges világ jajveszékése ez? A véges mindenség szörnyű dala? A véges élet áhítózó kiáltása? Nem! Nem! Az Isten világa még küzdelmeiben is bizakodó dicséretet váró.

b) A végnélküli életet élők sóhaja ez? Talán a gonosz lelkeké? Talán a tisztuló lelkeké? Itt már hallható ez a hang. De az első a kétségbeeső. A második a bizakodó. „Haragom pillanatában kissé elrejtettem előled arcomat, de örök irgalommal megkönyörülök rajtad, – úgymond a te megváltód, az Úr. Úgy vagyok, mint Noé napjaiban, kinek megesküdtem, hogy nem hozom többé Noé vizeit a földre; így esküszöm, hogy nem haragszom reád, és többé meg nem korhollak. Mert induljanak meg bár a hegyek, és rendüljenek meg a halmok, irgalmasságom nem távozik el tőled, és békém szövetsége meg nem inog, – úgymond a te könyörülő Urad” (Iz. 54,8-10).

2. A romlott élet szakadékából.

Szűkebbre szabott területről jön, de valójában minden anyagi világ feletti valóságból, az emberi lélekből robban elő.

a) Az ember – a világ paránya. Mégis az ő hangja nagyobb a világ zajánál. Lélekből indul és a lélek Urához, az Istenhez ér.

b) Az ember – a világot magában hordozó szellem. Nagyobb tehát a „tartó”, mint a „hordozott”. Ez az ember kiált az elesettség szakadékából. Lehet: általános elgyengülés az ok (eredendő bűn). De lehet: a személyes elesettség és elzüllöttség a háttere. „Mert olyanok lesztek, mint a lombját vesztett tölgy, és mint a kert, melynek nincsen vize. És erősségetek olyan lesz, mint a csepű hamva, és művetek olyan, mint a szikra; mindkettő egyszerre lángra lobban, és nem lesz senki sem, aki eloltsa” (Iz. 1,30-31). – Ezek a hangok Istenhez jutnak. „Ne félj, te kis féreg, Jákob, te parányi Izrael! Én vagyok a te segítő, úgymond az Úr, és Izrael Szentje, a te megváltód” (Iz. 41,14).

Bef.: De mikor hoznak enyhületet? Akkor, ha bánkódó lélekből fakadnak és emelkedni vágyó készséggel kísérték. „Ego exaudiam!” – mondja az Úr. És az eredmény? „És meggörnyed az emberi nagyság, meghajlik a férfias termet. És egyedül az Úr lesz magasztos azon a napon” S a bálványok teljesen összetörnek!” (Iz. 2,17-18).

2. beszéd: Bizakodó a kiáltásom (Erkölcsi beszéd: A bizakodó ember)

Bev.: Gyermekvoltom elesettségét csak Atyámhoz, az erőshöz menekülés tudja gyógyítani. És az élet nagy területén hogyan tudok segítséget nyerni?

1. Atyám füleihez jut a hangom.

a) Hangoskodó vagyok – az egek felé. Sokszor – a világ felé fordulok. Ez –merítés a földiekből. „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor. Csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2). – Többször az embertestvérhez futok. Ez segélyvárás az embertestvértől... Így szól az Úr: „átkozott az az ember, ki emberben bízik és halandóra támaszkodik, és szíve eltávozik az Úrtól!” (Jer. 17,5). – Legtöbbször az Istenhez fordulok: ez az igazi és helyes. „Istenem, tebenned remélek; ne hagyj, hogy megszégyenüljek” (Zsolt. 24,2). De ez: egyetemes legyen és gyermekien bizakodó.

b) Gyermeki hangok az Atya felé. Innét ered azután az a benső csengés, amely nemcsak a Teremtőhöz köt, hanem az Atyámhoz fűz. Vajon érzés-e ez? Nem! Ez valóban belső lélekrezonancia! A szeretet összekapcsoló hatalma. „Mi Atyánk...” (Mt 6,9).

2. Atyám lelkét érinti a lelkem.

A felsóhajtás és felemelkedés azután mivé alakul?

a) Csak hódoló odaborulássá? Ez csak bevezetés. „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50,19). „Minél nagyobb vagy, annál inkább alázkodjál mindenben, akkor kegyet találsz Istennél” (Sir. 3,20).

b) Nem! Sokkal többel! Lelki egybecsengésből eredő rezonanciává. Mi ez valóban? A bűnös megtisztítása. „...megállt hátul a lábánál, könnyeivel öntözni kezdte lábát és hajfűrtjeivel megtörölte. Aztán megkenste az illatos olajjal” (Lk 7,38). – A gyenge megerősítése. „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított a nép között minden betegséget és minden bajt” (Mt 4,23). – A bizonytalan fénybevonása. A célokért dolgozónak célbafuttatása. „...készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,8).

Bef.: Így bontva részekre a kapcsolatokat, láthatom, hogy Atyát nyer a gyermek. Ennek egységes igazsága: bizakodó hang léleksegítségében csendül vissza.

3. beszéd: Révet nyerő az életem

(Erkölcsi beszéd: Életem célérése)

Bev.: Vágyaim vágya – életem örök kikötése. Faber S. J. ír erről fenségesen, amikor a túlsó part atyai karok kitárulását színezi... Valóban kicsoda is az ember?

1. Élettenger hajósa vagyok.

Indít élethajómon az Isten.

a) Születésem – élettengerre szállás. Kincsekkel ékítve és gazdagítva (Maeterlinck: „A kék madár”).

b) Életem – élethajózás. Példája: a genezáreti tó hajósa. A „stella maris” gondolata is felvethető. Egyházam a nagy hajó, benne küzdelmes az élet, de biztos a célbajutás. „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

2. Atyámtól életrévet kapok.

De csak bizonytalan utat járó „bolygó hollandi”-e az ember?

a) Atyám révet jelez. Maga a természetem áhítozása, sodródása is ezt mutatja. Isten szava is ezt hirdeti!

b) Atyám révhez segít. Mít tudnék egyedül végezni, mikor gyarló és mindenben függő vagyok? De Mesterem ígér és segít. „...Amint Mózes fölállította a kígyót a pusztában, úgy fogják fölmagasztalni az Emberfiát is, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,14-15).

c) Atyám révbe juttat. A célbafutásnak egyik tényezője: a célkitűző, a másik a Cél, a harmadik a céltérő. Itt mindent intéző az Isten. Ő adja Magát és a Hozzá vezető eszközöket. Szt. Ágoston: „Krisztus megváltott tégedet nélkülöd, de nem üdvözít nélküled!” – Énnekem csak a készséges munka a kötelességem.

Bef.: De ez a vitorla bevonás? Nem! Nem! Nem leszerelés, hanem tevékeny lendülés. Új vitorlafeszítés, mert a Lélek szellői fognak ismerni és dagadva ragadni!

4. beszéd: Istent dicsérő egész lényem

(Erkölcsi beszéd: Ember – Istent dicséri)

Bev.: Hang a lelkem, érzületemnek csengése, lélek az egész valóm tartalma. – Istenatyám felé ho-

gyan fordul az egész lényem?

1. Istenem életem öröme.

a) Hangos hangszóró vagyok. Így lelkem tartalmát szóba, dalba, muzsikába öltöm. „Dicsérjétek őt harsonaszóval, dicsérjétek őt dobbal és kobozzal” (Zsolt. 150,3). Boldogságom az Isten, és azért daloló a lelkem.

b) Életet élő Isten-kép vagyok. De életem egésze is az Istené. „Meg is teremté az Isten az embert, a maga képére: az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Ő a mintám, én a képe. „...Öltsétek fel az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,10). – De nem fotografáló lemez, hanem kialakított élet. „Boldogok embereid s boldogok szolgálóid, kik mindig előtted állnak s hallják bölcsességedet” (3Kir. 10,8).

2. Isten dicséretem – életem dala.

De ez a belső öröm és érték nem öncél.

a) Dalom – az Isten dicsérete. Erre hangolt a lelkem, ennek dicsőségét zendíti a nyelvem (Dániel Isten dicsőítő dala!). A természet is ezt zengi. „Áldott vagy, Urunk, atyáink Istene! Dicséretreméltó, dicsőséges és fölötte magasztos mindörökké, és áldott a te dicsőséges szent neved, dicséretreméltó, és felette magasztos mindenkoron” (Dán. 3,52).

b) Életem – az Isten magasztalása. Ez a fontosabb! Több az élet minden melódiájánál! Az élet a legtöbb! Ez pedig azt jelenti, hogy úgy élek, hogy az életem üteme az Isten alázatos dicsérete! Szébb az életem képe, és így dicsőített az Isten fensége. Valóságos sajtatom: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyám” (Mt 5,48).

Bef.: Így azután boldog lehetek, mert tárgyi értékeim Istent dicsérők, és lelkem kincsei pedig alanyi boldogságom tartozékai és gyökérszállai.

*

III. beszédlánc címe: A nagy könyörgés

A még rövidebben közölt beszédvázlatok az Offertorium szövegére építkeznek: „Mélységekből kiáltok hozzád, Uram! Uram, hallgasd meg szavamat! Legyen füled figyelmes hangos esedezésemre” (Zsolt. 129,1-2).

1. beszéd: Kinek a hangja ez?

(Erkölcsei beszéd: Az ember hangja)

Bev.: Vehetem azt a gondolatot, vajon kinek a szájába adja a könyörgést?... Vajon csak O. Wilde-nak a szava ez?

1. A bűnös ember hangja ez (a jobb lator).

2. És így az én hangom (legyen a példám!).

Bef.: Ide kínálkozik az a gondolat: a mélységek embere hangoskodik a magasságbeli égi Atyához. – „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek” (Lk 5,32).

2. beszéd: Kihez kiált az ember?

(Erkölcsei beszéd: Isten hangja)

Bev.: Vegyük azt a gondolatot, amely szerint az égi gravitáció az ember legősibb története (eredete és célja húzza oda).

1. Keressük a szerető Atyát („Mi Atyánk”: Mt 6,9).

2. Hogy vehessük a Szeretet ajándékát.

„Tartsatok bűnbánatot és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára. Ezzel elnyeritek a Szentlélek ajándékát” (Ap.Csel. 2,38).

Bef.: Legyen ez a zárógondolat: föld zarándoka a fiú, és ég Ura a fiát hazaváró Atya.

3. beszéd: Miért sikong az emberi szó?

(Erkölcsei beszéd: Az emberi kérdés célja)

Bev.: Vegyük ezt a kérdést: elégséges-e az ember önmagának? A bölcsélet így felelne: a rész csak

az egészben értelmezhető, tehát az ember csak Istenben találja meg értelmét és boldogságát.

1. Mert terheinek könnyítését keresi.

„... szívesen imádkoznak az emberek szemeláttára a zsinagógában és utcákon állva” (Mt 6,5).

2. Mert lélekerőinek kibontakozását kéri.

„... tekints le a mi alázatosságunkra, légy figyelemmel szentjeid iránt, és mutasd meg, hogy nem hagyod el azokat, akik benned bíznak” (Judit 6,15). – „Ha tehát Krisztussal föltámadtatok, keressétek ami odafönn van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján” (Kol. 3,1).

Bef.: Az Isten és az ember szoros kapcsolata valóság. Isten mindent ad, ha az ember alázattal kéri. „Kérjétek és adnak nektek, keressétek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7).

4. beszéd: Mikor nyugszik meg az ember lelke?

(Erkölcsei beszéd: Az ember célbajutása)

Bev.: Induljunk Szt. Ágoston szavaival: „Nyughatatlan a lelkem, míg benned meg nem nyugszik, Uram!”

1. Ha temetett a múltunk sok terhe (bűneink!).

Ez pedig csak Isten kegyelméből fakadhat. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18).

2. Ha örök értékű virágba fakad lelkünk minden erénye.

Ezt pedig csak a megszentelő kegyelem adhatja. „Bizony, bizony mondom neked: Aki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

Bef.: Ha egek felé sikong a bűnös vagy gyenge ember lelke, akkor leereszkedése nyomán pihen el a sikongók könyörgése (Mária Magdolna bűnbánata eredője a Krisztushoz tapadó élete!).

*

IV. beszédlánc címe: Az ég vigasztaló felelete

Alkalmazkodik a Communio szövegéhez: „Mondom nektek, bármit kértek imádságban, higgyétek, hogy megkapjátok és úgy is lesz” (Mk 11,24). – Ezeket a beszédvázlatokat is röviden közlöm. – Tulajdonképpen összefügg az előzőkkel, mert az előbbi beszédlánc a kiáltást ismerteti, ez pedig a feleletet teszi hallhatóvá.

1. beszéd: Hall-e bennünket az ég Ura?

(Erkölcsei beszéd: Hall az Isten)

Bev.: Az a tapasztalat, hogy csendesnek, zártnak látszik az egek világa... Sőt gyarló tapasztalat sokszor arra utal, mintha elzárt volna előttünk az egek világa... Pedig: „És most ezt mondja az Úr, a te teremted, Jákob, és alkotód, Izrael: ne félj, mert megváltalak; neveden szólítottalak, az enyém vagy. Ha vizeken kelsz át, én veled vagyok, és folyamok nem borítanak el téged; ha tűzben jársz, nem égsz meg, és a láng meg nem perzsel” (Iz. 43,1-2). – A tárgyalás igazolja az Urunk felénk forduló életét.

1. Követei küldetésével mutatja, hogy gondoskodik rólunk.

„Egytől-egyig ő alkotta szívünket, ismeri minden tettünket” (Zsolt. 32,15). „Az Úr angyala táboroz azok körül, kik őt félik, és szabadulást hoz nekik” (Zsolt. 33,8).

2. Egyszülöttje szavával erősíti, hogy figyelj reánk.

„Miután többféle módon és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhöz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,1-2).

Bef.: Foglaljuk egybe az egészet ebbe a fő tételbe: az égi Atya örök szeretettel fordul földi fia felé.

2. beszéd: Milyen lélekkel hallgat meg az ég Ura?

(Erkölcsei beszéd: Kegyes az Úr!)

Bev.: Dogmai tétellel kezdjük: Isten a Szeretet. Lényegével fordul tehát felénk az Isten.

1. A Szeretet lelkével.

„Hűségét megtartja örökre, igazságot szerez a méltatlanul szenvedőknek, eledelt ad az éhezőknek. Az Úr megszabadítja a foglyokat, az Úr látókká teszi a vakokat, az Úr felemeli a lesújtottakat, az Úr szereti az igazakat, az Úr megoltalmazza a jövevényeket, felkarolja az árvát és az özvegyet, de elpusztítja a bűnösök utait. Király az Úr mindörökre, a te Istened, Sion, nemzedékről nemzedékre” (Zsolt. 145,7-10).

2. A Szeretet közlésével.

a) Mindent – a bánkódónak.

b) Kegyelmet ad – a könyörgőknek.

Bef.: Ez az áhításunk: az Isten Szeretete töltse be lelkünket, mert a Szeretetet csak a szeretet tudja megközelíteni.

3. beszéd: Mit ad nekünk az ég Ura?

(Erkölcsi beszéd: Isten adománya)

Bev.: Próbáljuk magyarázni, hogy minden kincsnek Ura az ég, és minden adománynak bőséges szórója az égi Atya. „S a te gondviselésed kormányozza, Atyánk! Mivel a tengeren is adtál utat, és biztos ösvényt a hullámok között!” (Bölcs. 14,3). – Melyek azok a kincsek, amelyeket az ég adományai-ban kaptunk?

1. Tehetségeink kincsei.

(Természetes adományok, lelki tehetségeink, szellemi erőink) „Meg is teremté az Isten az embert a maga képére: az Isten képére teremtette, férfiúnak, és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). „A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak” (Róm. 12,6).

2. Talentumaink érvényesítésének lendítő erőit.

„Egyiknek öt talentumot adott, a másikkal kettőt, a harmadikkal csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15).

Bef.: Összefoglalva hivatkozunk arra az isteni jószágra, amely szerint a szóró és sugárzó kegy az isteni Szeretet jegye. Tehát mindent adhat és mindent ad (Istennél semmi sem lehetetlen!): „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37). „Ami embernél lehetetlen, Istennél lehetséges” (Lk 18,27).

4. beszéd: Mivé tesz minket az ég kegye?

(Dogmatikus beszéd: Isten túláradó szeretete)

Bev.: Induljunk csak azzal a kérdéssel: a visszhangzó szó helyett – életet alakító kegyelem közlés az Úr felelete. A kérők átformálják az Adakozót.

1. A föld boldog zarándokai.

a) Még szenvedésekben is. „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” (Mt 5,10).

b) Áldozatos munkában is. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: Én felüdítelek titeket” (Mt 11,28).

2. Az ég végnélküli lakójává...

a) Már a földön is a mennyek országa a házuk: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21).

b) Égben pedig örök boldogság a jutalmunk. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: A földi ember isteni emberré lépzen! Ez a felelet az eget igénylő ember részére. –Hangos az ember szava, diadalt hirdet az ég visszhangja.

* *

– Most a **szentmise néhány kis imádságának gondolatköréből** hozunk ide egy-egy beszédvázlat, amelyek az általános jellegű tartalmakhoz egymáshoz fűzve is kapcsolhatók.

Oratio (1. beszéd): Hogyan szolgáljuk az Istent?

(Erkölcsi beszéd: Isten tiszteletének gyökérzete)

Bev.: Urunk és Atyánk az Isten. –Kérdés lehet: hogyan szolgálja Őt az ember?

1. Figyeljen a szavára.

Mert szól az Isten –az emberhez.

a) Természetben. Maga a világ –Isten szava. „Az Úr igéje alkotta az egeket, szájának lehelle minden seregüket” (Zsolt. 32,6). – Lelkiismeret szava – is Isten szava. „Ama napok után, úgymond az Úr, bensejükbe adom törvényemet, és beleírom szívükbe. Én Istenükké leszek, ők pedig az én népemmé lesznek” (Jer. 31,33).

b) Kinyilatkoztatásban. Hivatásos zsidó „egyházon” át, és Krisztus Egyházán keresztül.

2. Dolgozók parancsára.

Mert parancsol is az Isten.

a) Természet törvényben. „Ez a szövetség, melyet ama napok után kötök velük, mondja az Úr: szívükbe öntöm törvényeimet, és elméjükbe vésem” (Zsid. 10,16).

b) Tízparancsolatban. „Mikor befejezte ezeket a beszédeket a Sion-hegyen, átadta az Úr Mózesnek a bizonyosság Isten ujjával beírt két kőtábláját” (2Móz. 31,18).

c) Krisztus tanításában. „...mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig...” (Ap.Csel. 1,2).

Bef.: De ebben döntő legyen a szeretet, mert mindent szeretetből ad az égi Atya.

Secreta (2. beszéd): Hogyan szolgál minket az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Isten a kiáradó Jóság)

Bev.: A Teremtő örök tervében él az ember, akinek földi zarándokútja után az égi Atyához kell térnie. – Hogyan szolgálja ezt a szellemmel áldott teremtményt az Isten?

1. A szellemi lélekkel – tudatossá teszi.

a) Lelket adott. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet lehelétét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). – Ezzel felfoghatjuk Isten szavát.

b) Uralmat biztosított. „És bölcsességgel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken, melyeket alkottál” (Bölcs. 9,2).

2. Az isteni kegyelmekkel – örök célba segíti.

a) Mindenkit Maga felé indít. Még azokat is, akik távol vannak Tőle. „Egész nap kinyújtottam kezemet a hitetlen nép felé, mely nem jó úton, saját gondolatai után járt” (Iz. 65,2). „Ki nem keresett, rám talált, fölismert, ki utánam nem járt” (Róm. 10,20).

b) De betölti kegyelmével az övéinek lelkét. „Szolgáljatok egymásnak azzal a kegyelmi ajándékkal, amit ki-kí nyert, mint Isten sokféle kegyelmének hú közvetítői” (1Pét. 4,10). „...bár bűneink miatt holtak voltunk, Krisztussal életre keltett minket (Isten). Kegyeleméből üdvöztetett” (Ef. 2,5). – Ne részesegedjete, mert a bor léhaságra vezet. Inkább (Szent)lélekkel teljete el” (Ef. 5,18). „Lépünk tehát bizalommal a kegyelem trónja elé, hogy irgalmat nyerjünk és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsid. 4,16).

Bef.: Isten szolgálata az ember életében akkor lesz diadalmasan kiteljesülő, ha haza kerül örök házába a föld zarándoka.

Postcommunio (3. beszéd): Hogyan egyesül életünk Istennel?

(Dogmatikus beszéd: Isten és ember kapcsolata)

Bev.: Isten és ember kapcsolata a teremtés adta függés. De ezen felül a szeretet örök áramlása adja a teljes egybetartozandóságot. – Miben áll ez a belső folyamat?

1. Belőle árad felénk minden.

a) Ő – a minden. „Az Úr é a föld s ami azt betölti, a földkerekség és minden lakója, mert a tengerekre ő alapította, s a folyók fölé ő állította” (Zsolt. 23,1-2). Gyökérzetében: Ő a Szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

b) Belőle árad felénk minden jó. Dinamikában – indító erő a szeretet. „Ízleljéte meg és lássátok, mily édes az Úr, boldog az az ember, ki őbenne remél!” (Zsolt. 33,9).

2. Belőle árad lelkünkbe – isteni természetünk.

a) Ezt ígérte – az égi Kenyér adásában: „Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a (manna), melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

b) Ezt valósítja a természetében való részesítésben: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – Hasonlatban pedig így magyarázza: „Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki énbenem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5) – Végül is ez az igazság: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: De az az „egyesülés” nem „beolvadás”, vagy egyéniség veszítés, hanem tudatos szeretetkapcsolat, amelyben a végnélküli „én” boldogan dicsóítja a végtelen „Én”-t, az Istent!

* * *

B/ rész – a/ csoportja: „kis liturgia” szövegeihez adott beszédek

Alapvonalát a szentmise kezdete adja meg: „**adorate Deum!**”

1. (Introitus) beszéd: **Hogyan zsong az ég Urának dicsérete?**

(Erkölcsei beszéd: Isten dicséretének észlelése)

„Szégyenbe jussanak mindazok, kik faragott képeket imádnak, és bálványaikkal kérkednek; imádjátok őt, angyalai mind! Hallja ezt Sion és örvendezik, s ujjonganak Júda leányai ítéleteiden, Uram” (Zsolt. 98,7-8).

Bev.: Emberfüleket arra teremtett az Úr, hogy a közvetlen hangokat és a közvetlen lélekkítőreéseket hallják. „Dicsérjétek az Urat, ti szolgák, dicsérjétek az Úr nevét!” (Zsolt. 112,1). – De hogyan halljuk a nagy és a „kisvilág” dicséretét, amely szerte a mindenségben és mindenkor száll az ég Urához?

1. Lélekben halljuk az Isten dicséretét.

Az ember lelkisége nemcsak azt jelenti, hogy benne születik meg a külvilág okozta hanghullám – gondolat. Azt is jelenti, hogy múltat, jelent és jövőt is hallhat az ember lelke.

a) Isten dicséretét hallják Júda leányai. Ők itt az emberek édesanyjait jelentik, és annyit mond a királyi Zsoltáros, hogy a választott nép édesanyjai csodálatos lélekkel hallják a mindenütt csengő Isten dicséretét. „Mihelyt meghalljátok a harsona, a fuvola, a citara, a lant, a hárfa, a koboz és a többi egyéb hangszer szavát, boruljatok tüstént le és imádjátok az aranyoszobrot, melyet Nábukodonozor király állíttatott! Aki pedig nem borulna le és nem imádná, az tüstént az égő tüzes kemencébe vettetik! Ettől fogva tehát mihelyt meghallottátok az összes népek a harsona, a fuvola, a citara, a lant, a hárfa, a koboz és a többi egyéb hangszer szavát, tüstént leborultak az összes népek, törzsek és nyelvek, és imádták az aranyoszobrot, melyet Nábukodonozor király állíttatott” (Dán. 3,5-7). – De csak hallják? Nem! Velük dalolnak ők is!

b) Örvendezik Sion népe! „Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek!” (Zsolt. 116,1). – A dal mindig örömrészt fejez ki. Sion népének az az öröme, hogy igaz Istenének dicséretét hallja a füle. Dalol – a természet. „Áldjátok az Urat, hideg és forróság, dicsérjétek és fellette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 3,67). Dalol – az ember. „Hisz irgalmad jobb, mint az élet, ajkam hadd dicsérjen téged” (Zsolt. 62,4). Dalol – az angyalok kara.

„Imádjá őt Isten minden angyala” (Zsid. 1,6). Hogyne örülne ekkor Sion népe? „Ifjak és szüzek, vénék és gyermekek: dicsérjék az Úr nevét” (Zsolt. 148,12).

2. Lélekből száll egekbe az Úr Isten dicsérete.

De az élettelen és szellemi lélek nélküli élő (növény, állat) dala a létük tárgyi szépségéből, rendjéből és célratoréséből pattan elő; az ember lelke azonban a szentély mélyéről zendíti Isten dicséretét.

a) Értékeli a lélek a Mindenható nagyságát, szépségét, igazságát és jóságát. „Mind boldog az, aki féli az Urat, s az ő utain jár!” (Zsolt. 127,1). „Mindenkör nagy vagy te, Uram, és uralmad örökké tart” (Tób. 13,1).

b) Dalra csendül tehát a hálás lélek, hogy így juttassa hódolatát az ég Urához. „Dicsérjétek az Úr nevét, dicsérjétek szolgálói az Urat, kik az Úr házában álltok, Istenünk házában udvaraiban. Dicsérjétek az Urat, mert az Úr jó, zengedeztetek nevének, mert kedvességgel van telve” (Zsolt. 134,1-3). „Fölsége égnél-földnél nagyobb! Felemelte népének szarvát, dicsérje őt minden szentje, Izrael fiai, a hozzá közel álló nép. Alleluja!” (Zsolt. 148,14).

Bef.: „Lélekfülek” hallják a természet Isten dicséretét, és „lélekajkak” csatlakoznak a nagy együt-

teshez, hogy nagyszabású szimfóniává legyen a mindenségből egekbe szálló Isten-dicsérete!

2. (Introitus) beszéd: Kik csatlakoznak az Úr dicséretéhez? (Dogmatikus beszéd: Isten angyalai)

Bev.: Földi karok dallamának alapütemét a választott és kivételesen jól éneklő dalosok adják, Isten dicséretében ezek az Isten angyalai. Ha nagy szimfóniának mondanók Isten dicséretét, akkor kérdezhetnők: hogyan megy végbe ez a nagy Isten dicséret?

1. Angyali karok visszhangozzák.

„Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,2). Az Isten trónjának tiszta szellem népe az angyalok serege. Milyen a daluk?

a) Lélek mélyéről előretörő, a szeretet dallamát csendítő. Nem magunktól tudjuk, hanem a kinyilatkoztatás mondja. „Dicsérjétek az Urat szent hajlékában, dicsérjétek őt az ég erős boltozatában” (Zsolt. 150,1). „Áldjátok az Urat, angyalai mind, ti erős hősök, kik teljesítitek szavát, mihelyt meghalljátok parancsának hangját” (Zsolt. 102,20).

b) Életfenség és tisztaság gyönyörűségéről zengők. Ezt sem a költő mondja, hanem égi kinyilatkoztatás tanítja. „Áldjátok az Urat, az Úr angyalai, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 3,58).

2. Emberi lelkek harsonázzák.

De amit az égiek csendítenek, azt földi embernép is ajkára veszi. Földi húrozatú az emberi hangszer, de égi dallamot csendít, ha égi testvéreitől tanulva csendíti az Úr dicséretét.

a) Szellemi testvérei vagyunk az „angyalnép”-nek. Ők is szellemek, mi is azok vagyunk. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak, és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Ők már otthon élnek, mi oda törünk. „Vigyázzatok, meg ne vessetek egyet sem a kicsinyek közül! Mondom nektek: angyalaik az égben szüntelenül látják mennyei Atyám arcát” (Mt 18,10). Ők is az égi Atya gyermekei, mi is azok vagyunk! „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent” (Mt 5,8). „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” (Gal. 4,6).

b) Velük daloljuk égi Atyánk diadalénekét. „De az egész földre elhat szózatuk, s a földkerekség hátaíra szavuk” (Zsolt. 18,5). Tőlük tanulunk... Velük zengünk... „Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,2). „Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek, ifjak és szüzek, vének és gyermekek: dicsérjétek az Úr nevét” (Zsolt. 148,11-12). És így Isten dicséretében egyek vagyunk! „Szavammal az Úrhoz kiáltok, szavammal az Úrhoz könyörgök” (Zsolt. 141,2). „Ha kiáltanak az igazak, őket az Úr meghallgatja, és minden szorongatásukból kiszabadítja” (Zsolt. 33,18).

Bef.: Isten dalosai vagyunk, – ég és föld szellemi lakói. Együttes dalunk legyen Isten dicsérete!

*

1. (Oratio) beszéd: Megállhat-e saját erejéből az ember? (Dogmatikus beszéd: A kegyelem szükségessége)

Bev.: Elszakadva, magára hagyatva élhet-e az ember? Isten nélkül nincs élet és Isten kegyelme nélkül nincs lelki élet. – Miért?

1. Gyarló természetünk – bűnre hajló.

Elmélet-e ez, vagy észlelhető tapasztalatból? Mi az oka?

a) Eredendő bűn következménye. Az Írás első lapján „próba emberének” állítatik elénk az első ember. „...Hogy azonban a paradicsom közepén levő fa gyümölcséből ne együnk, meg hogy ahhoz ne nyúljunk, azt megparancsolta nekünk az Isten, hogy meg ne találjunk halni” (1Móz. 3,3). A próba – elesés.

b) Az elkövetett bűn vonzó ereje. De a személyesen elkövetett bűn is visszahúz... A **múlt** élvezete csábít.

2. Égi kegyelmed – üdvözítő.

Mindez azt mutatja, gyenge az ember és szükséges nekünk az erős Isten.

a) Krisztus megszerezte. Isteni küldetése nyomán világot tanító áldozatos életével és a kereszten a

földi életét végnek mutató halálával. – „Testvéreim, Krisztus vérének erejében megvan tehát a reményünk arra, hogy beléphetünk a Szentek Szentjébe. Ez az új életút, melyet a függönyön, vagyis tulajdon testén keresztül nyitott nekünk” (Zsid. 10,19-20).

b) Krisztus közvetítette. De most is közvetítő és állandóan közvetíti kegyelmét. Szent áldozatban és szentségben.

Bef.: Csak Istennel! – Ez a helyes jelszó! Ember erőfeszítést végezhet, de csak Isten kegyelmével nőhet. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

*

1. (Graduale) beszéd: Félni kell az Istent?

(Erkölcsei beszéd: Isten félelme)

„De félik majd, Uram, nevedet a nemzetek, s a föld minden királyai fölségedet. Mert felépíti az Úr a Siont, és megnyilvánul dicsőségében” (Zsolt. 101,16-17/).

Bev.: Az igaz ember méltán mondja magáról, hogy „senki vagyok”, mert létét és mindenét Istentől kapta. De ennek az érzésnek és tudatnak nem biztos következménye, hogy remegve, félve kell megjelenni az Isten színe előtt.

1. Félni kell – a hódolat tiszteletével.

„Féld az Urat, a te Istenedet és csak néki szolgálj” (5Móz. 6,13).

a) Jóknak azért, – mert Isten a mindenük. Bennük nem a büntetéstől való félelem él. Ők remegve félnek, hogy el ne veszítsék az Urat. „Ki féli az Urat, jól jár a végén, és halála napján áldásban részesül” (Sir. 1,13). Ez inkább az örök kapcsolat áhítozása, amely még az elvesztés sejtésétől is remeg.

b) A rosszaknak azért, mert Isten a Bírójuk. Ők már szóról szóra félnek. „Íme az Úr mindörökké trónol, ítéletre készen tartja trónusát” (Zsolt. 9,8). Bűnük szemük előtt és lelkük előtt felvillan a felelősség nyomán következő ítélet félelmével. „Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41). Már a földi élet végső kibontakozása is félelmet ébreszt... Mi lesz belőle? (Lásd: Michelangelo: Utolsó ítélet)... De az Isten ítélete remegő félelemre hangol. És ha az életben: nem? A halál percében: igen.

2. De szeretni kell a szeretet melegével.

„A szeretetben nincs félelem. A tökéletes szeretet nem fér össze a félelemmel, mert a félelem gyötrellemmel jár. Aki fél, az még nem tökéletes a szeretetben” (1Jn. 4,18). Isten maga a Szeretet, Isten képe, az ember is szeretetének hordozója. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). – Szereti önmagát, embertestvérét és mindenkifelett szereti égi Atyját. – De milyen legyen az a szeretet, amely Isten felé lendíti?

a) Szívbeli. „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből” /5Móz.6,5/. Belső világunk szentélyéből eredő; nem pedig érzésvilágból előretörő.

b) Mindenkifeletti. „Szeresd az Urat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, minden erődből és teljes elmédből” (Lk 10,27). – Mik az életpólusok? Anyagi világ. „Minden, ami a világon van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától származik, hanem a világtól” (1Jn. 2,16)... Hatalmi világ... Érzéki világ... Lelki világ (irodalom, művészet)... Erkölcsi világ („én”, család stb.)... Isten szeretet világa. „Törekedjete a szeretetre! Keressétek buzgón a lelki adományokat” (1Kor. 13,13 és 14,1). Ezt az utóbbit kell mindennél jobban szeretni. „Benne választott ki a világ teremése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte” (Ef. 1,4).

Bef.: Mindent elveszthetek, de Istent soha! „...Mindezen fölül pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke” (Kol. 3,14).

2. (Graduale) beszéd: Vagy szeretni kell-e az Istent?

(Dogmatikus beszéd: Mi az Isten?)

Bev.: Hogyan fordulunk Isten felé? Mitől függ? Ami az Ő lényege. – Ezt nyomozza az ember, és így érti Őt, és így fordul felé a lélek. – És ez mi?

1. Szeretet a lényeg.

Kicsoda a Végtelen? Az bizonyos, hogy Mózesnek nyilatkoztatta ki lényegét mondván: „Én vagyok az, „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). – De ez is arra vall, hogy szeretete indítja segítségre. Sőt többet mondok: a teremtésre. Sőt még többet mondok: az apostol is ezt tanítja: belső lényege – a szeretet.

a) A Szentháromság titka ezen alapszik (a Szentlélek – az Isten Szeretete. Külön személy!). „Mégismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenne” (1Jn. 4,16).

b) Az embernek Istenhez viszonyulása ebben gyökeredzik. „...a rendelkezésnek célja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és őszinte hitből fakadó szeretet” (1Tim. 1,5). „Mi azonban, kik a nappalé vagyunk, legyünk józanok, és öltük föl a hit és a szeretet páncélját, sisakként pedig az üdvösség reményét” (1Tessz. 5,8).

2. Szeretettel forduljon Hozzá a föld népe.

a) Személyes kapcsolatot kell keresni, mert Hozzá hasonló személyek vagyunk. – Vagyis szeretetet hordozunk. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak, és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) Szeretettel vonz és így szeretetet ébreszt.

c) Természetében részesít és így szeretetet közöl. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2 Pét. 1,4).

Bef.: Szeretet az Isten, szeretettel forduljon Hozzá az ember!

*

1. (Offertorium) beszéd: Isten keze – a csodák végrehajtója

(Dogmatikus beszéd: Isten hatalmának értelmezése)

„Az Úr jobb győzelmet szerzett, az Úr jobbja felmagasztalt engem, az Úr jobbja győzelmet szerzett. Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit” (Zsolt. 117,16-17).

Bev.: Isten kezeműve minden és így Isten ereje jelentkezik mindenben. – Hogyan?

1. Teremtője – a mindenség törvényeinek.

a) Elrendezi a teremtett világot. „Amikor az eget felállította, már ott voltam, amikor biztos törvénnyel kört vont a mélység színe fölé; amikor a fellegeket odafenn megerősítette, és kimérte a vízforrásokot” (Péld. 8,27-28). „Isten dicsőségét beszéljük az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2).

b) Döntő érvényűnek teremti erőiket. „Ám Isten erős építménye szilárdan áll s ez van ráírva: „Az Úr ismeri övét!” Továbbá: „Aki az Úr nevét hívja segítségül, hagyja abba a bűnözést!” (2Tim. 2,19).

2. Parancsolója a törvényeknek.

De nagyobb-e a törvény, mint a Törvényhozó?

a) A Teremtő mindennek az Ura. Létesít, fenntart, gondot visel. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105). Törvényei – az élet sodrát intező erők.

b) Az Isten a törvények legfőbb irányítója. „Amikor az eget felállította, már ott voltam, amikor biztos törvénnyel kört vont a mélység színe fölé; amikor a fellegeket odafenn megerősítette, és kimérte a vízforrásokot” (Péld. 8,27-28). Világot irányítja, embert kormányozza. De végül Ő az Úr, és a törvény behódoló rendelkezés.

Bef.: Nem lehet döntő hatalommá a törvény, mint a törvényhozó. Isten szuverén, és a törvény hódolatos teremtmény. A Teremtőtől függő lét.

2. (Offertorium) beszéd: Isten keze – az ember megdicsőítője

(Erkölcsi beszéd: Ember értéke)

Bev.: Mit adott az Isten az embernek? És mivé lett az ember – Istent tekintve? – Az első felelet így szól:

1. Urává tette a földnek.

Az anyagi mindenség Isten hatalma alatt áll, de közvetlenül az ember (a szellem) uralma alá helyeztetik. „És bölcsességeddel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken. Melyeket alkottál” (Bölcs. 9,2).

a) A megismerés útján. „Van az ezüstnek lelőhelye, és helye az aragnak, hol kimossák; a vasat a

földből hozzák elő, s a melegtől megolvadt kő ércéé változik” (Jób 28,1-2).

b) A felhasználás útján. „...töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

c) Az értelmezés és megértés útján. Sőt lépcsővé teszi, hogy ezen járva – az égi Atyának ismeretére jusson. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20). – Így a föld ura az ember, hogy azután jobban és jobban átérezze, hogy az ég Urának hűséges szolgája az ember.

2. Dicsőítőjévé tette az égnek.

Ez a második felelet. Mit jelent ez?

a) Értse át a Mindenható nagy erejét – a mindenség értelmezésében. Tudjátok, hogy Isten fiai vagytok, tehát így is éljétek. „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm. 8,14).

b) Értse át: a Mindenható dicséretét kell zengenie – a maga nagyságát felismerve. „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljétek, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” (Róm. 8,15). De ez nemcsak dicsőítő ének, hanem Isten kegyelmével az isteni természetnek hordozása – földön és égben.

Bef.: Úrrá tette a földön és égi Atyjának fiává emelte az égben. Íme – az Isten gondolta ember!

*

1. (Secreta) beszéd: Segít-e nekünk az isteni Áldozat?

(Dogmatikus beszéd: Az áldozat hatása)

Bev.: Minden áldozat Isten kegyelmét hozza. És ha saját Egyszülöttje áldozza Magát végnélküli áldozatunkban? Vajon nincsen-e ennek mindenható ereje?

1. Elfogadja a könyörgők imáját és áldozatát.

a) Elfogadja – a Kereszten. „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldöttél engem” (Jn 11,41-42). Áldozat lett a Kereszten. „...a kereszt által mindkettőt egy testben engesztelje ki Istennel...” (Ef. 2,16).

b) Elfogadja – a szentmisében. Mesterünk halála előtt így rendelkezett, mert tudta, hogy ez az áldozat lesz a legkedvesebb az égi Atyának. „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. Égi ajándékkal viszonzza áldozatunkat.

Ámde az elfogadás legtisztább jele: kegyelmének kiáradása.

a) Kérésünket teljesíti. Krisztus hivatkozik erre: „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtó nyílik” (Mt 7,7-8). Az Úr imádságaiban is erre tanított: „Mi Atyánk...” (Mt 6,9).

b) Lelki igényeinket kielégíti. De lelki életünk igényeit is teljesíti az Úr. „Keressétek (először) inkább az ő országát (és igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31). Bűneinket törli és erényeink gyarapításában segítséget nyújt. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). „Öltsétek föl tehát Isten fegyverzetét. Csak így tudtok ellenállni a gonosz napon és így tudtok mindent leküzdve helytállni. Álljatok ki tehát: derekatokra csatoljátok a tisztesség övét, öltsétek magatokra az igazság páncélját...” (Ef. 6,13-14).

Bef.: Az ember áldozata az égbe száll, és Isten kegyelme a földre ereszkedik.

*

1. (Communio) beszéd: És Isten szava?

(Erkölcsei beszéd: Életünk és irányítónk!)

„Mindnyájan igazat adtak neki, de meglepődtek a magasztos igéken, amelyek ajkáról fakadtak. „Nem József fia ez?” – kérdezték egymástól” (Lk 4,22).

Bev.: Miért szól az Isten? Azért, hogy hangja irányító szó legyen, a világ értelmezésére, ember va-

lődi felbecsülésére és az örök cél elérésére. – Mik tehát az Isten szavai?

1. Igazságot hirdető igék.

Az Írás szerint: „Mert igaz az Úr igéje, és minden tette hűséggel van tele. Irgalmat és igazságot szeret, az Úr irgalma betölti a földet” (Zsolt. 32,4-5/. Még a bölcsek szavai is titokban csendülnek. „Inkább kell hallgatni a bölcsek csendes szavára, mint a balgák vezérének kiabálására” (Préd. 9,17). – Hát még az Istenéi?!

a) Rejtett igazságok közlöi. Isten minden szava örök igazság. „Mert bőséges az ő irgalma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,2/. „Szenteld meg őket az igazságban: a te igéd igazság” (Jn 17,17).

b) Vagy az élettitkok részletes feltárása. Ilyenek a misztériumok, amelyek **tényt** tanítanak és továbbra is az emberi szellem rejtélyei lesznek. – És hasznuk? Értelmet talál a titokzatos szavak nyomán – az emberi élet. Így: a teológiai misztérium – antropológiai fénytvetés léssen. „Én vagyok a világ világgossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világgossága” (Jn 8,12).

2. Emberélelet irányító szent igék.

Nemcsak elméleti igazságok ezek. Így **rideg** és szent **tételek** lennének. Hanem?

a) Emberélelet fénytvetői. Az igazság akkor nagy érték, ha – fény. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világgosság...” (Péld. 6,23). Rávilágít a rejtett és bizonytalan életútra. „Égő és világító fény volt ő, ti azonban csak ideig-óráig akartatok fénysugarában gyönyörködni” (Jn 5,35). Lám! Örök életre hivatott az ember – az Úr igazsága nyomán! Bár nem tudom kimeríteni ennek teljes értelmét, mégis irányít ad az isteni fénytvetés.

b) Emberélelet segítői. De amit tudunk, még nem biztos, hogy azt el is érhetjük. Gyenge és gyarló az ember. Mit tesz az isteni kinyilatkoztatás? Segítő erőként áll mellénk. Lám! Az Ószövetség népe Istent Urának tudja... Az Újszövetség szerint Isten – a mi Atyánk! Nem tudjuk kiismerni a szent tétel egész tartalmát, de úgy élünk Istenatyánkkal, hogy boldogan tudjuk, hogy **Ő – Atyánk!**...

Bef.: Mi tehát Isten szava? – Erőt képviselő! „Nem tudjátok-e, nem hallottátok-e? Nem hirdették-e nektek kezdettől fogva? Nem értettétek-e meg a föld megalapítása óta? **Ő** az, aki a földkerekség felett oly magasan trónol, hogy lakói akkorák előtte, mint a sáskák; ki az egeket, mint kárpitot, kiterjeszti, mint a sátrat, kifeszíti” (Iz. 40,21-22). – És tovább: életet irányító szent Ige!

2. (Communio) beszéd: Csak az emberi fül dalai

(Szimbolikus beszéd: Mi a nagy természet egybecsengése?)

Bev.: A nagy mindenség Isten lelkének csodája. A benne lévő harmónia pedig – az ember lelkét áhítatra hangoló szent melódia. – Mi tehát valójában a világmindenség gyönyörűsége?

1. Szépséges dal a fülnek.

A nagyvilág egybecsengése – Isten teremtő dalának muzsikája. Az élet „nagy orgonája” Isten keze játékát hallatja. Hallja-e ezt az ember?

a) Gyönyörű harmónia a nagyvilág. A szem lát pompázó világokat, nagy csillagokat. De a „lélekfül” hallja is ezek egybecsengő fenséges dallamát, „Isten dicsőségét beszélük az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,1).

b) Zsongó dal a parányok világa. Az élet sejtjei, parányi lényei és ezek életnyilvánulásai is Isten szent zsongó dala. „Áldjátok az Urat, harmat és dér, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké. Áldjátok az Urat, fagy és hideg, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké. Áldjátok az Urat, jég és hó, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 3,60-70). – Az anyagi világ titokzatos élete – atom, elektron, sejt, sejtmag stb. – az emberi szellem örök szent próbaköve. Rendszeres valóságuk pedig a Teremtő örök ditirambja!

2. De dalra indítói – az életnek.

Ámde a természet dala vagy a mindenség muzsikája, a szférák zenéje nemcsak élvezetet ad, hanem dalra hangol bennünket is.

a) Dicséret dalára. Istent dicsérő dalra. Miért? Mert fenséges a Teremtő! – Áhítatos szent himnuszára! Miért? Mert Végtelen és Jóság a Teremtő! „Áldott vagy, Urunk, atyáink Istene! Dicséretremelő, dicsőséges és fölötté magasztos mindörökké... Áldjátok az Urat, az istenek Istent, jámborok mindnyájan, dicsérjétek és adjatok hálát neki, mert irgalma örökkön – örökkévaló” (Dán. 3,52 és 90).

b) Az élet dalára. Ez az előzőnél is több. Mit jelent? Nem akkordokat, hanem tetteket akar teremteni. Életet akar kiváltani belőlünk! De olyant, amely Isten törvényeihez igazodva szent életnek mondható.

„Nem mindaz, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országba), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). Még a hitről is ezt írja az apostol: „...a hittel is: ha nincsenek cselekedetei, önmagában holt” (Jak. 2,17).

Bef.: Élvezi Isten dalait az emberi fül, de életedalra indul az emberi lélek.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Megszabadít-e a bűnös köteléktől az égi ajándék?

(Dogmatikus beszéd: A bűntől való szabadulás)

Bev.: Krisztus mondja a bánkódónak: „bocsánatot nyertek bűneid” (Mk 2,5). – És a mi bűneinktől megszabadít-e az Úr ajándéka?

1. Leveti bűneink bilincseit.

Reánk vonatkozásban is ezt ígérte.

a) Krisztus ígérte: „Bizony mondom nektek: amit megkötök a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldoztok a földön, a mennyekben is föloldott lesz” (Mt 18,18).

b) Krisztus hatalmát közvetítette. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

c) Papok – a további gyakorlók.

2. Égi erővel gazdagítja lelkünk szentélyét.

Mi az emberi lélek értéke? Ennek fejlődésében fokozatok vannak.

a) A bűntől való szabadulás – a bevezetés. Szinte azt mondanám: a lelkiélet alapja.

b) A kegyelmi közlés – a folytatás.

c) Az isteni élet – a befejezés. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – És a legtökéletesebb: a lelkiélet virágzásba szökkenése. „Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Örökké virágzó az ember élettörzse...

Bef.: Krisztus mondotta: ember élvezi és örökké él.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegéhez írt beszédek

A napi Evangélium így szól: „Egy másik példabeszédet is mondott: „Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet fog az ember és szántóföldjébe vet. Ez kisebb ugyanis minden magnál, de amikor föl nő, nagyobb minden veteménynél. Sőt akkora fává nő, hogy az ég madarai rászállnak és ágai közt fészket raknak.” Ismét más példabeszédet mondott: „Hasonlít a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony és három véka lisztbe vegyít úgy, hogy az egész megkovászosodjék.” Mindezt példabeszédekben mondta Jézus a népnek, példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk. Így beteljesedett a próféta jóvendölése: „Példabeszédre nyitom ajkamat: hirdetem, mi rejtve volt a világ teremtésétől fogva.” (Mt 13,31-35).

Kérdés: milyen beszédvázlatok közölhetők ebből? Egész közvetlen elevenséggel ugrik elénk a mustármag jelentőségének és a kovásznak értékelése. – Igaz ugyan, hogy tartalmi szemszögből az „Isten országának” magyarázata a lényeg, de tagadhatatlan, hogy első, ötletszerű beszédétételül a példabeszédek hasonlata kínálkozik. Majd azután rátérhetünk a tárgyi és lényeges kérdésre, a mennyek országának a magyarázatára. De figyelmeztetjük a szónokokat, hogy itt is a mai Evangélium szövegéhez alkalmazkodjunk, mert a kiszélesítés majd a másutt szereplő szöveg szerint végzendő. – Majd továbbmenve, tétel lehet az az általánossá szélesített hittétel és nevelési terület, amely a szabadság és kényszer, továbbá az igazság lényege és megismerési módja kérdéseit veti fel. – Szélesen lehetne mindezeket értelmezni, és a következőkben bemutatjuk a módszereket is... Végül tétel lehetne az Egyház kérdése is. Néhány beszédet erről a kérdéssel is közlünk, bár máshol bőven tárgyaljuk ezt a kérdést. Lényeges tétel, tehát többször ismételtető. – Lássuk most ezeket különálló, majd beszédláncokba fűzött közlésükben egyenként.

Különálló beszédek

Első tételsorunk a **magvetés** szélesebben vett értelmezését adja.

1. beszéd: Az isteni magvetés szántóföldje (Dogmatikus beszéd: Az emberi lélek kiválósága)

Bev.: A gazdaember szemefénye a határban húzódó, barázdákkal színezett televény, amely a jövő kenyérének életést ígérő „magtermője”. Megdolgozza tehát a földet a gazda, hogy így termést adó legyen a jövőben. – De kérdezhetem: vajon nem azért él-e ezzel a hasonlattal a Mester, mert az emberlélek hasonló ehhez a termést váró ugarból termékennyé tett szántóföldhöz? Valamiképpen igenlő a válasz, mert hiszen a Mester is behinteti igéit, életmagvait az emberek lelkébe, hogy kisarjadjon belőlük az isteni élet. Az életfejlődés tényezőiről így szól az Írás: „És amint lehull a zápor és a hó az égből, és oda több vissza nem tér, hanem megitatja a földet, megöntözi és megtermékenyíti, és magot ad a magvetőnek és kenyeret az evőnek: úgy lesz az én ígém is, mely szájamból kimegy; nem tér az vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi mindazt, amit akarok, és végrehajtja azt, amire küldöm” (Iz. 55,10-11). Lám! Ige a mag és életet fakaszt az ember lelkében. – De most lássuk csak: milyen ez az Isten adta élettelevény, az ember?

1. Szellem az ember lelke és így szellemi az ember élete.

Az első felelet – a gyökérszeti felelet – így szól: a test és lélek kettősségében döntően fontosabb a lélek. Róla írja az Írás: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). A test is Isten teremtménye, de a föld pora... A lélek pedig: az Isten lehelete. Kérdezzük most azt: milyen jegyeket hordoz magán az isteni élettelevény?

a) Elemi tapasztalat, hogy értelmes. Jelentése ez: felfogja és értelmezi a világot, megismeri önmagát és elvezet az élet ősi forrásához, az Istenhez. „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20). Ez az isteni szó, amely arra utal, hogy lelkünk titkokat ismer és az **életnek értelmét** is leleplezi. Persze: hallgatva az égi harangokat, amelyek mindenki lelkében szólva a magasságok felé lendít bennünket.

b) Majd tovább kutatva reádöbbenünk, hogy a lélek **szabad**. Jelentése: alanyi és önrendelkezően döntő. Azt mondhatnám: az ember „én”. Olyan **valaki**, aki kikezd, fejleszt, dönt... Tartalmi értéke: önrendelkező. Más dolgok felett és önmaga felett határozó. Tehát jót – rosszat egyaránt **tehet**. Hallgasd csak az Írás szavát: „És parancsola néki, mondván: a paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17).

c) Végző életjegyük így áll elénk: a lélek élete végnélküli. Jelentése: van kezdete és nincs vége. Születünk és örökké élünk! – Hát a halál? A halál csak keserves **átmenet** – a végnélküli életbe. Tartalma: Istentől jó, Istennel él a földön és Istenhez tér az örök életben.

2. De ennek a szellemi kincsnek, a léleknek további értéke: öntökéletesítően dolgozó.

Az Isten adta **tehetségek** ugyanis nem elpihenő életkincsek, hanem az „örök Dolgozó” képe lévén az ember – állandóan tevékenykedő. Akár az elvetett búzaszem: Lagerlöf Z. mondja, hogy a búzaszem álmodik a szántóföldben és a zöldellő sarjadás után életet talál.

a) Az ember is befogadja a világ benyomásait. Ez valójában kitárulást és befogadást mutat. Persze nem helyrajzi vonalon, hanem szellemi úton. Értelmünk természete, hogy az életjelenségek oknyomozására kényszerülünk. „Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csak hogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét, melyet teszen kezdettől fogva mindvégig” (Préd. 3,11). Igaz, igaz! Belénk helyezett minden kutató készséget az Úr, és ennek fürkészése alapján alakítjuk a jövőt.

b) A földi határok után befogadja Isten indításait is. Lehet ez kegyelmi és így Isten természetét közlő, azaz egyetemes jellegű. „Szolgáljatok egymásnak azzal a kegyelmi ajándékkal, amit ki-ki nyert, mint Isten sokféle kegyelmének hű közvetítői” (1Pét. 4,10). – De lehet egészen egyéni, közvetlen hatású (misztikus élmény!).

c) De bárhonnan jó az indító erő, mindig öntökéletesítésre fordítja az ember a föld és ég kincsét! – Még akkor is, ha szenvedés ez a reáható erő. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár a repülésre” (Jób 5,7). Ez is fejleszt; hát még az éltető életnapsugár?! Itt nincs arról szó, hogy csak egyszerűen „befogadunk”, hanem arról, hogy a lélektökéletesedésre segítő behatásokat **életté** alakítjuk. Ezért cseng az Úr parancsa: „Mi őt hirdetjük, intünk és teljes bölcsességgel oktatumk minden embert,

hogy Jézus Krisztusban tökéletessé tegyünk mindenkit” (Kol. 1,28).

Bef.: Vigyük tehát magunkkal a mai szent igékből a döntő igazságot: Isten televénye az ember lelke, benne csirázik ki az Úr vetése. De jegyezzük lelkünkbe azt a következtetést is: gondos gazdaként istápolja az Úr magvetését az égi Teremtő földre küldött emberkövete!

2. beszéd: Ég törvényei

1. Kenyeret adjon a föld...

- a) Az Úr az áldást adó.
- b) De az ember a fáradozó.

3. beszéd: Isten dala

(Erkölcsei beszéd: Ki fogadja be az Isten igéjét?)

Bev.: Halló fülek felfogó ereje nagyobb az átlagosan halló emberek hangbefogadásánál. Az „áldott fülű” ember a természet dalát, a csillagok melódiáját, a patakok csacsogását és a madarak beszédjét hallja... Szinte előfutárok a költők, akik nagy kegyel bírják ezt a kincset. – De kik azok, akik az Isten szavát, a Teremtő dalát és a szeretet szimfóniáját élvezik?

1. A nagy természetben zeng az Isten, de nem hallja a virágzó mező.

a) Minden élettörvény – Isten dala. Igazságuk és szépségük az ég csengése, és ennek kivetítése Isten dicsérete. „Dicsérjétek őt, nap és hold, dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok! Dicsérjétek őt, az egeknek egei, és minden vizek az ég felett” (Zsolt. 148,3-4).

b) Minden behódolás az öntudatlan természet szent alázkodása. Ezt jelenti a Zsoltáros énekelte félelem: „Áldjon is meg minket az Isten, a föld minden határa tőle féljen!” (Zsolt. 66,8)/.

2. Az ember lelkében muzsikál a világ és meghalljuk, hogy benne az Isten beszél.

a) Emberlélekben zsendülésnek indul az isteni ige. „Megbízuk az értelmes ember az Isten törvényében, és megbízható számára a törvény, mint az Urim” (Sir. 33,3) „Ki megfogja a tanítást, okos fiú; ki dőzsölőket lát vendégül, szegényt hoz atyjára” (Péld. 28,7).

b) Emberlélekben tudatos munkával lesz életté az isteni szó. Jól tudja az ember: „Boldog ember, ki el nem indul a gonoszok tanácsán, meg nem áll a bűnösök útján, és le nem ül a pestis székére” (Zsolt. 1,1). Még a pogányban is élet az isteni szó. „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm. 2,14).

Bef.: Végül ezt kérdezzük: és bennünk? „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testben élek, Isten Fiaának hitében élek, aki szeretett engem s önmagát adta értem” (Gal. 2,20).

4. beszéd: A „lélek-ugarok”

(Homiletikus beszéd: A bűnös lélek)

Bev.: Isten vet és szór. Szent keze csak életmagvakat szór felénk. Minden lélek talaját beszórja a kegyelem. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – És miért nem egyforma a szántó hozama? Mert az egyik televény, a másik ugar. Mit mutat az ugar?

1. Bojtorján a hozama.

a) Ez az általános igazság. „Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa jó gyümölcsöt” (Mt 7,18).

b) És az én lelkem hozama? Jó gyümölcsöt terem-e, vagy vacsor a termés?...

2. Mert nem porhanyította az ember verítéke.

A lélektelevény munkát igényel.

a) Pihenő dologtalan – a jövő termést tékozolja. „Senki kenyerét ingyen nem ettük, hanem keserves fáradsággal, éjjel-nappal megdolgoztunk érte, hogy egyiketeknek se legyünk terhére” (2Tessz. 3,8).

b) Az én munkám – a jövő termelője. Vajon dolgoztam-e lelkem talaján? Csak a dolgozó részesedhet: „A termésből is az első rész a fáradozó földművest illeti” (2Tim. 2,6).

Bef.: Az Úr szántóföldjét meg kell munkálnia a szántóvetőnek és csak így termeli életté az Úr szórta életmagvakat.

5. beszéd: Az igazi televény életzendítése

(Erkölcsei beszéd: A tiszta lélek életmunkája)

Bev.: Magvető az Úr, és életmagvakat fogad el az emberi lélek. Szórja az Úr a természetben, az isteni tanításon és magán a lélekindításon át. – És mit tesz a tiszta lélek?

1. Örömmel fogadja.

a) A föld felé mindig és elemi lendülettel fordul az ember. Belőle merít (élet, étel, ital, öröm). „Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29).

b) De az ég felé is tekint az ember. Az ég kegyelmi magvait szeretettel szórja és a lélek barázdáit szent televényként kínálja. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

2. Erővel kamatoztatja.

Ez már ember munkája.

a) Melengető lélekkel sarjadoszásba hajtja. A mag eltemetve – halált mutat (Lagerlöf Z. példabeszéde). De mindig kisarjasztja. Így a lélek televényében is!

b) De azután éltető gondoskodással életté alakítja és virágba, termésbe szökkenti! „A többi jó földbe hullott és termést hozott: egyik százszorosot, a másik hatvanszorosat, némelyik meg harmincszorosat” (Mt 13,8).

Bef.: Az emberi lélek televényként fogad, őriz és értékesít! Az igazán készséges ember azután ezerszeres gyümölcsöt terem.

6. beszéd: Az élet „mustármagja”

(Pedagógiai beszéd: A kicsiségek hatása)

Bev.: Vajon igaz-e a mi életünkre, hogy a legkisebb hatás óriási változást okoz? – Azt látjuk, hogy a kicsi atomok mérhetetlen helyzeti energiát rejtenek; azt is látjuk, hogy a parányi lángocskák tűzvész okoznak, de kérdés: a lelket érintő kicsi indító okok okoznak-e nagy lélekváltozást?

1. A szeretet sugallta tekintet.

A szeretet napsugár. Ha ez csillan lelkedből mások felé (gyermek, alárendelt stb.), akkor élet fakad szeretet sugarával bevont emberben. Tapasztaltad-e ezt? „Barátságos tekintet felvidítja a lelket, és kedvező hír hizlalja a csontokat” (Péld. 15,30). – Megindult-e a lelked?... Igaz a közmondás: több legyet lehet fogni egy kanál mézzel, mint egy hordó ecettel.

2. Az elejtett szó.

Ez már több! Gondolj arra, mikor valaki jót mond rólad, és azt utólag meghallod. „Te, galambom a sziklaüregekben, a kőszál rejtekében, hadd lássam arcodat, hadd halljam hangodat! Mert a te szavad édes, és orcád bájos!” (Én. 2,14). – Hallottál ilyent? Nem töltötte-e be öröm a lelkedet? És ha ellenséges indulattal voltál, nem változott-e ítéleted és vele való viszonyod?...

3. Az összeszedett és fegyelmezett élet.

Hát még, ha eléd lép az az ember, akinek az egész élete belső összeszedettség és tökéletesség képe? Nem maradhat ez nyomtalanul! A pillanatnyi példa is vonz! Változott az életed? ...Ezek a szentek az égben és „szentek a földön”. És maga az Úr?! – Láttál ilyent? Változott életed?... Az Úr szava: „Példát adtam nektek: Amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek” (Jn 13,15).

Bef.: Az élet változását – rossz vonalon – lavínák indítják, – jó útra pedig – kicsi, külső kegyelmek mozdítják!

*

– Érintsük ezután a fejlődést értelmező **mustármag** jelentőségét. Természetes, hogy ebben a gondolatban is belső rendet követünk, de egy-egy beszédnél külön is kidolgozható. Nem lehetetlen azonban az sem, hogy a szónok egy-két beszédvázlatot egybefonással dolgozzon ki.

1. beszéd: Parányok okozta életrengések

(Erkölcsei beszéd: A kicsiségek hatóereje)

Bev.: Az Alpok lankáin szállingózó hópelyhekből nő a lavina. Kis hegyi patak, kis hóolvadások

összevegyülése... Csurrán-cseppen, gurul, ömlik azután szalad a lejtőn. Majd sok-sok energiát összegyűjtve zuhog a tengerbe. – A parányi mag meghasad, és belőle sudárik a hatalmas faóriás, amelynek ágain megpihennek a madarak száza, ezrei... Az egész élettelen természetben egyforma a helyzet... Csirák a kezdetek, gyenge hajtások a folytatások, majd terebélyes egész a befejezés... Vajon emberi életben is hasonló jelenségek mellett alakul-e az élet? – kérdezem a mai Evangéliummal kapcsolatban. A feleletet az emberi élet megfigyelése és a figyelésből levonható következtetések adják. Ezek pedig arra intenek bennünket, hogy a kicsiségek után indul a jó fejlődése, de ugyancsak alig észrevehető hatások nyomán vész el a lelkek igazi értéke. Lássuk ezeket egyenként!

1. Parányi mag – mustárfává erősödik.

A kertész érzi ezt és örömmel nézi csemetéit; nagy az öröme, ha a földbe vetett mag kicsirázik, fokozódik az öröme, ha kis palánta feslik a csirahajtásból, és szinte dalba csendül az ajka, ha nagy fává erősödik gondos keze nyomán. – Gondolj kicsi kerted zsendülésére és a vele kapcsolatos örömök élvezésére.

a) Nagy a jó szülőnek, nevelőnek öröme, ha a gyermek növekedik testben és lélekben, értelemben és kedvességben Isten és emberek előtt. Így az Úr Jézus képét látják drága gyermekeiken, akikre egyenként állt az Írás szava: „Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,52). – Az ilyen életkezdetek, elfekvő talentumok pihennek. Sokszor még csak lehetőségek, majd megmozdulások, csirák, előretörő és növekedésnek induló megmozdulások, de a gondos nevelő aggódó szemmel figyel, szerető gondoskodással támogatja a meginduló, fejlődő folyamatot. –Kérdezem: a gyakorlati élet valóságában mik ezek az ébredő erők és hol pihennek a lélek mélyén, hogy esetleg észrevétlenül kallódásnak ne induljanak.

b) Valójában minden Istentől jön. A teremtés csodája – Isten jósága, a tehetségek vétele Isten szeretetének bősége. Az ébresztgetés a jó szülők, nevelők, lelkiatya indításaiból erednek, de a legértékesebbjei az isteni kegyelem erejéből igényeskednek. – A természet szava alapvetésben isteni szó. Figyelmeztet indító indításra! – A nemes vágyak, a tudás, a szép, a jó utáni áhítozások a te egyéni élettalentumaidnak igényeskedése, mind-mind isteni szó, amely a természetben át követelődik. Figyeld csak meg a serdülő gyermekeidet! Mennyi természetes és természetfeletti érték lakozik lelkükben! Ne csak a hibákat lásd! Menj beljebb a lélek szentélyébe!... Kincstára az isteni adományoknak. – A nevelők intése, buzdításai mind-mind a lélekfejlesztés szent fuvallatai! Ezek mind a szülő, a nevelő és a lelkipásztor kötelei! – A gyermek, a hívő köteleiségei ott kezdődnek, hogy ezek felismerése után a legkisebb cselekvéseket is nagy értékűnek tartsd és mindig hűséges légy az indító hangok követésében. „Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10). Ez legyen jelszavad, és a legkisebb intésre a legnagyobb áldozatosságra is hajlamos légy. Sohase felejtse a Szent Szűz szavát: „Az Úr szolgáló leánya vagyok, legyen velem szavaid szerint” (Lk 1,38). – A tanulás, lélekfejlesztés, a lemondás és önmegtartás, akaratgyakorlás, az engedelmisség, a behódolás. De mindez csak akkor létszen Isten előtt is kedves, ha a természetfeletti kegyelemmel telített lélekből nyeri igazi erejét a fejlődés sodra. Életemben sohase felejtse: a kicsiségek hűséges teljesítése az élet nemes kialakításának művészete.

2. De nemcsak a jó magvak erősödnek mustárfává!

A parányi fagyöngymag vagy a moha spórája is fejlődésnek indul és lassanként öli az életerős törzset.

a) Kicsiségeken kezdődik minden. Az emberéletnek egyik legnemesebb érzése, hogy a szülők, nevelők és a lelkipásztorok javát akarják a fejlődő életnek. De jön valami parányi lazulás... Eleinte kis engedetlenség formájában... Ami tilos, az édes... Még akkor is, ha keserű, mint a cigaretta füstje... Kicsi hiba a kezdet... Majd keményebb kritika gyengíti a behódoló készséget...

b) De nem is magától kezdi az ember áttörni a gátakat! Rossz pajtások hívják sokszor az „ellenséges embert”. Szégyelled hibádat, restellessz a jó kertésznek a szemébe nézni... Természetes következmény – bujkálgató leszel! „Hol vagy?... elrejtöttem...” (1Móz. 3,9 és 10)...

c) A folytatató lépés kézenfekvő. Keresed a hasonlók társaságát. A beszéd, a lelkület eldurvul. A munkakedv lankadni kezd... A szemérem érzete is meglazul... Eleinte még él a támadásnak kitett lélek függés érzete. Eleinte még fáj, ha a mindent látó jó Istenre gondolsz... Eleinte még szereted a vallási gyakorlatokat; de azután elhanyagolod őket... Az esti imádságod is elmarad egyszer-kétszer, majd többször... nem járulsz a szentségekhez egy-két héten át, majd végre nehezen léped át az Isten házána küszöbét...

d) Fokozatosan, de csendesen így romlik meg a lélek. Sok ember összeomlásának idején csodálkozva kérde önmagát: hogy is jutottam ennyire? Milyen magas erkölcsi nívón voltam és most hová

süllyedtem?... Nincs más felelet, mint ez: kicsiségekben engedett a lelked. „Principis obsta!” –mondja a Bölcs. Az elesett Éva legyen intő példád. „Dehogy is haltok meg!” (1Móz. 3,4). A jó látszata alatt jön a rossz!... Mi itt a teendő? Ügyelni kell a kicsiségekre. Ha az első lazulást észreveszed, állj meg és vigyázz, mert ez már a lejtő kezdete. Erős lélekkel parancsolj magadnak! „Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak” (Lk 17,14). Bizalommal tárd fel lelkedet a lelkiatyának, gondosan ápd mindennapi lelkiismeret-vizsgálattal vallásos lelkületedet! Ezt óvd, és ez őrizni fog téged! Gyakorold az engedelmisséget és az önmegtagadást! Kicsinyben, de következetesen! A magból zsenge hajtás fakad. A mustármagból alacsony mustárbokor fejlődik, de később terebélyes faóriássá szélesedik...

Bef.: Végezetül még egyszer arra hívom fel figyelmeteket: Isten adta tehetségeiteket égi kincsnek tekintések és lelki értékeitek kibontását a zarándokember feladatának tartásatok. Kicsinynek látszik egy-egy erőfeszítés, de a sok parányból, a sok sejtől adódik a kiteljesülés. – A hibákat illetően pedig az legyen a jelszavad, amit a cserkész mondogat: „Légy résen!” A hegyek hótakaróját kis rezdülések lavinává indíthatják, a fejlődő fát parányi féreg rághatja... Az ember életét kicsinynek látszó bűn is tönkretelheti... – Ha azonban hűségesen szereted a lélekfejlesztő kicsiny tényezőket és visszaveted a kicsinynek látszó vagy induló bomlasztó hatásokat, akkor naggyá, Isten nagyjává fejlesztheted drága életedet!

*

a) Ez a beszéd átépíthető arra a természeti törvényre, amely szerint a baktériumok milliárdos számban szaporodnak és életet ölnek. Ebben az esetben a rossz hatók szerepét kell az „ellenséges ember” beállításával fejtegetni.

b) Továbbá arra a neveléstudományi megfigyelésre (Foerster, Tóth Tihamér), amely szerint a kicsiségek adják a nagy tettek és nagy hibák alapjait.

c) Majd a „mélységkutatás” tudományára, amely a „tudatalatti erők” szerepével foglalkoznak (Freud, Adler, Jung).

d) Végül arra a hittudományi igazságra – és ez a beszéd optimisztikussá alakítana –, amely szerint az Isten kegyelmének fényében minden veszély észrevehető, és a kegyelem fuvallatával tavaszi fakadásba kezd az emberi lélek.

*

2. beszéd: A mustármagvak iskolája

(Homiliaszerű beszéd: Isteni parancs a fejlődés)

Bev.: A felületesen szemlélő ember azt hiszi, hogy a kívülről álló világ valami állandó és biztos nyugalmat hordozó panorámának mondható. Sok itt a látványosság... Szép a kék ég... Fenséges a zúgó vihar... Gyönyörködtet a tavaszi lehelet... Örömmel hangol az aratók dala... Boldogságot hirdet a telt magtár... A forró must! ... Nyugalmat hirdet a csendes éj és biztonságérzést ébreszt bennünk a csillagok fénylő csillogása... De tegyük csak vizsgálat tárgyává, vajon ilyen nyugalmat, vagy állandó sodródó mozgást, fejlődést hirdet-e a nagy világ? Az egész világ és az élet valóságos mibenlétét és értékét a Teremtő, az Isten nyilatkoztatta ki. A tömeghez példabeszédekben szólott. Apostolait is eleinte példabeszédekben tanította. „Példabeszéd nélkül nem tanított, de amikor egyedül volt tanítványjaival, mindent megmagyarázott nekik” (Mk 4,34). Ez pedig azért fontos megállapítás, hogy figyeljünk fel arra a nagy jelentőségű tényre, hogy a tanító Mester mindig azért beszél példabeszédekben, hogy ezekkel (pl. az irgalmas szamaritanus példabeszéde) is tanítómester legyen az emberek nagy iskolájában... „Legyetek tehát irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36). A tékozló fiú parabolája az Isten megbocsátását sejteti, de mit ér ez, ha nem valósul meg az ember lelkében a példabeszédben színezett és később tételbe fogott igazság, hogy Isten tényleg megbocsát: „Bízzál fiam! Bocsánatot nyertek bűneid” (Mt 9,2)? – Mindezt azért mondom, hogy rávezethessem drága lelketeiket arra a nagy igazságra, amely ugyancsak példabeszédből, a mustármag példabeszédéből sugárzik elétek... Azt mindenki tudja, hogy a kinyilatkoztató Mester nem a köznapi életben látható tény akarja tanítani, hanem a köznapi tényből akarja kivillantani a nagy értékű életigazságot. Nem a mának fává erősödése tehát a kinyilatkoztatás belső valósága, hanem a felületes látszatokkal szemben a nagy életigazságnak kemény meghirdetése:

1. Minden és mindenki az Isten terve szerint a fejlődés sodrába állíttatik.

Élettelen, élő, ember egyaránt. Az első kettő: tudat nélkül hódolatos a Isten törvényének (heteronómia), az ember pedig tudatosan áll a fejlődés sodrában (autonómia). – Az egész teremtés-történet **folyamatosságról** szól. „Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1) – mondja az Írás. De utána – a „hatnapos” egymásutánban – a fejlődő élet parancsával teremti a mindenséget. „Mondá továbbá az Isten: Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint: barmot, csúszó-mászót s szárazföldi vadat, faja szerint” (1Móz. 1,24). – Ebben a mozgó és fejlődő világban az ember sem alkothat kivételt, mert őt is fárasztóan dolgozó lénynek teremti a Teremtő. „Majd mondá: Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra, s uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon és az egész földön. Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak, és aszszonynak teremtette” (1Móz. 1,26-27). – Az Úr minden szava parancs, mely behódolást követel; az emberrel szemben felelőséges parancs, amely a jutalom, vagy a büntetés felelőségével kapcsolja az élettörvények betartását. – Mi következik mindezekből? A természet világára semmi különös, mert egész léte tárgyi voltával dicsőíti a Teremtőt, az Istent. Ezért van az, hogy a természet Isten akarata nélkül nem változtathatja útját. – De az emberre nézve már igen súlyos következménye van az isteni törvénynek. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105). Az ember életében tudatossá kell lennie a fejlődés törvényeinek, és készségesnek kell lennie minden embernek az isteni törvények betartására. – Íme a nagy tanítás első része, amely a mustármag parabolájából felénk sugárzik.

2. A példabeszéd második részében ez az egyszerűnek látszó tanítás hangzik: az állandó előretörés hatalmas fává erősödik.

Ez olyan elemi tapasztalat, amelynek meghirdetése csak úgy érthető, ha mögötte rejtetten megtaláljuk az Isten rejtetten közölt életigazságát. A mustármag tehát tanító iskolát jelent és csendes hangon oktatja a felnőtt embert. A titkon hordozott fejlődési törvényről az első részben szólt, a fejlődés törvényének hűséges szolgálójának a teljes kifejlődést ígéri. – Maga a növekedő fejlődés nem szünetel soha. Csak akkor enged az eleven döntő mozgásából, ha nálánál erőszakosabb erők gátolják a fejlődésben. Ha kötörmelék közé kerül... ha kártékony férgek rágnak el... ha emberi kéz kivágja és tűzre veti... – Ember! Ne felejtsd! A te életedben ugyanilyen döntő erejű az isteni szó, a parancs, a törvény... Még akkor is döntő jellegű, ha példabeszédekben rejtőzködik az isteni tanítás. A mustármag fejlődése és kiterjedése iskola, amely azt tanítja, hogy az Isten törvényének a betartása az emberi élet kiteljesülésének a feltétele. Ez a tökéletes kialakulás csak akkor veszt erejéből, ha durva emberi akarat, a „nem szolgálok!” veti vissza. Ezért kemény az Úr szava: „Féld az Urat, a te Istenedet és csak neki szolgálj” (5Móz. 6,13). Az igazi keresztény embernek azonban kell és hűségesen kell követnie azt az isteni oktatást, amely szerint a emberi jövő az Isten akaratához simulásban rejtőzik. Ő adta talentumainkat, Ő parancsolta kifejlesztésüket, Ő tervezte létezésünket és Ő segíti élet-kialakulásunkat. Isten életjegyenyei leszünk, ha Istennek törvényei szerint cselekszünk. –Ne is színezzük a pusztulás rémét és az elkallódás lehetőségeit, hanem hivatásunknak tartjuk, hogy keressük meg az isteni irányításokban rejlő éltető erőt, s erőszakos közbelépéssel ne gátoljuk kifejlődését. Az irgalmas szamaritanusban ismerjünk rá arra az emberre, aki az irgalmasság követendő típusaként lép elénk... A menyegzőt szerző királyi emberben a szerető lélek példáját fedezzük fel... És ha felismerjük és mint értékes irányítást befogadjuk és kifejlesztjük, akkor dolgozunk lelkünkön; de dolgozzunk Isten országán is. – Emberéletünk kifejlődése azonban nem állhat meg a természetes ember keretén belül. Isten a megváltás és a megszentelés kegyelmével magasabb életcél tűzött elénk. És mi ez? Ennyi: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17). Ennek kifejlesztése egész életünk legszentebb feladata. Ne csak példánk legyen a szentek földi egyessége, hanem vágyunk a szentek társasága. Ne csak áldó Istenünk legyen az ég Ura, hanem egész életünknek, örök életünknek is szerető Atyja. Ez a kiteljesülés – Isten gyermekévé való nemesülés. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természetnek részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: A mai szentbeszédben iskolamesterré lett a mustármag és oktató beszéddel tanított bennünket Isten tanításaira. De a boldogok boldoga az, akiről ezt mondhatja a Mester: „Boldogabb, aki hallgatja és megőrzi Isten igéjét” (Lk 11,28).

Ez a szentbeszéd átalakítható arra a szép példára, amelyet Szt. Ferenc életében olvasunk. Ő szent tanítást adott az ég madarainak és a halaknak... A példa itt úgy fordítandó meg: az ég madarai, a vizek halai, a föld mustármagjai tanítást tartanak az embernek – Isten törvényének hűséges betartásáról. – **Alkalmazás:** fejlődés az Isten törvénye, hűséges betartás az élet és az ember kötelessége.

*

3. beszéd: A „tребélyes fa”

(Homiliaszerű beszéd: Isten együttese)

Bev.: A fák terebélyes ágai között tanyát talál és boldog életet a madárnemzedék. Ezt a példát mondja a Mester. Mit akar jelenteni a mustármagból terebélyesedő faóriás a mi számunkra?

1. Az Úr Egyháza – terebélyesedő mustárfa.

A mustármag az Isten igéje. A mustárfa az Isten földi országa. Ez a lelkek kifejlődése, de egyúttal a lelkek együttese is. Ennek valósuló alakja: az Egyház.

2. Emberek szerepe – a megpihenő madár.

De Isten nagy természetének „madárnépe” lehet-e más, mint az ember? „Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztség által: akár zsidó, akár pogány, akár rabszolga, akár szabad. Mindnyájunkat egy Lélek itatott át” (1Kor. 12,13). – A „nagy fa” ágai között meghúzódva védelmet talál. „Az Egyházban pedig Isten némelyeket apostolokká, másokat prófétákká, ismét másokat tanítókká tett. Adott továbbá csodatévő hatalmat, gyógyító erőt, segítőkészséget, kormányzóképeséget, különféle nyelvadományt (és beszédek magyarázatát)” (1Kor. 12,28). – A „nagy fa” áldásával boldog életet teremt. Miért? Mert: „Ne vegyetek részt a sötétség meddő cselekedeteiben, inkább leplezzétek le őket. Amit ugyanis titokban tesznek, még kimondani is szégyen” (Ef. 5,11-12). – Itt földi élet, és ott örök élet! Itt él és oda száll. – Meg ne vesd, mert Krisztust veted meg! „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16)... „Ha pedig a közösségre (Egyházra) sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,17).

Bef.: Isten dalosai – Egyházunk terebélyes fájának boldog fészekrakói.

4. beszéd: A „tребélyes fa” hivatása

(Homiliaszerű beszéd: Egyházunk hivatása)

Bev.: Miért alapította Krisztus földi Egyházát? Így fogalmazható át ez a kérdés: miért vetette el a mennyek országa magvait?

1. Védelmet ad a „fészekrakóknak”.

Persze: emberérettel kapcsolatban kell ezt magyarázni.

a) Az igazi madárnak a fa az otthona.

b) Az „embermadárnak” az Egyház az éltető vára. „Férfiak! Szeressétek feleségeteket, amint Krisztus is szeretete az Egyházat, és föláldozta magát érte, hogy a keresztségben az (élet) igéje által tisztára mosva megszentelje” (Ef. 5,25-26).

2. Hívogatja suttogó dallal – a szerteszállókat.

Itt is az embercsaládra kell gondolni.

a) Az igazi dalos madár hallja a fa hívogató suttogását (veszély idején különösen!).

b) Az „embermadár” szintén hallja az Egyház szavát. Hogyne hallaná meg a tag a fej szavait: „Ő a Testnek, az Egyháznak feje. Ő a kezdet, elsőszülött a holtak közül, hogy övé legyen az elsőség mindenben” (Kol. 1,18). – Földi életben ezek a hangok. „Sie hörten seine Stimme!”

Bef.: Anyánk az Egyház!

5. beszéd: A „madárnép” hivatása

(Homiliaszerű beszéd: Ember hivatása)

Bev.: Vannak vándormadarak – az Úr dalosai között. Ezek életének lényeges jegye: melegebb, vagy nekik jobb tájak felé vonzódnak. – És az „embermadár”?

1. Otthont találjon a „faanya” öln.

Boldog – amíg itt van. „Boldogok a szelídek: övék lesz a föld. Boldogok az irtalmasok: majd ne-

kik is irgalmaznak” (Mt 5,5 és 7).

2. Szárnyaló életre lendüljön a „faanya” öléből.

De innét lendül oda, ahol (örök élet) boldogságot talál. „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent. Boldogok a békeesek: ők Isten fiai” (Mt 5,8-9). – Nem kell a föld vagyona, elég az Egyház kicsi ága, mert onnét átszállhatsz az örök életbe. „Boldogok vagytok ti szegények! Tiétek az Isten országa” (Lk 6,20).

Bef.: Átmeneti otthon – az itteni fa, és örök otthon – az örök élet kertjének faóriása. „Küzdő Egyház” – és „Diadalmos Egyház”!...

*

– Idekívánkozik azután a **kovász** hasonlata is. Mégpedig azért, mert a mai Evangélium hivatkozik reá, és nagyon könnyen elképzelhető, hogy egyik-másik szónoknak épp ez a hasonlat ragadja meg a figyelmét. Tartalmi, jelentésbeli hasonlóságával nem lesz felesleges, ha ezt a területet is érintjük. – Épp ezért a – szoros gondolatkapcsolat miatt – a számsort is folytathatjuk.

6. beszéd: A savanyú kovász

(Homiliaszerű beszéd: Az „éltető” kovász)

Bev.: A ház „drága konyhanépének” életében és munkájában tekintélyes szerepet tölt be a kovász. Kenyerünk és tésztánk púposodásának és ízletessé teremtésének áldott eszköze. Kicsiny a tésztát tekintve és nagy az átalakító erejét nézve. – De van-e az ember életének ilyen átalakító kovásza?

1. Isten igéje – az „erjesztő” kovász.

Nem szabad arra gondolni, hogy Isten éltető lelke nem állandó változtatással közvetíti a fejlesztő erőket.

a) A látszat könnyen erre utal. Kevésnek látszik – a paradicsomi hang. Fokozni látszik – Sion hegye. Tökéletesedést ígér – a „messiási hit”. Pedig ezek az égi hangok „éltető kovászok”, melyek új és új erjedést ígérnek.

b) A valóság – a fokozatos nemesítést tárja elénk. A lényeg ez: fokozatos az emberi élet átnemesítése és így az „Isten országának” tartalmi elérése. Paradicsom az első (Paradisus!). Fejlődő élet a másik (Decalogus!). Vágyakozás a harmadik (Messiási hit!). Sőt! Az Újszövetség folytatja: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy megszüntessem a törvényt” (Mt 5,17). Tovább: „Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Lám! Fokozatos lelkesítésre fokozatosan veszi az ember az éltető kovászt!

2. Isten országa a „megerjedt” emberi élet.

De az emberiség egyeteme végül is Isten népe. Ebben azután az Istenhez igazodók együttese – az Isten országa.

a) Egyéneken. Az egyesek „újjászületve” új életre alakult lelkeknek mondhatók. „Nem veszendő magból születtek ugyanis újjá, hanem Isten élő és maradandó igéje által” (1Pét. 1,23). – Figyeljük ezt gyermekeinkben, magunkban, embertestvéreinkben. Egészen mások, szinte „légkört” hordozók az Isten emberei. „Virágoztok, mint a liliom, illatot ontotok, és levéldíszbe öltöztök! Zengjétek dalt és áldjátok az Urat műveiért!” (Sir. 39,19).

b) Emberek együttesében. De az egyetemes emberben is látható ez. Az igazi keresztény nép élete – szellemi élet. Figyelem! „**Az igazi keresztényt**” mondom. A „névlegesek” nem Isten népei. Ezeknél jobbak a pogányok is! A kereszt nem külső jel, hanem belső, átalakító erő. „Ezért amint hordtuk a földi ember képét, úgy hordani fogjuk a mennyeknek képét is” (1Kor. 15,49).

Bef.: Lassú a kovász átható ereje, de teljesen átalakító, éltetőre, ízessé változtatható a hatása. – Bár éreznénk ezt az átalakulást!

7. beszéd: A kenyér éltető ereje

(Homiliaszerű beszéd: Kenyerünk!)

Bev.: Az imádságunk napi ismétlődésében állandóan cseng: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”. (Mt 6,11) Éltető savanykás kovász és liszt keverését, amely életet adó a föld embere

számára. – De figyeljük csak jól meg! Kettős erőforrás a búzakenyér! Testünket táplálja az egyik, lelkünk eledele Mesterünk kegyéből a másik.

1. A búzából őrlött kenyér – földi erőforrás.

Nem vagyunk ugyanis magunkból élő lények. – A földön és a földiekből élünk.

a) Köznapi asztal kenyere. Az asztalt azért terítjük, hogy hozzá telepedve erőket nyerjünk. És a „kenyér” csak jelképpen mutatja az összes „étel-ital” szükségleteket. De ez azután napi igény. Ezért mondható: mindennapi kenyérünket...

b) A megszaportított kenyér ereje kell nekünk. Ez a „szaporodó kenyér” a munka gyümölcse. Földet dolgozók és máshol fáradozók végül is kenyérszaporítók. „Az ember úgy születik a nyomorúságra, mint a madár a repülésre” (Jób 5,7). – De azután a kenyérsztás is feladatunk. A közösség adjon mindenkinek, az édesanya adjon övéinek.

2. Az Úr fehér Kenyere – égi erőforrás.

„Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannát adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). – Ámde csak test-e az ember? Elég-e neki a tetet tápláló kenyér? Mesterünk más kenyérről is szól:

a) Az utolsó vacsora kenyere. Ez a csodásan szaporított és 5000 embert kielégítő kenyérral való tápláláskor **ígért Szent Kenyér**. „...ettetek a kenyérből és jóllaktatok... A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,26 és 51). Ennek szerzése az utolsó vacsora: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” (Mt 26,26).

b) Az Úr asztalának Kenyere. Ez a Kenyér azután nemcsak az utolsó vacsorán töretett, „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Minden szentmise ezt végzi. Minden szentáldozás ezt nyújtja. Minden áhítatos kenyértörés ennek a csodás lelki terítéknek erejében való részesedés. „Miként a tüzet lehelő oroszlán, olyan erős lesz a lélek” – mondja az Egyház imája. – Ez a lélekhősök Kenyere, és a szüzek bora az átváltozott Vér.

Bef.: „És mannát hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik” (Zsolt. 77,24). „Annyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,25). – Mindkettő onnét jő. Az egyik itteni erőnk, hogy itt dolgozhassunk, a másik itteni erőnk, hogy innét oda segítsen. Erőforrás – az örök úton és lelki átalakító az örök életre.

*

Második tételsorunk a **mennyek országa** kérdését magyarázza.

Erről a kérdéstről, mivel több Evangéliumban szól róla a Mester, több alkalommal írunk, de mindig a napi Evangélium szövege értelmében. Tehát itt is. – Nagyon ajánlatos, hogy az örök élet kérdéseit („De ultimis”) gyakran érintse az egyházi szónok. Miért? Egyszerűen azért, mert Mesterünk szavai szerint az Isten tervezte élet eszkatológikus jellegű. A mi életünk Mesterünk tanítása szerint –nem sírba hajlóan elpusztuló, hanem egekbe ívelve – kibontakozó. Ne felejtsük el ezt a hasonlatot: örökké pompázó életvirágok vagyunk égi Atyánk szentélye körzetében!

1. beszéd: Micsoda a mennyek országa?

(Erkölcsei beszéd: A „mennyek országa”)

Bev.: Mesterünk hasonlattal tárja fel, hogy könnyebben értse a föld embere. Különösen az „egyszerű halásznép”, amelynek hivatása, hogy ezeket a gondolatokat tovább vigye. – Az első kérdésünk az lehet: micsoda lényegében a mennyek országa?

1. Földön kezdődő lélek-ország.

Valójában nem kiszakított része a világnak, nem is külön kerete az életnek.

a) Lélek világa a lényeg. Valamiképpen önmagunkban kell megtalálni az igazi értéket. „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). A világ – mulandó és anyag. Az ember szellem és végnélküli. Lám! Ez az érték! Tehát ennek az értéknek a világa a mennyek országa. „Minden test olyan, mint a fűszál, s egész dicsősége, mint mező virága: elhervad a fűszál és lehull a virág, de az Úr igéje örökké megmarad” (1Pét. 1,24-25).

b) Szellemi boldogság a tartalma. Az pedig ugyancsak szembeállítva értékelhető. – Anyagi világ – testi és anyagi élvezet (étel, ital, ösztön, tudás, művészet stb.) anyja. – Szellemi világ – a végnélküli

élet asztalának terítéke. Ezekben a lelki terület eledele: tudás, művészet stb. előkészület, de a lélek élete az isteni élvezet igazi forrása. „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret” (Jn 6,32).

2. Istennél folytatandó végnélküli életország.

De ez a földön kezdődő élet nem végződik a sírhalom göröngyénél. Az élet sodra kezdés és végnélküliség. „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég” (Jel. 21,6). Mi is Tőle indulunk és Vele élünk!

a) Isten országának szellemi területe a kegyelmi élet népének életével kezdődik a földön. Tehát már itt indul. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

b) De ott folytatódva tökéletesedik. A lényeges pont ott van, hogy a színről színre való látás nyer érvényt. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12). Isten itt is velünk van, de ott az örök dicsőség kincse folytán (lumen gloria) észlelhető. Itt együttesen él örök országban az ember az égi Atya szeretetében. „Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, ez a három, de közöttük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). Égi törvény, amely a teljesülő élet örömeit adja.

Bef.: Mi tehát a mennyek országa? A lélek szellemiségének birodalma. Itt és ott bontakozó életország, amelynek boldog népe az ember!

2. beszéd: Hol a mennyek országa?

(Dogmatikus beszéd: A mennyek országának helye)

Bev.: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). Ezt a mondatot hirdeti a Mester. A kérdés tehát helyrajzi, amint a földhöz kötött ember minden gondolatát térhez, helyhez, időhöz köti. A lélek birodalmának tudott mennyek országának is helyet keres az ember. – Hol van tehát?

1. Az élet innenső partján.

Ez az első állomás.

a) Földiek vagyunk, tehát még lélekországunk is a földön keresendő. Nem véletlen a helyünk, hanem Istenatyánk parancsa az itteni elhelyezkedésünk. Törvényei hoznak ide, parancsai alakítanak itt a földön.

b) De földi otthonunkat illetve – földi házunk Isten tervezte és szentelte hely. Úgy kell tehát élnünk, hogy ez az ország Isten országa legyen.

c) Azt azonban nem szabad felednünk, hogy lelkünk szentélye az igazi belső ország, amelynek külső otthona az élet végesnek tűnő életpontja. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

2. Az élet túlsó partján.

Az élet azonban messzebbre ível.

a) Látó „szemmel” végnélküli távlatokat lát. Ez már kegyelmi látás. „Ő azonban Szentlélekkel eltelve föltekint az égre, és megpillantva az Isten dicsőségét és Jézust, amint az Isten jobbján áll...” (Ap.Csel. 7,55).

b) Törekvő „lélekkel” oda igényeskedik. Ez már kegyelmi törtetés. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

c) Isten kegyelmével oda is jut. Ez már isteni kegyelemadás. **Ott** azután teljes az országbirtoklás. „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Így az élet két parton játszódik le. Az innenső – a föld, a túlsó – az örök élet otthona. De mindkettőben a lélek országa – az Isten országa.

*

(Az imént fejtegetett általános helyrajzi tételt azután **részletesen és egyenként** is lehetne tárgyalni. Azért bontsuk ezt a kérdést – hol a mennyek országa? – három kisebb beszédre, és legyenek ezek az előző beszédvázlatok folytatása – sorszámozásban is... – (3-5)):

3. beszéd: Isten országa – a világ

(Dogmatikus beszéd: Mi az Isten országa?)

Bev.: Körülnézek a nagyvilágban és annak napsütéses rétjeit, hullámozó folyóit, csillagboltozott égboltját és ember-millióit látva, fel kell kiáltanom: milyen fenséges a világ és milyen fenséges lehet ennek teremtő Ura Istenem!!

1. Az egész mindenség országa ez a gyönyörűség.

Mi ez részletesen?

a) A teremtmények összessége. Valóban országnak mondható a mindenség, ahol élettelen világ, élők egyeteme a természet szent törvényei szerint pergetik eseményeiket és életüket. – De ki lakik itt láthatatlanul?

b) A teremtő Isten. Emberi értelmünk is felfogja és értelmezi. Isten jelenléte nem helyrajzi, hanem mindent létesítő és fenntartó dinamikai erővel. Az emberi ész azután ezt az egyszerű tételt hirdeti: Isten mindenütt jelen van. Sőt, tovább mehetünk. Meg kell állapítani azt is, hogy az itt lakók az Általa alkotott valóságban és törvényesülésben is. Ezért zengi az Írás: „Ha felszállok az égben, te ott vagy, ha leszállok az alvilágba, jelen vagy” (Zsolt. 138,8).

c) De a Teremtő Isten jelen van a világegyetem minden szépségében. Nem szabad feledni: az Isten a világ műve. A művész lelke pedig kiverődik a műveken. – Isten szépségét tükrözi a fényes csillag, a ragyogó nap, a táncoló sugár, a csobogó patak, a daloló madár, a virágzó rét... Minden harmónia Isten tökéletességének vetülete.

d) Végül jelen van Isten a fenntartó és kormányzó uralom nagy valóságában is. Nem maradhat fenn semmi, ha nem tartja fenn az Úr. Azt mondjuk: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). De ez a nagyvilágra is áll. Sőt azt is állíthatjuk, hogy a nagy világmindenség szent ház, amelynek egészében és porcikájában ott lakik az Isten. Egyik tudós szava: „Deus in minimum maximus!” (Linné). Tehát a legparányibb valóság is Isten jelenlétének szent kristályszeme. De csak égi Atyánk háza és országa a nagy mindenségnek?

2. Földi népének otthona is.

Ez azért fontos, mert erősen kiemeli az Isten valóságos képét alkotó emberek helyzetét.

a) Az emberkép – Isten képe. Lélekkel áldott élő. „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlóságunkra” (1Móz. 1,26). Életet tökéletesítő „önalakító”. Vándoréletre küldött zarándok. Égi kegyelem élő tartálya. Örök élet szent várományosa. Isten fia és a mennyek országának örököse.

b) Ennek az embernek otthona a nagy mindenség. Valóságos háza – a föld, de életének szolgája – a nagy mindenség. Fény, hő, erő, víz, energia, csillagvilág, ásvány, növény, állat szolgálatára jelentkezik. „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). Mégpedig úgy, hogy életének feltételeit teljesítik és az Isten küldötte követ munkája révén a földi otthon értékét és melegét biztosítják. – Nem veszed észre, hogy égi Atyád a nagy mindenséget a földi ember életszolgájává teszi? Mit akar? Azt, hogy az Isten földi országa – az ember földi otthona legyen!

Bef.: Boldogan állapítom meg: saját földi országát adta otthonul az ég Ura!

4. beszéd: Isten országa – a lélek szentélye

(Dogmatikus beszéd: A lélek és Isten háza)

Bev.: De csak ilyenformán alkot országot magának az Isten? A nagy mindenség ura az ember, és ennek minden egyesének lelke olyan szentély, amelyben elfér az egész világ (fogalmilag!) és otthon talál Maga az Isten. – Hogyan értelmezhető ez az Isten országa?

1. Az emberi lélek Isten képmása és így vetülete.

Mit jelent ez?

a) Ahol a kép, ott titokzatosan ott van az eredeti valóság is. Még a fizikai világban alkotott műremek is az alkotó művész erőinek, tehetségének teremtő géniuszt robbantja elénk. Beethoven V. szimfóniájának csendülésekor ott van a művész lelke is. Mennyivel inkább így van ez az Istennel, a Teremtővel, az emberi lélek „képmási” jellegének észlelésében?!

b) De nemcsak élettelen másolat, hanem az örök Atya felé hasonuló és alakuló élet. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Itt tehát tevékenyen jelen van az ősi Valóság. – „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba,

Atya!” Tehát nem rabszolgá többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,6-7). – Nem másolat, hanem hosszú alakuló fejlődő élet. „Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi továtűnt, lám valami új valósult meg. Mindez Istentől ered, akit Krisztus kiengesztelt irántunk, s aki ránk bízta a kiengesztelés szolgálatát” (2Kor. 5,17-18).

2. Lélegzsdagadásban hasonló szentély az ember lelke.

„Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Erények sorára kell gondolni.

a) A természetfeletti kegyelem természetére kell gondolni. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). A szentté alakult lélekre kell gondolni. „...én, az Úr, vagyok a ti Istenetek: szentek legyetek, mert én szent vagyok” (3Móz. 11,44).

b) Kik laknak a lelkünkben? Talán a világ? Talán más ember? Ezek képben és emléken, de teljes értelemben és állandó birtokbavétellel: Maga az Isten!

3. Végül a hit szól valóságos és éltető jelenlétéről.

a) Szt. Pál a lelkiismeretet mondja az Isten szavának. „...a hittel Krisztus lakják szívetekben, s ti gyökereket verjétek és alapot vessétek a szeretetben” (Ef. 3,17).

b) Szt. Pál a megszentelő kegyelmet mondja Isten természetének. „Szüntelenül hálát adok Istennek miattatok Isten kegyelméért, amelynek Krisztus Jézusban részesei lettétek” (1Kor. 1,4). – Krisztus az Atyában való „lakást” hirdeti: „... hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Ez a szeretetben való kapcsolódás. A Szeretet lakozása adja tehát azt az országot, amely az Isten emberlélek szentélyéből alakuló csoda-lélekországa. Itt – a Szeretet az uralkodó. Valóban pedig az: Isten Szeretet. – Ezért hangzik a Mester szava: „Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ” (Jn 3,17).

Bef.: Emberlélek-szentélyünk olyan széles amfora, amelyben elfér a nagy világ, de otthont talál az örök Isten. Ez a mi boldogságunk boldogsága!

5. beszéd: Isten országa – a mennyek országa

(Dogmatikus beszéd: Isten örök országa)

Bev.: Ez a világ – a kinyilatkoztatás világa, amelynek vágyva vágyott, áhítozott képe lelkek legvakmerőbb képzetének csodaországa. Ember vágyai odatornák, mert a lélek szárnyainak feszülésére indítja az ég Ura. – Mi ez valójában?

1. Isten szent személyes élete.

A kérdés már nem helyrajzi, hanem lénytani. Annyit jelent: olyan valóság, amely Isten kinyilatkoztatásának szent közlése.

a) Van valóságos Isten országa. „Én, a bölcsesség, lakom az eszességben, és vagyok jelen az értelmes gondolatokban” (Péld. 8,12). „Isten ugyanis halhatatlannak teremtette az embert, és saját hasonlósága képére alkotta” (Bölcs. 2,23). „Én, a bölcsesség, folyamokat bocsátottam ki magamból. Én meg olyan vagyok, mint a mérhetetlen folyam ága, úgy jövök a paradicsomból, mint a folyam árka, mint a csatorna” (Sir. 24,40-41). „Jertek hozzám mind, kik megkívántatok engem, és teljétek el gyümölcseimmel, mert lelkem édesebb a méznél, és birtoklásom jobb a lépesméznél!” (Sir. 24,26-27). Az Úr Jézus igen gyakran hivatkozik reá (Hegyi beszéd: Mt 5,3-12). Majd: „Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak s csűrökbe sem gyűjtenek: mennyei Atyátok táplálja őket” (Mt 6,26). „Ti barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek” (Jn 15,14).

b) Van Isten győzedelmes országa. Ide vágyódik az ember. „Sóvárogva vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba. Ujjongva eped szívem és testem az élő Isten után” (Zsolt. 83,3). „Hisz házat talál magának a veréb, fészket magának a gerlice, hová fiait helyezze: Oltáraidnál, seregek Ura, én királyom és én Istenem! Mily boldogok, Uram, kik házadban lakhatnak, téged örökkön örökké magasztalhatnak!” (Zsolt. 83,4-5). Ez mind Krisztus ígéretének beteljesülését hirdeti. Mi ennek a lényege? A Mindenható boldogsága és a hozzátartozók Isten látásán alapuló kiteljesülése. Az emberi vágyak szent teljesülése, és nem a „telítést váró” ember túlzó igényeskede. A célratörő – célbafutása. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8). – A szellem teljes érvénye. A jóság és szeretet ditirambja. Mert öslendülete ez a léleknek, azért egyetemes az emberiség széles területén, amely a lélek vigasztaló hite.

Formájában eltérő lehet, de valójában ősi és igaz. – Akik a földre szorítják, azok is a boldog földi élet lehetőségét hangoztatják. Nincs ez alól kimenekülés, mert Isten teremtette lélekép.

2. Az emberi élet áhítozott réve.

Ezért tör reá belső lendülettel az ember.

a) Ami Istennek boldogság országa, az az embernek életcél találása. Vizsgáljuk csak: mit akar az ember? Igazságot: „Vezess és oktass engem igazságodra, mert te vagy az én üdvözítő Istenem, és én tebenned bízom szüntelen...” (Zsolt. 24,5). – Jóságot: „Taníts jóra, okosságra, tudományra, mert hiszek parancsaidban” (Zsolt. 118,66). „Mivel az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szep-lőtelen tükre és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). – Életet: „Hiszen szentek ivadékai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18). „Azt azonban biztosra veszi mindenki, aki téged imád, hogy megkoszorúzd éltét, ha megpróbáltatás érte, és megmented, ha bajba került, ha pedig fenytést szenvedett, irgalmasságodban lehet része” (Tób. 3,21). – Hol talál ez teljességet? Világon? „...elmúlik a jelen világ” (1Kor. 7,31). – Embe-reknél? „Átkozott az az ember, ki emberben bízik és halandóra támaszkodik, és szíve eltávozik az Úr-tól!” (Jer. 17,5). – Társadalomban? Ezek mind előkészületek. Szükséges prelúdiumok – az élet célbafutásának diadalhymuszához.

b) Az ember boldogsága pedig az Isten. A legfőbb boldogság az Isten tökéletes látása. Ezért mondja Szt. Pál: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor 13,12). Nem az Isten, hanem a „lumen gloria” az élvező birtokbavevés eszköze. Végnélküli birtoklást és örömet mondhatnak. „Itt inkább az Írás szava érvényes: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). Ez az Isten országa!

Bef.: Lényeges kérdés: kiké ez az ország? Az Istenatyánk szeretete folytán az erényesen élő, tisztán hazatérő és a szerető Bíró jutalmazottjaié.

6. beszéd: A mennyek országa előcsarnokában

(Erkölcsei beszéd: Az örök élet előkészítése)

Bev.: Csipkerózsika, Wagner „Walkür”-je felébresztendő alvók! Olyan életnek csendes hordozói, amely az ébrenlévők csodavilága. Némaságban élnek, de a valóságok országáról nem tudnak. – És az ember? Vajon nem így él-e ezen a földön, mint alvó?

1. Az „alvó ember” csendes nyugalomban él, ebben élünk...

Minden alvónak ez a természete. – De a lélekalvónak ugyanilyen nyugalmat jelent? Nem! Nem!

a) Kevés ismeret. De az is igaz, hogy az alvóban dolgozik a képzelet. A természet ugyan vágyakozik olyan élet után, amely teljes, Istent látó és boldog. Ezért az „alvó ember” – álmokat álmod. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

b) De ismeret – a kinyilatkoztatás útján. Hiszen ez az álmot valóságnak mutatja. Isten szava sokat szól erről. „De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,14). „Amint Mózes fölállította a kígyót a pusztában, úgy fogják fölmagasztalni az Emberfiát is, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,14-15).

2. Vagy az álomképek: a valóságának előkészületét éljük?

a) Isten szava szerint – átmeneti otthon a föld. „Hiszen itt nincs maradandó hazánk” (Zsid. 13,14). „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

b) Isten szava szerint – megszerzendő az ég. Hogyan? Isten kegyelme az alap. „Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki énbenem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). De ember munkája meg a szükséges részlet. „...Ugyanígy van a hittel is: ha nincsenek cselekedetei, önmagában holt” (Jak. 2,17).

Bef.: Ébredj ember mély álmodból! – Aki arra a tudatra ébred, hogy az örök élet előcsarnokában él, az dolgozója leszen az örök otthonnak.

7. beszéd: Az „alvó ember” ébredése

(Erkölcsei beszéd: A világos értés)

Bev.: Földi életet nappalok és éjszakák váltják. A nappal a tevékenység területe, az éjszakák az álom birodalmában való bizonytalankodás. De van-e „nagy álom”, „életálom” az ember világában és van-e ébredés a nagy álom befejezésekor?

1. Az itteni élet „nagy álomba merülése”.

Pedig azt hisszük, hogy a földi élet nagy-nagy áldozatos munkája az élet valóságos tartalmi talaja. Van ebben igazság is, de több a bizonytalanság, különösen ha gondolkodni kezdünk.

a) Valóban – ködben járás az élet. Nem értéktelen bolyongás. Ezt csak a hit nélküliek hiszik. Valóságban Isten fénye nyomán való haladás. „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). „Én vagyok a világ világossága.

Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). – Szomorú a lelke annak, akit nem vezet az ég fénye. Ezért van az, hogy a világ emberének legerősebb erőfeszítése – Isten találása. – A tevékenykedő munka is ennek az átmeneti életnek finom jelentkezése. De az is – ha tetszik, ha nem – tökéletesedést szolgál. Minden előretörő.

b) Valóban – prelúdium muzsikálás. Arra is reádöbben az ember, hogy nagy szimfónia az élet. Nagy életszínjáték (Calderon: „A világszínpad”). Tervező és rendező az Isten, és játszója az ember. – De az igazi élet – a túlsó parton következik. Itt előjátékát éli és játssza az ember.

2. A halál szava – örök életre ébresztés.

Kinek életében csendül ez a hang?

a) Egyetemesen ébreszt mindenkit. „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8). A halál közös sorsunk (most büntetés jellegű: eredendő bűn). Különben – csendes hazaérkezés kopogtatása. Így is: angyal a halál. Nem félelmetes csontváz. Hazavisz az égi Atyához.

b) Érdem szerint más és más látásra képesít minden egyest. De előbb – a Bíróhoz kerül. „Igazságát hirdetik az egek, mert az Isten tart ítéletet” (Zsolt. 49,6). Utóbbi szava után – az Atyához térés jön. „...készen vár rám az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,8). – Mi ez? Látom és bírom az Istent! Ez a lényeg! És ennek nincs vége! Ez a boldogság teljessége! – Erre érdemes felébredni!

Bef.: Az álomvilágnak megszűnése – az ébredés ténye. Az ébredés oka: valamelyes hang, zaj, belső kielégültség. – És az „életálom” vége? Halál szava, amely angyali szóvá nemesedve – az életre ébresztés harmóniája.

8. beszéd: A „felébredt ember” csodalátása

(Erkölcsi beszéd: A tiszta és igazi látás)

Bev.: Miképpen változik át az álomlátó képzelte világa – a valóság csodavarává? De persze – az ember véges életének képzeletét tartva álomképnek, a végnélküli élet fenségét képzelem igazi valóságának.

1. Értéktelennek látja – a véges világot.

a) „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19-20).

b) Földi örömeiket. „Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek” (Mt 6,25). Íme: ez a csodálatos látás! Értékek átváltozása...

2. Értéknek látja – a lelki kincseket.

„Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33).

a) Ilyenek az erények. „Boldogok a békességesek: ők Isten fiai” (Mt 5,9).

b) Ilyen léssen a szenvedés. „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” (Mt 5,10).

c) De ugyancsak ilyenek tűnik fel a küzdelmek sora is. „Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudozva minden rosszat fognak rátok” (Mt 5,11). – Íme: ez a csodalátás! Értékek átváltozása.

3. Egyetlen értéknek látja – a lelket.

Alapigazságunk, amit Szt. Pál a laodiceaiaknak kíván mondván: „szívükbe megerősödvé és szeretetben egyesülve eljussanak a teljes megértés minden gazdagságára, Isten (az Atya) titkának, (Jézus)

Krisztusnak megismerésére. Benne rejlik a tudomány és bölcsesség minden kincse” (Kol. 2,2-3).

a) De úgy, mint teljes életértéket. „Én pedig kéni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad. A világ nem kaphatja meg őt, mert nem látja és nem ismeri; de ti ismeritek, mert bennetek marad” (Jn 14,16-17). – Úgy, mint az élő Szeretet! De úgy is, mint osztó és részesítő Szeretetet.

b) Így azután önmagát is ennek a szeretetnek igényesének és birtoklójának tudja. Ezért boldog a végnélküli szeretetáramlásban (szentek példája és „hazavágyódása” színezhető). „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). „...Szeretnék megszabadulni, hogy Krisztussal legyek...” (Fil. 1,23).

Bef.: Ez a látás – csodalátás. Mélységbe és magasságba látás. „Ha felszállok az égbe, te ott vagy, ha leszállok az alvilágba, jelen vagy” (Zsolt. 138,8). – Igazi és helyes vágyakozás. Végül a Szeretethen való teljes kielégülés.

9. beszéd: A mennyek országának boldog birtokosa

(Erkölcsei beszéd: Kié a mennyország?)

Bev.: Bennem-e a mennyek országa? Ez a kérdés mered gyakran magunk elé, ha komoly vizsgálattal vizsgáljuk önmagunkat. – „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). – Jegyeit keressük. Mik ezek?

1. Kivételes látás csodájának jegye.

Hogyan lehet látni mindent?

a) Földet... Emberi szemmel és emberi értékléssel. Áll reá az Írás elítélő szava: „Ember, van elég vagyoned, sok évre eltart. Nyugodjál meg végre, egyél-igyál, élvezd az életet. De Isten így szól hozzá: Esztelen! Még az éjjel számon kérik tőled lelkedet” (Lk 12,19).

b) Önmagunkat... Magamba is nézek. Látom és láthatom értékeimet, tudásomat, erőimet. De **csak** ez az élet kincse? (Nietzsche tévedése!).

c) Életet... Lehet látni – élvezetet, élvezőnek. Lehet látni – fejlődő sodródásnak. Lehet látni – örök értéknek. Aki Isten házában és népe „szentek egyességének” lát mindent, az lakója a mennyek országának.

2. A csodás léleksugárzás kincseit szórja.

De látás-e az igazi jegy? – A helyes látás csak az első, a fényfogó észlelés, de a mennyek országa lakóinak életjegye: az isteni tettek sora.

a) Jó tettek. Ez azt jelenti, magamnak adok az öntökéletesítés vonalán. Istentől kegyelmet veszek, magam kamatoztatom a kegyet és így felsőbbrendű ember leszek.

b) Szórások – másnak. Jó tettek: gyermekeknek – akár családomhoz tartoznak, akár nem. Szülők – szülői kötelességek. Tanítók, nevelők – felelőségük.

Munkások – munkavégzés lelkiismeretessége. Ifjak – az ösztön-fékezésben segíteni másokat. Öregek: jó példa az irányítás. „Senki sem gyűjt világot azért, hogy befördje, vagy ágy alá rejtse, hanem hogy tartóra tegye, s aki csak belép, lássa világát” (Lk 8,16). – Röviden: legyenek ilyenek – az emberi életében.

3. A lélekhez tapadás hálóját birtokolja.

a) Szeretnek az emberek, mert jót akarsz nekik. Hasonlatban így szólhatnák róluk: ezek a faóriások. Mit jelent ez? Ágaikon pihennek az ég madarai... Ezek az éltető kovászok... Átjárva, isteni életet élővé teszik embertestvéreiket. Ezek az Isten igaz szolgái.

b) A többi ember lelke hozzájuk fűződik. És ez boldogság. Azért, mert látom teremtő hatásukat. És azért is, mert érzem embertestvérek hálás szeretetét.

Bef.: Íme a mennyek országának földön járó boldogjai. Mit ér ez nekik? Már a földön otthon vannak, mert az égben csak erősebben élnek és élvezik Isten országát.

*

Ez a beszéd szépen reáépíthető az állampolgársági okmány kiadásának hasonlatára. Kicsoda lehet Krisztus országának állampolgára? Az, aki felveszi ennek az államnak felségjegyeit és követve törhetetlenül szolgálja az „államfő”, a Mester változatlan örök ígét.

*

10. beszéd: A mennyek országának területe

Bev.: Ég madarainak otthona a terebélyes fa lombozata, az ember igazi otthona a lélek mennyországa. – Meddig terebélyesedik ez az életotthont nyújtó égi faóriás?

1. Egekre mutatva – szélesen ágazik a földön.

a) Sudárhajtású a feltörő faóriás. Ez a természete. És így az ég madarainak otthona. És az ember-madár életét kérdezve? Merre szálljon az „embermadár”? Felelet csak egy lehet: az egek világába. Egek felé mutat a sudárzó fa, és egek felé röppen az „embermadár”.

b) Földön szélesedik, földieket invitál. A szélesen terebélyesedő fa egyenesen hívogató dalt zenget. Akkor, amikor finom szellők simogatják a gyenge levélzászlócskákat... De mire hív? Pihenésre, fészekrakásra, életszolgálatra...

2. Mindenkinek igaz otthont kínál.

Földön és égben... Ne felejtjük: Isten a földön és az égben akar boldogítani. Azért Egyháza boldogító otthont teremt.

a) Mutatva mutatja a boldog élet otthonát. Földi békességet – a szeretet útján. Örök boldogságot – a szeretetben töltött élet után.

b) Biztosítva adja az élet boldogságát. A mutató ugyan csak előkészület, de a biztosítás az igazi érték. Mindezt biztosítja is, ha az ember teljesíti azt, amit a „mustármagvető Mester” parancsol. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást!! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34). „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105).

Bef.: De befejezésül óvámelmélet mondom: nem szabad azt hinni, hogy a terebélyes fa a „semmittevés” területe. „Ki megműveli földjét, jóllakhat kenyérrel; ki hiú dolgok után szalad, az ostoba nagyon! (Péld. 12,11). Földi kenyérre vonatkozik. De Krisztus példája nyomán: „Atyám szüntelen munkálkodik, ezért én is munkálkodom” (Jn 5,17). Mi is dolgozzunk hivatásunk területén!

*

Harmadik tételsorunk vesse fel a **fejlődés törvényeinek** problémáját.

Ennek a kérdésnek első része lehetne az ember értékelése. Majd legyen kérdésünk: mi a kényszer és a szabadság? Továbbá mi az emberi feladat az isteni magvetéssel szemben? – De szólni lehetne az igazság elvi kérdéséről is, mégpedig abban az értelemben: zárt világ az igazság az emberek nagy tömege előtt, de megvilágosítandó szent terület a példabeszédek szavai nyomán. „Példabeszédre nyitom ajkamat: hirdetem, mi rejtve volt a világ teremtésétől fogva” (Mt 13,35).

*

Ennek a kérdéstömbnek összefogó bevezetése lehetne: **az ember értékelése**. – Targyát ez alkotná: keressük a feleletet erre a kérdésre: kicsoda az ember? – Erről az alapkérdésről számtalan helyen és részletezésben adunk és adunk fejtegetést, itt csak a fejlődési vonalat érintve futjuk át a tételt. – A felelet akkor lenne teljes – így is –, ha reá tudnánk mutatni arra, hogy a „picike” ember – Isten terveinek tudatos hordozója... Így azután a jövő „nagyja”. „Az eljövendő világot, amelyről beszélünk, nem angyalok alá rendelte az Isten” (Zsid. 2,5). – Önszolgálat embere. „Ugyan melyik angyalnak mondta valaha az Isten: „Az én Fiam vagy, én ma szültelek?” (Zsid. 1,5). – Istent szolgáló égi követ: „Meg is teremté az Isten az embert, a maga képére: az Isten képére teremtette, férfiúnak, és asszony-nak teremtette” (1Móz. 1,27). – Végül: hazatérő fiú. „Ugyan melyik angyalnak mondta valaha: Jobbom felől foglalj helyet, míg lábad alá számolyul alázom valamennyi ellenségedet” (Zsid. 1,13).

*

– Most lássuk részletesebben a többi tételt.

1. beszéd: Kényszer, vagy szabadság?

(Erkölcsi beszéd: A lelkiismereti kényszer)

Bev.: A köznapi beszédben olyan gyakran halljuk a szabadság hangoztatását, hogy méltán kerül ajkunkra a kérdés: hogyan is áll az emberi lélek a szabadság kérdésével? – Azt már előre is jelezhetem, hogy nem arról a szabadságról lesz szó, amely a társadalmi, gazdasági és politikai vonalak szent kincse. Hanem arról, vajon a lelkiélet fejlődését szolgáló élettörvényekben szabadság, vagy lelkiismereti kényszer köti-e az embert? És ez annál inkább fontos, mert az Egyház külső keretén élő testvéreink igen gyakran hangoztatják: mi szabadok vagyunk az Egyház kötött parancsolataitól és magunk intézzük lelki ügyeinket Isten és önmagunk között. – Lássuk hát a mai beszédben, vajon lelkiismereti kényszer-e számunkra a törvény, és hogyan alakul ki bennünk az erkölcsi cselekedet?

1. Kemény törvény az Isten szava.

Mózes kőtáblákon hozta, Krisztus a hegyi beszédben és sok más helyen hirdeti. Az Isten szavaként cseng mindenik, és teljes behódolást követel mindenkitől. „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). Ezzel azt jelzi, hogy apostolainak szava az Ő szava. De amikor azt is hozzáfűzi: „Ha pedig a közösségre (Egyház) sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,17), ez pedig azt jelenti, hogy az isteni küldöttek szavainak megvetése az Isten büntetését vonja maga után. Szt. Pál külön is megerősíti ezt az értelmezést, amikor így szól: „Szóljak bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom” (1Kor. 13,1).

a) Nem talállok helyet az Írásban, amely az ember egyéni véleményétől teszi függővé üdvösségének kérdését. – A jó pásztor legelteti nyáját, és a nyáj követve járja a pásztor útját. „Én vagyok a jó pásztor: ismerem enyéimet. És enyéim ismernek engem” (Jn 10,14). Mi mást jelent ez is, mint azt, hogy pásztorának tanítása mellett járja az élet útját. – Azért van, hogy nyíltan hirdeti az Egyház: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni; aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16). Ugyancsak kemény törvénynek tudja: „Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak” (Lk 17,14). Majd azt is tanítja: „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23). Sőt az üdvösség feltételül tanítja: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Nincs itt egyéni meglátás, itt kötött az élet.

b) De talán részletekben szabad az ember? Olyan tévedés ez, amelyet a házasságról szóló tanítás cáfol. Szt. Pál így szól róla: „Nagy ez a titok, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom” (Ef. 5,32). Az evangélista pedig így ír: „Mondom nektek: aki elbocsátja feleségét – kivéve ha nem törvényes felesége – és mást vesz el, házasságtörést követ el. Aki pedig elbocsátott nőt vesz el, szintén házasságot tör” (Mt 19,9). – Talán gondolatvilágban szabad az ember: „Én pedig azt mondom nektek: Mindaz, aki bűnös kívánsággal asszonyra néz, szívében már paráználkodott vele” (Mt 5,28). – Figyelj az Írásra és az Egyházra: szavuk lelkiismereti felelősséggel kötik életedet.

2. De hol marad az erkölcs, ha a kényszer érvényesül a lelkiismeretben?

Az értelmi belátás és a szabadakaratú odahajlás az emberi szabadság alapja. Röviden így jellemezhető ez a tétel: keményen köt a törvény, és értelmes akarati odahajlással erkölcsivé nemesül az emberi cselekedet.

a) A kötöttség nem a külső kényszer kikényszerítésén pihen, hanem az a rendelkezés belső erejében. – Itt kemény és következetes a törvény. Sőt még olyan formában is kevés, ha **csak** elismeri és nem követi az ember. Ezért mondja az Írás: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

b) Az átlátás az alap, de a szabad választás a döntő. Azért, mert ez behódoló követés. – e kérdezem: hátha nem látja be az emberi értelem? Akkor hajoljon meg alázattal az isteni akarat előtt. Mit akarhat öngöggjében az ember, ha szembe találja magát az Istennel? Nem gondolsz arra, hogy legtöbbször bűnös szenvedélyek követelődzése miatt nem látod be a törvény erejét és értelmét? Talán nagy a gögöd?... Talán túlfűtött az érzékiséged?... Gondolj csak VIII. Henrik túlzított vágyaira és egymás után elvett asszonyainak meggyilkolására! Nem! Nem! Az egyéni belátás nem úgy kell, hogy nekem tessék a tett, hanem úgy, hogy Isten törvényét teljesítse az ember. Így erkölcsi lesz a cselekedete.

Bef.: Végezetül csak annyit: ne féljetez attól, hogy az Isten adta kötelék kikényszerítendő. A szerető Atya parancsa – üdvünk útja. A behódolás pedig – az üdv záloga.

Ez a beszéd ráépíthető Bourget Pál: „A válás” című regényére. A főhős **maga** irányítja **szabadon** életét... „Engem nem köt konvenció”. Mikor azonban erkölcsi élete összeroppan, és amikor „saját felfogású” társai is megvetik, akkor döbben reá, hogy az isteni törvény minden felett!!

*

2. beszéd: Emberi erőfeszítések – isteni hangcsendülések

(Erkölcsei beszéd: Mindig szól az Isten)

Bev.: Érdemes volna egyszer azt is vizsgálni, miként feszül cselekvésre az ember, és miként indító hatalom az Isten? – Az ugyanis biztos, hogy ember és Isten együttes működése az élet. Keressük meg: milyen szerep az Istené és melyik az emberé?

1. Az Isten hangja – égi irányítás és kegyelmi segítség.

Maga az életkezdés, a céltűzés és lendítés végül is Isten műve.

a) Valóságban mindennek gyökere az Isten. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). Az ember egyetemes felruházásában. Kiemelt szellemiségének kincseivel. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Az egyes ember talentumai sem kivételek! Ezek is Isten művei. És: „Egyiknek öt talentumot adott, a másoknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,16). Sőt égi sugallat is: „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,8). – Végül: kegyelmi (természetfeletti) adományai. „Tartsatok bűnbánatot, és keresztelkedjék meg mindegyitek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára. Ezzel elnyeritek a Szentlélek ajándékát” (Ap.Csel. 2,38). „...mindenki saját ajándékát kapta Istentől, egyik ilyent, a másik amolyant” (1Kor 7,7).

b) Valóban lendületnek is segítője az Isten. „...nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). „Íme én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég” (Jel. 21,6). Így kezdet és vég.

2. Az ember pedig állandó kikezdő.

Minden tehetség – kifejlődést és érvényt követel.

a) A természettörvényeken alapuló munka – kötött, de szabályos működés. – Röviden: minden jelen a jövő pillanat szülője. A világ tárgya, amellyel történik valami.

b) De a tudatos lelki és szellemi erőfeszítés is minden pillanatban mint kezdet jelentkezik. Az ember lát, vágyódik és akar. Ezek azután állandó kikezdések. Az ember alany, aki cselekszik. De észre lehet venni: itt is az Isten segítségével halad előre. Milyen hasonlatot mondhatnánk? „Olyan, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely gyümölcsét idejében meghozza, és melynek lombja le nem hull. Mindenben, amihez fog, boldogul” (Zsolt. 1,3).

Bef.: Így ez az igazság: Isten az erőforrás, és az ember a kibontakozó életvirág. De kié? Az Istené!

3. beszéd: Zaj és csend

(Erkölcsei beszéd: Isten a lélek Lakója)

Bev.: Életszentély az ember lelke, és Istenatyánk a szentély Lakója. Ez a szentély az élet cselekvéseinek forrása, mert szándék és terv innét indul tevékeny munkára. Sőt itt fejlődik végnélküli életté az ember Isten adta élete. – Ez pedig a csend birodalma. – Kérdés lehet: mi a zaj és mi a csend értéke az élet fejlődésének értéklésében?

1. A világ zaja – értéktelen hangegyveleg.

Az ember azt hinné, hogy a zajos életpiac, vagy zuhogó pörölycsapás, illetve zengő fergetege az élet nagy kíséretei.

a) A külső látszat termelő átalakulása tényleg a nagy zaj világában megy végbe. Fizikai viharok, háborús átalakulások, emberek tömegjelensége.

b) Az élet titkos kohója és az élettelen nagyvilág (csillagjárások és atomok munkája) a csendes, nem hallható mozgásban végzi munkáját. Ez már arra utal: a teremtett erők igazi termelő és szolgáló munkája a csend szülöttje.

2. A lélekszentély csendje – isteni élet termelője.

„Mondá erre néki: Jöjj ki s állj a hegyre az Úr elé, s íme ott elvonul az Úr, s az Úr előtt nagy és erős

szélvész, mely hegyeket forgat fel és sziklákat zúz össze s a szélvészben nincs az Úr, – s a szélvész után földrengés s a földrengésben nincs az Úr, – s a földrengés után tűz s a tűzben nincs az Úr, – s a tűz után enyhe szellő susogása... s íme egy hang szóla...” (3Kir. 19,11-12 és 13). – Az ember igazi értéke – önmaga és nem a körülötte örvénylő világ.

a) Önmaga a szentélyt építő. Önmaga a gondolatok és tervek kohójának szent világában dolgozik. Mit tesz? Talán különösen hangzik a válasz: hát csak várakozás az ember lélekmunkája? Csak ennyi? Nem! Nem! „Állandóan az Úrra tekint szemem...” (Zsolt. 24,15). A várakozás nem tehetetlen tespedés, hanem dolgozó előkészület. „Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Mt 3,3).

b) Alakítja az isteni életet. Látja – Isten parancsát. „Egyenesek az Úr végzései, vidámmá teszik a szívet, világos az Úr parancsa, felvilágosítja a szemet” (Zsolt. 18,9). Teljesíti Isten parancsát. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105). És kegyelemmel kialakítja isteni életét: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: A zaj figyelmet indít, de a csend életet teremt.

4. beszéd: Mindent átjáró isteni igazság

(Dogmatikus beszéd: Isten ereje)

Bev.: Isten valóságos Személy, tehát igazságának észlelhető jelentkezése az Ő személyes jelenlétének tükörképe.

1. Isten mindenütt él.

Mivel Ő minden, azért Tőle minden. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

a) Eredetben. „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). „Minden háznak van ugyanis építője, Isten azonban a mindenséget alkotta” (Zsid. 3,4).

b) Fejlődő lendületben. „Majd mondá: Hajtson a föld füvet, mely zöldül és magot hoz, és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hoz faja szerint, belsejében maggal, a földön... Mondá továbbá az Isten: Legyenek világítók az ég boltozatán, s válasszák el a nappalt az éjszakától, jelezzék az időket, a napokat s az esztendőket... Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint: barmot, csúszó-mászót s szárazföldi vadat, faja szerint” (1Móz. 1,11; 14 és 24).

c) Célbajutásban. „Hozd ide fiaimat a távolból, és leányaimat a föld határaitól, valamennyit, ki nevetem segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,6-7).

2. Isten igazsága mindenütt érvényesül.

Amint az Isten, úgy az igazság is elrejtőzött.

a) Emberszemek előtt zárt.

b) Lélek szeme előtt nyiladozik.

c) Isteni kinyilatkoztatásban fényeskedik.

Bef.: De mindenütt van és minden lelket feszítő erő és életet döntően irányító hatalom. – És aki szembeszáll Vele? Összetöri az élet.

5. beszéd: Az elrejtett igazságok

(Erkölcsi beszéd: Hol az igazság?)

Bev.: Isten terve az embereket illetően így fogalmazható a földet tekintve: „És bölcsességeddel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken, melyeket alkottál” (Bölcs. 9,2). De ez az uralom annyit jelent: vedd birtokodba a földet és igazságait és értékesítsd a magad javára.

1. A dolgok mélyén rejtőzik az igazság.

A felület látása – a földi szemek tulajdona. Az élet igazságai és törvényei azonban nem a felület leltár anyaga. Csak behatást gyakorol a felület...

a) Az érzékszervek – csak felfognak. De ez csak – az érzéki benyomások képe. De hol az igazság (lásd az érzéki csalódásokat!)? Ez még az élet és valók mélyén pihen.

b) De az értelmi erők magyaráznak. Ezek már a mélyebb hatolnak. Miért? Mert a lélek szellem. – És a „mélységkutatók”? Még mélyebbre törnek (Freud, Adler, Jung, Szondi, Zemplén).

2. Nyomában az emberi lélek.

Az igazság tehát rejtőzködő. De pihen-e az ember?

a) Kutató ésszel utána megy. Ez a lélek természetének szava. – Kis gyermek is okokat kutat, felnőtt pedig életigazságokat keres. (Pilátus vállat vont:) „Mi az igazság?” (Jn 18,38). – És találja-e? Igen! Részletekben és fokozatosan. Ez a tudományok haladása.

b) De a kinyilatkoztatás fényével megtalálja. „Ego sum veritas” (Jn 14,6). – Mit kell tehát tenni? Bef.: Isten fénye – az igazság leleplezője.

6. beszéd: Példabeszéd és igazság

(Didaktikai beszéd: A példabeszéd)

Bev.: Isten személye nem néma az emberrel szemben. Képe az ember, s azért szól hozzá az Isten. – De milyen módon szól az Isten?

1. Az Úr kinyilatkoztatásának egyik alakja: a példabeszéd.

Az közismert igazság, hogy szól az Isten a természetben és a léleksugallaton keresztül. Az első: tárgyi beszéd, a másik: teljesen alanyi.

a) De szól élő tanításban is. Az Isten személyes megjelenésében. – Beszéd a pátriárkáknak. „Ezek megtörténte után pedig lőn az Úr beszéde Ábrahámhoz...” (1Móz. 15,1). Az Isten a prófétákon át szól a népnek. „És történt a harmincadik esztendőben, a negyedik hónapban, a hónap ötödik napján: miközben a foglyok között voltam a Kobár-folyó mellett, hogy megnyíltak az egek, és isteni látomásokat láttam” (Ez. 1,1). „Így láttam az Úr dicsőségének jelenését. Én, amikor láttam, arcra borultam. Ekkor egy beszélőnek szavát hallottam, és ez így szólt hozzám: Emberfia, állj lábadra, hadd beszéljek veled” (Ez. 2,1). – Isten Egyszülöttjén át szól az emberek egyeteméhez. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,1-2).

b) Ennek külső példázatában. Mesterünk hivatása a megváltó tanítás, élet és halál. De a tanítás leggyakoribb módja: a példabeszéd. „Mindezt példabeszédekben mondta Jézus a népnek, példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk” (Mt 13,34).

2. Tartalma – isteni igazság.

Ahogy szól a Mester az csak felöltöztetett alakja az igazságnak. A keret csak külsőség, de a lényeg maga az elrejtett igazság. Ezért fohászunk mondván:

„Küldd el világosságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba” (Zsolt. 42,3). Ez azután lehet:

a) Látszólag absztrakt igazság. Olyan tényeknek a közlése, amelyeknek első pillanatra nincs gyakorlati jellegük. A felületes ember előtt – ilyen a Szentháromság tana. Naiv beszéd ez is, mert az Isten belső életének ilyen feltárása az emberéletet boldogító lehetőségeknek, a szeretet örök érvényének a felismerése.

b) Emberéletet irányító tevékenység. Végül is minden igazság erre segít. „El ne hanyagold a bened lévő kegyelmet, melyet prófétai szó által a papság kézföltételével kaptál” (1Tim. 4,14). – Isten megvilágosítja a világot, és a lélek belső erejével az ember felfogja ezt a fényt – az értelem és kegyelem mikrofonjával és azután ehhez szabja egész életének tevékenységét. Reájön: égi lény vagyok, és egek felé tartok.

Bef.: Ezért szól az Isten, hogy vezetessék az ember. „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

7. beszéd: Honnét az igazság?

(Dogmatikus beszéd: Az igazság eredete)

Bev.: Az élet gyökérzetének kérdése ez: honnét az igazság? Körülvesz minket a „nagytermészet” és a „kistermészet” (az ember) élettörvényeinek az áradata, hozzájárul még az emberi léleknek csodavilága, de követelődve áll elénk a nagy kérdés: honnét ez a mérhetetlen erő, igazság és törvény?

1. Talán az emberi bölcsességből?

Az emberi szellem nem teremtő, hanem leleplező. Nem gyökérzet, hanem maga is virág. Mélyebben így kell tovább haladni:

a) Isten az élet mélyére helyezte. A törvény, az igazság is létező. Eredete: az Isten és elhelyezése: a létezők belső természeté.

b) Emberi szellem mélyreszállással keres. A tudatnélküli világnak nincs más feladata, mint a hódolatos szolgálat. De az emberi szellemnek hivatása a rejtett igazságok leleplezése.

2. Isteni bölcsességből.

Jól mutat erre az Írás: „Az Úr szerzett engem útjai elején, kezdetben, mielőtt bármit is alkotott; öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,22-23). Alapvetésben minden Istentől: „Amikor az eget felállította, már ott voltam, amikor biztos törvénnyel kört vont a mélység színe fölé...” (Péld. 8,27). – De itt a természetfeletti igazságok gondolandók. És ténylegesen?

a) Kinyilvánítja – követjeinek révén. Ezek az Ószövetségben a próféták. „Így szólt hozzám az Úr: mielőtt megalkottalak anyád méhében, ismertelek téged, mielőtt kijöttél méhe szájából, megszenteltelek, és prófétául rendeltelek a nemzetek között” (Jer. 1,4-5). Ezek az Újszövetségben az apostolok: „Azok pedig szétszéledtek és mindenütt hirdették az igét. Az Úr együttműködött velük és tanításukat csodákkal kísérte és hitelesítette” (Mk 16,20).

b) Hirdeti Egyszülöttje útján. Az Újszövetségnek Ő a szegletköve. „Nem olvastátok az Írást: A kő, mit az építők megvetettek, szegletkövé lett” (Mk 12,10). Rajta áll minden. Ő – a hit forrása. Belőle merít mindenki. „Ha nincs föltámadás, akkor Krisztus sem támadt föl. Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi igehirdetésünk, s hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14). Ő – az Atya hangjának a csendítője. „Így beteljesedett Izaiás próféta jóvendölése: „Ő elvette betegségeinket és bajainkat hordozta” (Mt 8,17). Ő – az apostolok megbízója. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

Bef.: Isten Maga az Igazság. „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

8. beszéd: Az igazság hordozója

(Dogmatikus beszéd: Hol székel az igazság?)

Bev.: Kicsoda az életigazságoknak a hordozója? A kérdés kettős: ki hordozza gyökérzetben és ki birtokolja átvételben?

1. Maga az Isten az igazság gyökérzete.

Ez természetes is, mert: „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

a) Önmagában. „Az Úr szerzett engem útjai elején, kezdetben, mielőtt bármit is alkotott; öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,22-23).

b) És műveiben. „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevéen szólítja valamennyit; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26).

2. És a kegyelmi életet élő ember.

Természetesen csak részletesen és adott birtoklásról van és lehet szó. Egészen érthető, hogy itt fokozatokat fogunk találni.

a) Az Isten diktálta élettörvények igazságait mindenki magában hordozza. „...hanem olyan leszen az a szövetség, amelyet majd kötök Izrael házával: Ama napok után, úgymond az Úr, bensejükbe adom törvényemet, és beleírom szívükbe. Én Istenükké leszek, ők pedig az én népemé lesznek” (Jer. 31,33). – Így lehet természetes, „igaz ember” mindenki. Sőt! Vágyban hordozza az igazságkeresés erejét is. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). Sőt! Veszi az Isten hívó kegyelmét! „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) De már a tisztában látás fényvetése a kegyelem tüzének sugárkévéje. – Lélekvonatra is lehet értelmezni a Hozzá kiáltást: „Mester... hogy lássak” (Mk 10,51). Ezt kaphatja mindenki. Alapvetésben kapja is mindenki. „Mi ugyanis azt valljuk, hogy az ember a törvény tetteitől függetlenül a hit által igazul meg. Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is” (Róm. 3,28-29). – De ezt értékesíti a természetfeletti kegyelemmel élő isteni ember. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Az igazság ősforrása az Isten, és tudatos birtokosa a kegyelmi erővel áldott ember (hasonlat: a nap és a hold fénye: eredet és átvétel).

*

– „Függelék”-ként fűzzük a harmadik tételsorhoz a következő beszéd-vázlatokat, amelyeket csak

rövid szövegben, de összefüggő rendszerbe fogunk. – Amint látni fogjuk, úgy tűnik, hogy kissé távolesnek a mai Evangélium szövegétől, de nem esnek távol az Evangélium gondolatától. – Az élet-étető kovásza az Isten ígéje. De lehet-e erősebben átalakító kegyelmi erőt venni, mint azt a belső tudatot, Isten adta igazságot, „étető kovászt”, amely szerint isteni küldetésben járunk. Az Úr tarisznyásai vagyunk, a „kincsek kincsének” hordozói vagyunk és végül a „diadalmas úton segítő Isten célbafutottjai” vagyunk. – Ilyen ígéket tanít a Mester, s ezek az ígék lesznek tevékenyek lelki életünkben. „Úgy lesz az én ígém is, mely szájból kimegy; nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi mindazt, amit akarok, és végrehajtja azt, amire küldöm” (Iz. 55,11).

1. beszéd: „Isteni küldetésben járunk”

Bev.: Vehető az Írásból: „Tehát Krisztus követségében járunk. Isten maga buzdít általunk. Krisztus nevében kérlek: engesztelődjete ki Istennel!” (2Kor. 5,20). – Ennek a kiszélesítését vállalja a beszéd. A tárgyalásban tehát a következőket fejtegetjük:

1. Tehetségekkel gazdagon küldött a földre az Úr...

Itt azután az a feladat fejtegetendő, hogy az embernek adott kincsek önmagunk, felebarátunk és égi Atyánk felé értékesítendőek. Fontos gondolat: érték nélkül senki sem születik!

2. Hogy kamatoztatott értékekkel terhelten fogadjon az Atya.

a) De ez a kamatoztatás már a földön is boldogság és szinte csoda élés. „Bizony örömmel vonultok majd ki, és békés lesz a vezetéseitek; hegyek és halmok ujjongva zengnek majd előttetek, s a mező minden fája tapsol. Fenyő sarjad majd a tövisbozót helyén, és a csalán helyén mirtusz fakad; és dicsőségére válik az az Úrnak, eltörölhetetlen, örök jelöl” (Iz. 55,12-13). – Ilyen lesz az Istentől vevők és felhasználók élete.

b) Majd pedig az örök életben – a mindig szíromban pompázó virágfakadás („Rosa semper florens”!).

Bef.: Ilyen küldetésben érdemes élni!

2. beszéd: Az Úr „tarisznyásai” vagyunk

Bev.: A talentumokat osztó királyi ember... Próbáljuk megkeresni életjegyeit.

1. Bőségesen osztó.

a) A jóknak?... Igen! Mit? Isteni természetet. – „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) A gonoszoknak?... Igen!... A megtérés kegyelmét! „Ha valakinek közületek száz juha van és elveszt egyet, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a pusztában, hogy az elveszett után menjen, amíg meg nem találja? Ha megtalálta, boldogan veszi vállára. Hazatérve összehívja barátait és szomszédait és azt mondja nekik: Örüljetek velem, megtaláltam elveszett juhomat” (Lk 15,4-6).

c) Mindenkinek!... „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

2. De kamatokat váró!

a) Nem tétlenkedhet az ember! Azért mondja a gazda: „Mit ácsorogtok itt egész nap tétlenül?” (Mt 20,6). Munkába kell állani. „Előhívta tíz szolgáját és átadott nekik tíz mintát: Kereskedjete velem, mondta, amíg visszatérek” (Lk 19,13).

b) A talentumok száma szerint szerezni. „Jól van, te derék szolga, mondta neki, mivel kevésben hű voltál, tíz város kormányzását bízom rád” (Lk 19,17).

c) Büntetést ígér a gonoszoknak!

Bef.: Legyen ez a gondolat: gazdagon indított zárandokok vagyunk! „Ekkor másodszer is eljőve az Úr angyala s megérinté és mondá neki: Kelj fel, egyél, mert nagy út vár reád. Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebíg” (3Kir. 19,7-8).

3. beszéd: A kincsek kincsének hordozói vagyunk

Bev.: Idézzük az Írás szavait az elveszett kincsről: „Hasonlít a mennyek országa a szántóföldön elásott kincshez. Egy ember megtalálja a kincset, de titokban tartja. Aztán nagy örömeben fogja magát,

eladja mindenét, amije csak van, és megveszi azt” (Mt 13,44). – Azután kérdezzük: hol találjuk életünk elrejtett kincseit? És mi az valójában?

1. A földi élet.

Ez az első életkincs.

a) A rendezett földi élet folyamága a boldogságnak. „Bizony mint az árnyék, elmúlik az ember, de hiába is fáradozik; halmozza a kincset és nem tudja, kinek gyűjti” (38. Zsolt. 7).

b) De ugyancsak áldott eszköze szellemi lendületünknek. „Tehát amint hordtuk a földi ember kését, úgy hordani fogjuk a mennyeknek képét is” (1Kor. 15,49).

2. Az örök élet.

a) Adománya az Istennek.

b) Megszerezheti a lehetőségek kegyelmével. „Benne van vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánata, kegyelme bőségének arányában” (Ef. 1,7).

c) Birtokbavétele az embernek. „És ellenségeidet megetetem a saját hússal, és mint a musttól, megittasodnak a saját vérüktől; és minden test megtudja, hogy én vagyok az Úr, a te megszabadítód, és a te megváltód, Jákob Erőse!” (Iz. 49,26).

Bef.: A megtalált kincsnek örüljünk! „Mikor aztán egy napon nagyon értékes igazgyöngyre talál, fogja magát, eladja mindenét, amije csak van, és megveszi azt” (Mt 13,46).

4. beszéd: A diadalmas úton segítő Isten célbafutottjai vagyunk

Bev.: De kérdezzük: mi is valóban az ember élete? Feleljünk a kérdésünkre imígyen: a teremtés ősforrásából kibuggyanó erecske, amely folyamává szélesedve hömpölyög az örök élet felé. – De mik itt a lendítő erők?

1. Az örök Atya teremtő terve.

Mindent ez a terv indít. A véges – a Végtelentől.

a) Lérendileg – eredetben – és célban. „Én vagyok az első és én vagyok az utolsó, rajtam kívül nincsen Isten” (Iz. 44,6).

b) Végrehajtó tevékenységében. „Mert a parancs szövetnek, a tanítás világosság, s a fegyelem fedése az életre vezető út” (Péld. 6,23).

c) Az emberi élet felelősségében. „Én, az Úr azonban kivizsgálom a szívet, és kikutatom a veséket. Aztán megfizetek kinek-kinek az ő útja szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint” (Jer. 17,10 és Jel.2,23).

2. Az örök Atya terveinek biztos végérvénye.

A Végtelen tervei biztosak! –És az Isten adta emberi élet tervei?

a) Mivel szabad teremtmények vagyunk, azért a tervek megvalósulhatnak. „Figyelj, népem, tanításomra, hajtsd füledet szájam ígéire” (Zsolt. 77,1). „És értelmet adok nekik; hadd tudják meg rólam, hogy én az Úr vagyok, – és ők népemmé lesznek, én pedig Istenükké leszek, mert teljes szívükből hozzám térnek” (Jer. 24,7).

b) De szabad tetteink is Isten tudtával peregnek. „Tudom, hogy mindent megtehetsz, és hogy egy gondolat sincs rejtve előtted” (Jób 42,2). „Ismeri az Úr az emberek gondolatait, és tudja, hogy hiábavalók” (Zsolt. 93,11).

c) De Isten elgondolásai feltétlenül érvényesülnek. „Igazságod örökre igazság, és törvényed igazmondás” (Zsolt. 118,142). Jutalom: „...a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önítélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti – azon a napon, amikor evangéliumom szerint Isten Jézus Krisztus által ítélezik az emberek rejtett dolgai fölött” (Róm. 2,15-16). – Büntetés: „Jaj nektek, istentelen férfiak, kik elhagyjátok az Úrnak, a Magasságbelinek törvényét! Ha születtetek is, átokra születtetek, és ha meghaltok, átokban lesz részetek” (Sir. 41,11-12).

Bef.: Örömhangoztassunk mondván: Isten hűségese, és hazatérő fiaii lehetünk.

* *

Beszédláncok

Ezek a beszédláncokba fonott gondolatok az **Egyházat** magyarázzák. Rövid vázlatokban közlöm, hogy a szónok találjon az amúgy is világosan ismert igazságok kidolgozására módot. – Az Egyháznál

igen üdvös több alkalommal szólni, mert Isten kinyilatkoztatásának hordozója és közlöje. Ez dogmatika! Ezt értelmezni és lélekbe sugározni a hit igazi alapjának tanítása és közlése. – De ezen a dogmatikai alapon kívül (lévén ez a „depositum fide” tárgya!) igen nagy hitvédelmi jellege is van a kérdésnek. Tárgyi kérdésünk igen gyakran: honnét tudjuk hitünk igazságait és milyen érvek szólnak a hűség és tanítás mellett? Ezt a tárgyi kérdést azután ellenvetésekkel és más irányú beállításokkal támadják a hittől távol álló hitetlenek, a szakadárok és az eretnekek. Jó tehát ezeket a kérdéseket gyakran feltéve fejtegetni és így a hit érintetlenségét védelmezni. – Nagy hiba volna azonban, ha a szónok gőgös fölénykedéssel, vagy egyenesen bántó módon szólna a kérdéshez. Még akkor is helytelen volna ez az eljárás, ha esetleg kemény és igaztalan támadásra volna a felelet. Az igazság tudata fölényes nyugalmat parancsol. A durva hang sohasem az igazság birtoklónak jellemző jegye. Minél durvább a támadás, annál távolabbi az igazság. Az érvek döntenek, és a komoly hang figyelmet ébresztve megindítja a távolabb járó embertestvért. – Nagyon természetes, hogy az itt közölt rövid vázlatok nem merítik ki a kérdéseket. A mi célunk inkább rendszeres keretjelzés és alaphang csendítés. Az igazi és részletes kidolgozás dogmatikai és apologetikai tanulmányozást tételez fel. Ennek megszerzése azután alkalmat ad arra, hogy a rövid szónoki keretet kínáló vázlattevéink kitöltést nyerjenek. Ilyen egybecsengő munka azután meg is hozza a kellő gyümölcsöt. – Lássuk most egymás után rendszerben az Egyházról alkotható és ezen a vasárnapon értékesíthető gondolatsorokat. – Természetesen a szónok függetlenül is kiemelhet egy-egy beszédvázlatot, és akkor általános bevezetéssel kapcsolhatja a mai evangéliumi szöveghez.

I. beszédlánc címe: Az Egyházat alapító Krisztus

Ebben a beszédláncban az az apologetikus gondolat volna megcsendítendő, amely az – Evangélium szövegét figyelembe véve – az Egyház alapításáról, fejlődéséről és terebélyesedéséről szólna. – Szépen ki lehet térni a vallásos egységek, esetleg a schizma és herezis területére is, de mindig előkelő hangon, sohasem támadva, hanem pozitíve és a kifejtő módszert használva. –Lássuk a vázlatokat egyenként.

1. beszéd: A „mustármag” elvetése

Bev.: Arról szóljunk, hogy olyan terebélyes fát akar ültetni a Mester, amelynek ágain elfér és ott-hont talál az Úr földi lélekszárnnyakkal áldott dalos népe. – De mit jelent ez a vetés?

1. Közvetlen környezete – a mustárcsemete.

a) Apostolok. „Másnap magához hívta tanítványait és kiválasztott közülük tizenkettőt, kiket apostoloknak nevezett” (Lk 6,13).

b) És követői. „De a nép megtudta és utána ment. Barátságosan fogadta őket, beszélt nekik Isten országáról és meggyógyította a gyógyulásra szorulókat” (Lk 9,11).

2. De a világ minden népe a mustáróriás lakónépe.

a) A zsidó nép az Úr választotta. „Mi előnye van tehát a zsidónak? S mi haszna a körülmetélésnek? Minden tekintetben sok. Először is az, hogy Isten rájuk bízta kinyilatkoztatását” (Róm. 3,1-2).

b) A többi nép az Úr meghívottja. „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik, és önitétele is, mely hol vádolja, hol fölmenti” (Róm. 2,14-15). „Mi ugyanis azt valljuk, hogy az ember a törvény tetteitől függetlenül a hit által igazul meg. Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is” (Róm. 3,28-29).

Bef.: Egyházunk terebélyes fája – Isten minden életdalosának otthona és vára.

2. beszéd: A mustárcserje erősödése

Bev.: Mondjuk ki azt a gondolatot, amely szerint a teremtő Isten a fejlődés vonalára állított mindent.

1. Ősi erő az Isten adta fejlődés törvénye.

Isten parancsa és adománya. „Mondá továbbá az Isten: Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint: barmot, csúszó-mászót s szárazföldi vadat, faja szerint. Úgy is lőn” (1Móz. 1,24).

2. De hatalmassá erősödik Isten aláztatos teremtménye.

- a) Fák és foylamok; az aláztatosság hasonlatai.
- b) Emberek – az aláztatóság valóságai.
- c) Az Egyház – az Úr titokzatos teste.

Bef.: Azzal a gondolattal zárjuk, hogy tevékenyen fejlődő az élet, és számára bontakozva erősödik az Egyház.

3. beszéd: A mustárfa törhetetlenné izmosodik

Bev.: Tereljük el a figyelmet a már kétszer ismételt példabeszédről és hívjuk fel a hallgatókat arra, hogy az Egyházban csálhatatlan és törhetetlen védőjüket lássák.

1. Egyházunk az Úr igazságainak csálhatatlan őrzője.

„Thesaurus ecclesiae depositum fidei”.

2. Egyházunk – Isten igéjével együtt – az örök élet birtokosa.

- a) Lehet a földön az Egyház testi vagy lelki tagja.
- b) De léssen az örök életben, az égben – örök tagja.

Bef.: Idézzük emlékezetbe: Egyházunk Krisztus jegyese. „... (én magam János) láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem leszáll a mennyből, Istentől. Díszes volt, mint a vőlegényének fölkesített menyasszony” (Jel. 21,1-2).

*

II. beszédlánc címe: Az Egyháznak hivatást adó Krisztus

Ez a beszédlánc azt a gondolatcsoportot ölelhetné fel, amelynek értelmében az Egyház tanító, kormányzó és megszentelő hivatást teljesít. Ennek fejtegetése csak mellékesen érintse az apológiát, de erősebben állítsa be Krisztus nyájának az örök haza felé való irányítását. – Szinte gyakorlati úton is magyarázza ezután ennek az Úr adta feladatnak teljesítési módját.

1. beszéd: „Tanítsatok minden nemzeteket!” (Mt 28,19)

Bev.: Fejtegetendő az **ige** jelentősége. Hozza a Mester, és üdvösségre használja az ember. „Úgy lesz az én igém is, mely szájamból kimegy; nem tér az vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi mindazt, amit akarok, és végrehajtja azt, amire küldöm” (Iz. 55,11).

1. Tanítsa az Egyház – a helyes élet módját.

a) „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

b) És követelje tőlünk ezt a parancsolatot: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, minden erődből és teljes elmédből, felebarátodat pedig, mint önmagadat” (Lk 10,27-28).

2. Hogy ennek nyomán elérhessük az örök élet célját.

a) Akik a szeretetet gyakorolják: „...Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35).

b) Akik pedig az Isten szeretetében élnek: „...aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13).

Bef.: Kapcsoljuk át a mondottakat János Evangéliumának első fejezete két gondolatára: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. beszéd: „Legeltesd bárányaimat!”

Bev.: Legyen ez a gondolat: a Teremtő szándéka és Lelkének kiáradása földi nyájának gondozása. Erre küldi Egyházát. „Legeltesd juhaimat! (Jn 21,17).

1. A földi életben gondozd.

a) „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

b) Hogy kegyelmi erővel erősítsd.

2. És a földi élet után hazajuttasd.

a) Vigyázz, hogy el ne vesszen! „...mennyei Atyátok sem akarja, hogy csak egy is elveszen e kicsinyek közül” (Mt 18,14).

b) Gondoskodj, hogy mind hazatérjen! „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

Bef.: Buzdítsuk a híveket arra, hogy bízzák magukat Krisztus Egyházára!

3. beszéd: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” /Lk 22,19/

Bev.: Az áldozatbemutatás titokzatos jellegéről szóljunk. Nagy az ember készséges odahajlása, de csak emberi erővel értéktelen az áldozat.

1. Sok véres és vértelen áldozatot mutatott be az ember.

a) Állatáldozat (Ószövetség). „Ha békeáldozat valakinek az áldozati ajándéka és szarvasmarhát akar bemutatni, akár hímet, akár nőtényt: hibátlant mutasson be az Úr előtt” (3Móz. 3,1).

b) Gabona-olaj-bor és tömjénáldozat (Ószövetség). Ha valaki eledel-áldozatot mutat be áldozati ajándékkul az Úrnak: akkor lisztláng legyen áldozati ajándéka és öntsön arra olajat és tegyen reá tömjént” (3Móz. 2,1).

2. De egyetlen véres és sok ismétlődő vértelen kedves az Úrnak.

a) Szent Kereszt áldozata. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem, örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Szentmise áldozata. „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Bef.: Hálát mondjunk azért, hogy igaz áldozattal tisztelhetjük égi Atyánkat!

*

III. beszédlánc címe: Az Egyház működését segítő Krisztus

Itt volna a feladat, hogy ki kell mutatni azt a boldog valóságot, hogy az Egyházban állandó együttműködésben jelen van a Mester. Itt ugyan nem a „Corpus Christi mysticum”-ra gondolok, hanem az Egyház közvetítette szentségekre és az örök életúton segítő erőket akarom ismertetni.

1. beszéd: A szentségek szerzése

Bev.: Isten égi kegyelmi csatornáit nyitja meg a Mester. – Miben jelentkezik ez a nagy kegyelme?

1. Látható jelekhez köti az égi kegyelmek csordítását.

Így rendelkezik láthatóan:

a) Kereszttség. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

b) Oltáriszentség. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

c) Bértelés. „...odaérkeztük után imádkoztak értük, hogy rájuk szálljon a Szentlélek. Még ugyanis egyikükre sem szállt le, mivel addig csak Jézus nevében voltak megkeresztelve. Rájuk tették tehát kezüket, s azok megkapták a Szentlelket” (Ap.Csel. 8,15-17).

d) „Utolsó” kenet. „Beteg valaki köztetek? Hivassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötte s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek és az Úr megkönnyebíti őt, ha pedig bűnben van, bocsánatot nyer” (Jak. 5,14-15).

2. Emberek lélekjavára engedi a szentségek használatát.

Felveheti mindenki.

a) Vagy úgy, hogy bánkódással, csecsemőkorban, illetve Isten kegyelméből (gyermekkeresztelés) bocsánatot közöl.

b) Vagy úgy, hogy kegyelemközlés után megszentelődést gyarapít.

„Valahányszor ugyanis e kenyérből esztek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,26).

Bef.: Azt a gondolatot kellene érinteni, hogy isteni küldetéssel hatalmazza fel Isten a szentségek

kiszolgáltatóit!

2. beszéd: A szentmise áldozatának szerzése

Bev.: Áldozatok bemutatása az emberi természet állandó készsége.

1. Egyetlen és teljes erejű – a keresztáldozat.

Ez a véres áldozat. Így lényeges benne – a személyes Feláldozó „...hogy általa békítsen ki magával mindent, ami akár a földön, akár a mennyben van, azzal hogy keresztjén vérével békességet szerzett mindennek” (Kol. 1,20).

2. Állandó és ismétlődő – a szentmiseáldozat.

Ez a vérenélküli áldozat. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Így lényeges jegye az első megismétlődése. – De magam is áldozzam fel magamat. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20)

Bef.: Öröm csendüljön ajkunkon mondván: állandó és közvetlen részesei vagyunk az igazi áldozatnak.

3. beszéd: Az állandó egybefonódás biztosítása

Bev.: Gondoljunk arra, hogy égi Atyánk isteni természetében részesedünk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – Mi ez valóságban?

1. Ez valóban – a szeretet.

a) Magunk felé forduló. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) Mások felé áramló. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34).

c) Isten felé emelkedő. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből” (Mk 12,30).

2. Ennek gyökérzete – az isteni természet.

a) Isten – Szeretet, és ez a véges és végnélküli létezés gyökere. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Ján. 4,8).

b) Isten szeretet közlése – a természetfeletti élet televénye. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Kérdezzük végül: hát hol itt az Egyházat segítő Krisztus? Ő a Fej és Ő irányít. Végso felelet: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én öbennem, az bő termést hoz, mert hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5)

*

IV. beszédlánc címe: Az Egyház hajóját kormányzó Krisztus

Ez a beszédlánc azt a gondolatot fejtegeti, hogy Krisztus tervében látható és észlelhető módon is érvényesül az isteni jelenlét. – A vezető gondolat az lehetne: láthatatlanul irányít a Mester, de láthatóan és tévmentesen az Ő küldötte földi helytartója. Rajta keresztül pedig a lélek-hatalommal felruházott felszentelt követek.

1. beszéd: Krisztus Egyházát látható fej kormányozza

Bev.: Gondoljunk arra a jelenetre, amelyet imígyen ír le az evangélista: „Mondom tehát neked: Te Péter vagy. Erre a sziklára építem Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18).

1. Lelkek egységének gondolta földi Egyházát a Mester.

a) Az élet szántóföldjének tiszta termése az Ő népe. „Hasonlít a mennyek országa az olyan emberhez, aki jó magot vetett földjébe” (Mt 13,24).

b) Az általa vetett mustármagvak terebélyes fája az Egyház. „Hasonló a mennyek országa a mus-

tármaghoz, amelyet fog az ember és szántóföldjébe vet. Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor föl-nő, nagyobb minden veteménynél. Sőt akkora fává nő, hogy az ég madarai rászállnak és ágai közt fészket raknak” (Mt 13,31-32).

c) Az embernyáj egysége – az Ő házanépe. „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

2. Péter az első.

Utódai a hatalommal élők (római püspökök!) Lásd: tradíció.

Bef.: Arra kellene konkludálni, hogy boldogan indulhat az életúton a zarándok, kit Isten külön segítségével áldott, kormányoz és irányít!

2. beszéd: Krisztus igazságait Isten áldotta kéz őrzi

Bev.: Krisztus isteni tanait nem sodorhatja el az élet. „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Lk 21,33). – De kicsoda ennek az őrzője?

1. Amit átvett, azt érintetlenül őrzi.

a) Péter vette. „Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19).

b) Ő őrzi. „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,31-32).

2. Földi befolyástól isteni megvilágosítással értelmezi.

Mi ennek a tárgyi tartalma?

a) Magyarázza hivatalosan az igazságot (pogányok felvétele az Egyházba!).

b) Döntő szóval elénk terjeszti az isteni igét (ex cathedra!).

Bef.: Fejtegezzük annak az igazságnak örömeit: scio cii credidi! „...nem szégyellem, nem tudom, kinek hiszek és meg vagyok győződve, hogy a rám bízott javakat megőrzi addig a napig” (2Tim. 1,12).

3. beszéd: A hierarchia kormányzó hatalmával állandóan irányítja

Bev.: Vegyük az Egyház őstörténelméből: püspök, presbiter, diakónus – már Szt. Ignác (+106) leveleiben pontos hatalom megosztással szerepelnek. – Kik a hatalom gyakorlói?

1. Átvett hatalmat gyakorol a püspök.

Ő a teljes tanítói, főpapi és kormányzó hatalom birtoklója. „Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra. Azért rendelt ennek élére titeket előljárókul a Szentlélek, hogy igazgassátok az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett meg” (Ap.Csel. 20,28).

2. Átadó hatalmat gyakorol a papság.

A papság pedig a neki átadott „depositum fidei” továbbadója a földön; a szentségek kiszolgálói és a szentmiseáldozatnak bemutatói ők (Lásd: szentelés szertartásai!).

Bef.: Tegyük ígéretet arra, hogy a tanító Egyházhoz hűen hallgatjuk a minket tanítók ajkán csendülő isteni igét.

*

V. beszédlánc címe: Az Egyház szerepe a földön

Ezek a csak **címükben** felsorolt beszédek dogmatikai szemszögből dolgozandók ki.

1. beszéd: **Őrizni a hit kincsét**

2. beszéd: **Terjeszteni az Úr igazságait**

3. beszéd: **Megszentelni az embereket**

4. beszéd: **Örök révbe juttatni a vándornemzedéket**

*

VI. beszédlánc címe: Kicsoda az ember életútjának a megvilágítója?

Ezt a kérdést azért tartjuk itt felvethetőnek, mert az ember életvezetésére küldött Egyház hivatásának és értelmezésének kérdéskomplexumában felmerülhet e fenti kérdés is. – Sőt könnyen elképzelhető, hogy a farsang előtti és alatti időkben alkalmas kínálkoznak arra, hogy vallásos előadások keretében érintsék ezt a problémát. – Nagy és részletes magyarázatot nem akarunk adni, hanem csupán igen rövidre szabott vázlatokkal akarnók a segítséget biztosítani.

Ezek a beszédek – az utánuk következő különállóval együtt – igen alkalmasak lehetnének **diákok számára**, mert azok mondhatók igazi keresőknek, önérték és életcél kutatóknak. Senki sem boldogabb emelt értéktudatban, mint a diák! –Az egésznek tartalma arra akarna figyelmeztetni, hogy életünk Fényének és Útmutatójának Krisztust tartsuk.

1. beszéd: Az ember – az élet vándora

Bev.: „Az ismeretlen ember” (Carrel)

1. Teljes léte és ereje – elég ismeretlen.

2. De teljes hivatása – eléggé ismert.

Bef.: Isten indítja.

2. beszéd: Isten – a célkitűző

Bev.: Fontos a cél ismerete.

1. Földi uralom.

2. Égi jutalom.

Bef.: Ezért indít az Isten.

3. beszéd: Krisztus az út megvilágítója

Bev.: „Ego sum lux mundi!”

1. Fényt vet az útra.

2. Fényt lobbant a lélekben.

Bef.: Ezért ereszkedett hozzánk!

4. beszéd: Krisztus – az ember örök kísérője

Bev.: Ráfael-lel indul az ember.

1. Életútunkon velünk.

2. Örök életben is velünk.

Bef.: Soha nélküle!

5. beszéd: Krisztus az emberi élet örök célja

Bev.: Kérdés – az élet, Krisztus – a felelet.

1. Megvilágítja az élet értelmét (tanít!).

2. Magához emeli az élet vándorait (kegyelem!).

Bef.: Így érdemes élni!

* *

Különálló diákbeszédek

Az utolsó beszédlánc is – ahogyan említettük – alkalmazható **diákok részére** is.

1. beszéd: A törtető lelkűek

(Homiletikus exhortacio: A lélek előretörése)

Bev.: A jobb után törni, az alsókkal meg nem elégedni – ez az igazi lélek jellemvonása. És ha az ifjúság kora a lendület kora, akkor ezen nemes aspirációk is indítják őket. Világot keresni – szebbet, életet teremteni – ideálisabbat, lelkiországot teremteni – mennyországot, ez az ifjúság igazi lendülete. – Hogyan induljunk útnak? – ez a kérdés.

1. Hallgassuk az Evangélium szavát.

„Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz” (Mt 13,31). – mondja a mai Evangélium. – Kezdd meg életed kicsinyes hibáinak korrigálásával.

a) Alapvetéssel. Gondolatok és irányelvek gyűjtésével. Ez valóban evangéliumi munka.

b) Lelki gyomlálással. Folytasd a kertész munkáját. Öntözgesd! Ne vízzel, – harmattal! A mennyekből fakadó harmattal! „Adjon néked az Isten az ég harmatából” (1Móz. 27,28). Isten kegyelmének harmatával! – Rorate coeli!... Bízni! Lesz harmat! Lesz szebb világ! Felsőbb élet után vágyódó szebb világ! Mennyek országa lesz a föld, mennyek országa lesz a lelked, mert megszentelted! „Hiszen egytől van mindkettő: a megszentelő és a megszentelt is” (Zsid. 2,11). – És valóban ez Isten országához tartozódsz eredményez? Igen! Azért, mert az igazság: „a mennyek országa erőszakot szenved és az erőszakosok ragadják el azt” (Mt 11,12). – Az elpuhányosodóké – a névtelen elsüllyedés! „Az igaz emlékezete áldott, a gonosz neve pedig elrothad” (Péld. 10,7). – Figyeld csak a szenteket! Az ifjú szenteket különösen! Megálltak-e a „természetes élet” sodródásának elfogadásában? Az önfegyelmzés és önkorekció gondolata hatotta őket át, és így lettek a földi mennyországnak boldog polgárai (Szt. Szaniszló, Szt. Alajos stb.)!

2. És egésszítsük ki az Evangélium némaságát.

De az Evangélium nem folytatja az ellentétet. Nekünk azonban így lehetne megtoldani a fenti idézetet: hasonló a poklok országa a méregcsepphez, amely elront és elpusztít mindent!

a) Életet teremteni, világot átalakítani igen nehéz! Mások életét tönkretenni igen könnyű! Egy botránkoztató szó is elég a tökéletes pusztuláshoz! „Ne légy kétszínű az emberek előtt, és ne kövess el botlást ajkaddal!” (Sir. 1,37). – Az Egyház falain kívül az élvezetvágy méregcseppet vegyít, de még ennek a háznak a falain belül is a sátán lélekkel lelket és testet mérgez. „Aki csak egyet is bűnre csábít a bennem hívő kicsinyek közül, jobban járna, ha malomkővet kötnének a nyakára s a tengerbe dobnák. Jaj a világnak a botrányok miatt! Szükséges ugyan, hogy botrányok forduljanak elő, de jaj annak, aki botrányt okoz!” (Mt 18,6-7). – De szóvirág-e, vagy valóság ez a megállapítás? Nézz körül, testvér, az élet „nagyjai és „magad kicsi életköre” táján... O. Wilde miért sikong fel a „De profundis”-ban? Mert lemerült a poklok poklába. Claudel miért sír a „L' exilé”-jében fény után? Mert kiteszítottnak tudta magát Isten fényességéből. – És te, kicsi embere a nagy társadalomnak, nem érezted-e, hogy esetleges el- esettséged idején nagyon, de nagyon mélyre rántott a szenvedély? Miért kiáltunk mi is gyakran Miserere-t? Mert méltán viseljük az Istentől való „elhagyatottság” szörnyű terhét.

b) Miért énekel ditirambot Beethoven „fogolycsoportja” a fényes naphoz („Fidelio” opera)? Mert a sötétség nem az ember otthona. Miért sikong a mi lelkünk is az „égi fény” után? Azért, mert ez a mi „Isten adta országunk szent légköre”. „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). Majd folytatja az evangélista: „A világosság a sötétségben világít, de a sötétség nem fogta föl” (Jn 1,5). De a pozitív eredmény: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12)

Bef.: A „törtető” lélek azt a nevet is felvehetné: mennyek országát kereső lélek. – Az indiánok nevei mindig a minőségük szerint adatnak... Vadlő... „Csillagszem”... „Erős kezű”... Te **lélek** szerint neveződj! „Ne aggódjatok éltetekről, mit egyetek, se testetekről, mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az edelednél, és a test az öltözetnél?”... (Mt 6,25). – Vedd fel drága fiam ezt a nevet és légy büszke arra, hogy törtető lelked az Isten mennyországnak igényesévé és boldog birtokosává teremt.

2. beszéd: Az élet kovásza

(Homiliaszerű beszéd: Az életet átalakító erő)

Bev.: Ha kissé elhúzódva figyelem a tömegbe gyülekező embertestvéreket, akkor látszólag osztanom kell Le Bon: „A tömegek lélektana” tételét, amely szerint a tömeg kemény és gyúrhatatlan. – Ezzel szemben szeretném megtagadni azt az eszközt, amely áthatja és emelkedetté teszi a tömeg lelkét. Keresem a kovászt, amelynek munkája ezt eredményezi. Mert én hiszek ennek erejében. – Mi volna ez az átgúró erő?

1. A jóknak a lelke.

a) Találok jóakarató lelket. Az erkölcsi tisztaságra nagy súlyt helyező lelket.

b) Találok olyan lelket, amely a lélek nemesítésén fáradozik. Nem retten vissza semmilyen lelki munkától, sőt minden erejét az „ora et labora” eszméjének megvalósítására fordítja. Dolgoznak és fáradoznak. Szép és nemes lelkük kitartó lelki munka eredménye. Nem látni a rejtett indítást, amely tetekre sarkallja, csak a kivirágzott életet látjuk.

2. Az Isten sugározta kegyelem ereje.

Itt már magunkra kell gondolni.

a) Nemcsak ember alakít embert! Valamiképpen igaz az, hogy a jó fiút nemcsak azért szereti az ember, mert saját lelkének hű gondozója s lelkes alakítója, hanem azért is, mert benne látja azt az erőt, amely a tömegember lelkét felrázza s a durva tömeget finomabbá teszi. – Az is igaz, hogy az ilyen fiú hatása a környezetén is észlelhető. Nemes, nyílt megjelenése buzdítóan hat és ha mást nem, legalább egy-két keltegető gondolatot ad. Miért ilyen nemes, ilyen fennkölt ez, és miért nem vagyok én is? Miért erkölcsös ez, és miért nem vagyok én is? Ez a gondolat máris a kovász eredménye, amely erjeszt és finomabb gondolatokat kelteget. Ez a hatás lassanként tovább terjed. Vonalmat kelt a jó fiúnak jellemes tisztasága, búv körébe vonja a jóindulatúak egész seregét.

b) De a döntő és az igazi erő az égből szálló kegyelem. Ez alakítja a jó fiú lelkét is, ez készíti elő a küszködő lélek talaját és ez járja át az Istenhez térőnek egész életét. – Az életet átalakító erőről így szól az evangélista: „Hasonlít a mennyek országa kovászához, amelyet fog az asszony és három véka lisztbe vegyít úgy, hogy az egész megkovászosodik” (Mt 13,33). – De tovább így szól az apostol: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – És így szól a Mester: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13-14). – Végül is ez a Krisztusból élés Krisztus adta „életkovász” alakító munkája olyan létszen, hogy egybe forrasztja a Mestert a tanítvánnyal. Úgy, ahogyan egy másik hasonlatban jelzi: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

Bef.: Mindenki érzi, saját lelketek súgja nektek, kit tartok olyan léleknek, akinek példája követésre méltó. Érzi ezt a lelketek, mert ösztönszerű vonalmat érez az ilyen derék – az evangélista szavaival élve – erjesztő erővel bíró lélek iránt. De ne álljunk meg ennél. Ne elégedjünk meg azzal, hogy felé vonzódtok, hanem keressétek és könyörögjétek le az egekből Krisztus kegyelmét, hogy az égi ajándék legyen az „éltető kovász”, amely – jó barátok mintájára – istenivé teremti drága élteteket.

*

Ez a szentbeszéd átépíthető **Saulus** példájára. – Elragadta a Szentlélek ereje, és Saulusból Paulus apostol alakult.

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez adott beszédek

A mai Szentlecke így szól: „Kegyelem nektek és békesség. Mindenkor hálát adunk mindnyájatokért Istennek, amikor imádságainkban megemlékezünk rólatok. Szüntelen gondolunk Istenünk és Atyánk előtt tevékeny hitetekre, áldozatos szeretetekre és állhatatos reményetekre Urunkban, Jézus Krisztusban. Meg vagyunk győződve, Istentől szeretett testvéreim, hogy választottak vagytok. Evangéliumunk ugyanis nemcsak szóval jutott el hozzátok, hanem erővel, a Szentlélek kiárasztásával és mélységes meggyőződéssel is. Hiszen tudjátok, hogyan léptünk föl köztetek, tiértetek. Követőink lettetek, és az Úr követői. A sok nehézség ellenére is a Szentlélek örömeivel fogadtátok az ígét, úgyhogy Macedóniában és Ahájában minden hívő példaképévé lettetek. Töletek terjedt el ugyanis az Úr igéje, nemcsak Macedóniában és Ahájában, – Istenbe vetett hitetek mindenüvé eljutott, úgyhogy nem is szükséges róla beszélnünk. Hiszen az emberek maguk beszélnek róla, hogyan jutottunk el hozzátok, s hogyan tértek a bálványoktól Istenhez, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok, s hogy várjátok a mennyből halottaiból föltámasztott Fiát: Jézust, aki megment minket az eljövendő haragtól” (1 Tessz. 1,1-10).

Mi a Szentlecke tárgyi tartalma? Az apostol hálálkodása, hogy hívei elhagyván a bálványokat,

Mesterükhöz tértek. – Majd felcsillan: boldog vagyok, hogy éltetek mások megtérésének alapját alkotja. – De hálálkodik azért is, hogy híveiben Isten ajándékait szemléli. – Így tehát a tárgyi megtérés, az alanyi hatás és végül a választottak bírásának öröme lehet beszédeink tárgya. Lássuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

– Most a **Krisztushoz térés** gondolatai alkotják a tételsort.

1. beszéd: A bálványokkal való szakítás

(Erkölcsi beszéd: A bálvány és az Isten)

Bev.: A Sina hegyén hangzó ősi, írott törvény kemény szavakkal hirdeti: „Ne csinálj magadnak faragott képet, se valamely képmást arról, ami fenn az égen, vagy lenn a földön, vagy a föld alatt, a vizekben vagyon” (2Móz. 20,4). Ezek a faragott képek az ember alkotta istenek. – Persze, ez a bálvány lehetett félelem szülte szörny, vagy szóról szóra ember faragta szobor. Végül is mindegy, mert a földiek emeltettek az egek Urává! De mindenesetre ezek egyike sem az igaz és végtelen Isten. Mivel pedig csak az igaz Isten tisztelendő, azért kemény ez az isteni parancs.

1. El kell vetni a bálványokat, mert emberi gyarlóságtok faragta őket. Ezekre igazán áll a német bölcselő, **Feuerbach** szava: az isteneket az emberek faragták... De hogyan és miért?

a) Azért, mert az emberek félelme menedéket keresett. A féltők, a remegők, a vad természeti erők előtt meghunyászkodók... – Ámde még ez is azt mutatja, hogy a „világ ura ember” valamiféle felsőbbrendű lényt keresett, hogy **védelmet** találjon a vad erőkkel szemben. Személylyé tette a tárgyakat, mert személyes védelmet keres a vak és vad hatalmak elől...

b) Természetes, hogy az ilyen istenek létét Szókratész és a bölcsek elvetették. Egészen érthető és igaz, mert az ilyen „anyagból faragott istent” nem tehet a mindenség urává a **szellemi ember**. – A tudás mellett a „jó ember” pedig azért veti el, mert gyarló és bűnös életének kivetített alakjait látja a faragott és kiagyalt istenekben.

c) Amikor azonban szól az Isten, akkor a gyarló követők is magukra hagyták őket. – Az Ószövetségben szólott az Úr, de szólott most a Mesteren át is az Úr. „Miután többféleképpen és különböző módon szólott hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólott hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Meghallotta azt lelketek, mert nyájához választott nemzedékhez tartoztok. „...Meg vagyunk győződve, Istentől szeretett testvéreim, hogy választottak vagytok” (1Tessz. 1,4). Átérezte az emberi lélek, hogy csak az egy igaz Istenhez tartozhat, Aki előtt hódolattal hajlik a térde, és Akihez imádkozva emelkedik a lelke. Feléje ragadja őt a **Lélek** és belétemetkezik a lélek teljes örömeivel.

2. Mindez pedig azért van így, mert az igaz Istent a Szeretetben találtátok.

Az ember fizikai munkája és eredménye a mulandóság jegyét hordozza. Ha azonban átjárja a személyes Isten égi kegyelme, akkor a **végnélküliség** kincsével ékeskedik.

a) Lelkének ilyen vágya és törtétese az ember ősi természetének jele. Az „ősi természet” pedig **igaz Istent** keres. Olyat, akire áll ez az isteni ige: „...én, az Úr, a te Istened, erős és féltékeny vagyok” (2Móz. 20,5). – Azt pedig leszögezhetjük, hogy a zsidó nép története – ennek az isteni életszikrának állandó izzítása. Néha ugyan hamu alá is rejtőzködik, de utóbb parázssá izzítja a próféták viharzó fuvallata. Néha pedig Magának az Úrnak büntető keze (Pl. Szodoma, Jeruzsálem pusztulása...)...

b) Majd azt is megállapíthatjuk, hogy személyes Istent igényel az ember lelke és szeretete. Mert kérdezd csak: miféle tör az ember? – Oda, ahonnet vétetett. Ahhoz, akinek a képét hordozza. Tehát: testben – a földiekhez, lélekben – az örök Atyához. Annak életkörébe, akinél életboldogságát megtalálja. Azért írja az Írás: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). – Ámde kicsoda az, akihez így törtet a lélek? Az az Úr, akihez szárnyal a lélek és akit vár a teljességet kereső élet. „Hiszen az emberek maguk beszélnek róla, hogy jutottunk el hozzátok, s hogyan törtetek a bálványoktól Istenhez, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok, s hogy várjátok a mennyből halottaiból föltámasztott Fiát: Jézust, aki megment minket az eljövendő haragtól” (1Tessz. 1,9-10). Így zengi fenségesen az emberi lélek égi dalát az apostol.

c) Végül le kell szögezni, hogy lelketek legigazibb áhítozottja az örök Szeretetet. Ezt jelzi az apostol: „Erre Krisztus szeretete sürget minket...” (2Kor. 5,14). Mégpedig olyan szeretet mozgog, amely magához az **örök Szeretethez** vezet bennünket. Azért mondja vigaszunkra a Mester: „Azon a napon

megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Tehát a szeretetet élő és örökké igénylő emberek – az örök Szeretettel élnek boldog életet – mindörökké! – Boldogság lehet számotokra, hogy betölt a földön a szeretet kegyelmével, de várva és vágyakozva vágyódtok azután, hogy betöltsön örök szeretettel! – Azért igaz már a földön is, hogy a titokzatos egyesülés ilyen égi eredményt biztosít: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föl-támasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Zárógondolatunk ez legyen: a „remegő ember” – bálványt farag, de a „szerető ember” a Szeretet Istene előtt hódol. És az Úr ígéri, hogy az ilyen emberekkel vele marad mindörökké. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – És mit tesz ilyen beszéd hallatára az ember? Hálás szeretettel mond köszönetet, hogy **együtt élhet** égi Atyjával az örök életben!

2. beszéd: Szolgáltatók az igaz Istent (Erkölcsi beszéd: Az igaz Isten szolgálói)

Bev.: Az élet szolgálat! – Gárdonyi „Isten rabjai”-ban olvassuk a kis barát kérdezősködését: „ki a részeg?” – Az ital szolgája, feleli a bölcs. „Hát a parázna?” –Ez a test szolgája. „És mi?” – Mi az Isten szolgálói vagyunk! – Miben áll ez?

1. Halljuk az égi Atya szavát!

Isten szava a harsonánál harsonázóbb, mert a végtelenségben csendül és bennünk a lélek mélyén állandóan csendül.

a) Embertermészetünkben halljuk égi zengését. Ez a hang zúgó orgona. Ez a hang Sina hegyének zúgása. „Az egész Sinai-hegy pedig füstölgött, – mert az Úr tűzben szállott le reá, – és szállt belőle a füst felfelé, mint az olvasztókemencéből, úgyhogy rettenetes volt az egész hegy” (2Móz. 19,18). – Ez a hang a lélek mélyének csengése. „Mondá erre néki: Jöjj ki s állj a hegyre az Úr elé, s íme ott elvonul az Úr, s az Úr előtt nagy és erős szélvész, mely hegyeket forgat fel és sziklákat zúz össze s a szélvészben nincs az Úr, – s a szélvész után földrengés s a földrengésben nincs az Úr, – s a földrengés után tűz s a tűzben nincs az Úr, – a tűz után enyhe szellő susogása... íme egy hang szóla...” (3Kir. 19,11-12 és 13). – Az igazság ez: messziről csengő, és bennünk szóló.

b) A kinyilatkoztatásban. Ennek útja – a választott nép személyes vezetése. Ennek hangja – a próféták tanítása. Ennek tökéletes alakja – a Mester szava: „...e végső korszakban Fia által szólott hoz-zánk” (Zsid. 1,2).

2. És hűséggel teljesítjük parancsát.

A beszédes Isten szavára mi lehet az ember felelete? – Az, amit az Úr követel. Követelésének lényege pedig: parancsainak hűséges betartása.

a) Élettel éljük. Akár a természetünkben csengenek. Akár a kinyilatkoztatásban hangzanak. Isten irányít, ember kövesse.

b) Örök életben élvezzük. Ennek a követésnek azután nagy értéke vagyón. Elsősorban olyanná lesz az ember, amilyennek gondolta az Isten. Így: a földi paradicsom (boldogság) lakója. De másodsorban – és ez a lényeges – örök boldogságot nyer az égen. – Szolgálj tehát az Istennek, és boldog lésszen életed!

Bef.: Befejezésül tedd hozzá, hogy még többé tesz az Isten. Az Úr hűséges szolgája az Úr áldó kegyelmével Isten fiává lésszen.

3. beszéd: Bizalmatok Krisztus Urunk (Erkölcsi beszéd: Kiben bizakodjunk?)

Bev.: Kitől kapunk életerőt? – ez egyetemesen hangoztatott kérdése a lelkeknek. – „Ti már tudjátok híveim” –és így boldog az apostol... – Ki legyen tehát bizalmunk központja?

1. Forduljunk Krisztushoz.

Kicsoda a mi Mesterünk? Égi Követ, tanító Mester és hazasegítő Ráfael.

a) Azért küldötte az Úr, hogy segítsen. Messiás volta ennek az ígéretnek a teljesülése: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Tehát a megváltást váró ember bizakodva forduljon Hozzá! „Legyetek tehát türelmesek, testvéreim, az Úr eljövételéig. Hiszen a földművelő is nagy türelemmel vár a föld drága

termésére, míg a korai és késői esőt meg nem kapja. Legyetek tehát ti is türelemmel, és legyetek állhatatos szívűek! Közel az Úr eljövetele” (Jak. 5,7-8).

b) Azért küldött az Úr, hogy hazavezessen. „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához csak általam” (Jn 14,6). Már a földi úton is mellettünk legyen (kegyelem közlés). És égi célunkba futtasson! „Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,47). – Tehát bizalommal forduljon Feléje az ember. Ő a győzelmes, minket is győzővé alakít.

2. Felénk fordul Krisztus arca is!

Tulajdonképpen azt mondhatnám: felétek fordult az igéje, azaz Maga az Ige: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

a) Derűt sugározva – erőre hangol. Amint tanít, mintha hatalmat képviselne a hangja. „...úgy tanított, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók (és farizeusok)” (Mt 7,29). – De mindig szeretetet sugárzik az arca. Nem ébreszt-e ez bizalmat?

b) Kegyelmet adva – erővel telít. Nem a test erejére gondolok. Pál gyenge szervezetét a lélek ereje hevítette. Reá kivételes formában áll: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – De honnét? A damaszkuszi fény ereje volt ez. „...őt választottam eszközül, hogy nevémet hirdesse...” (Ap.Csel. 9,15). Még ennél is nagyobb lett Krisztus kegyelme, – amely mindenekfelett diadalmas lett. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). És: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Vizsgáljátok magatokat! Ti is reá fogtok jönni, hogy ki volt és lehet a ti bizalmatok központja? Ha azután Krisztusra találtok, akkor hálás lesz ezért a Mesternek nagy megtalálásért Krisztustust egyszerű pásztor, a ti földi Atyátok.

*

– Azután azok a beszédtelemek következnek, melyek a lélek sugárzó erejéről szólnának. Tárnya ez volna:

Az élet példája a gyújtó hatalom.

„...ha világosságot gyújtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítson a ház minden lakójának” /Mt 5,15/.

1. beszéd: Tanító és hívők együttese

(Dogmatikus beszéd: Egyházunk!)

Bev.: Pásztor és a nyáj a Mester gyakori hasonlata az emberek együtteséről. Nagy kérdésként mered állandóan elénk, vajon mily feladatok teljesítését kapcsolja együttesbe a pásztor és a gondjaira bízott nyájat?

1. Isten szavát hangoztatja a pásztor.

Honnan veszi? – Nem magától, hanem a nyáj igazi Urától. Lélekvonalon pedig Isten az Úr!

a) A küldetés parancsából. Senki sem jöhet **magától** a nyáj szolgálatára. Ez isteni küldetés. „Nekünk addig kell véghezvinnünk annak műveit, aki küldött engem, míg nappal van” (Jn 9,4). Hívja az Úr tanítványait és későbbi szolgáit (hivátás!) A felszentelés egyenesen küldi őket, hogy vigyék az Úr igéit. „Amint te küldtél engem a világba, úgy küldöm én is a világba őket” (Jn 17,18).

b) Az isteni kinyilatkoztatás tárházából. Ezt a kulcsot nekik adja az Úr! „Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkösz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19). De hogy ne tévedjenek, azért főpásztori csalhatatlanságot ad. „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,31-32).

2. A lelkek egybecsengését adja – a nyáj.

Ezt már a Teremtő rendezte, hogy készséges legyen a nyáj vezetésére.

a) Van ebben egyetemes felhangolódás. Szinte azt mondhatnám: alaphangolódása az embernek, hogy odasimuljon a küldöttek hallgatására. „Szólj Uram, mert hallja szolgád” (1Kor. 3,10). Ez az „embernyáj” egyetemes lelkülete.

– Ti is azt teszitek, mert Isten szavainak szomjazói vagytok.

b) Van ebben egyetemes „credo vallás”. De mi ebben a belső érték? Elfogadás! Odahajlás! Hitté

tevés! „Credo mondatai”! „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem. Hiszed ezt? „Igen, Uram, felelte, hiszem, hogy te vagy a Messiás, az (élő) Isten Fia, aki e világra jön” (Jn 11,26-27). – Értékét a Mester hirdeti: „Bízzál leányom, hited meggyógyított” (Mt 9,22).

c) Van ebben egyetemes „életcsengés”! A hit azután nem marad elméleti tétel-elfogadás, hanem állandó életet sürgető és teremtő isteni kegyelem. „Mi a hit erejével várjuk a Lélekben a megigazulásból fakadó reményt. Krisztus Jézusban ugyanis sem az nem számít, hogy körülmetélt valaki, sem az, hogy körülmetéletlen, hanem csak a hit, amely a szeretet által tevékeny” (Gal. 5,5-6). Isteni mag, amely isteni léletté bontakozik. „A mag Isten igéje” (Lk 8,11). Ezért mondja Jakab apostol: „...így van a hittel is: ha nincsenek cselekedetei, önmagában holt” (Jak. 2,17).

Bef.: Így a pásztor szava alapján egységessé lesz a nyáj élete. Ez az élet pedig így jellemezhető: földön járó és égben otthont találó. „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

2. beszéd: Zárt világ-e az isteni élet?

(Erkölcsi beszéd: Ember értéklése)

Bev.: Elszigetelt életvár-e az ember? Magának élő és magának való? Holt múzeum-e, vagy élő életközpon?

1. Isten fényét hordozza!

Valamiképpen szent tartály. De nem a megőrzés céljából kincset hordozó, hanem Isten képét kapó és alakító szent küldött.

a) Élettüzet hordozó. „...ha világosságot gyűjtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítson a ház minden lakójának... Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,15 és 14). – Ez fényvetést szolgál. Saját életének értelmét értő. Enélkül sötét az élet. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105).

b) Életet melengető. Ez nem annyit jelent, hogy a langyos boldogság érzelmét hordozzuk. Ez azt akarja, hogy isteni életértékeket fejlesztő meleg (kegyelmet!) biztosítsunk. – Csakis akkor fakad rüggé az életfa, ha lélekelege (charitas) hullámszik szentélyében. „...hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s ti gyökeret verjete és alapot vessetek a szeretetben” (Ef. 4,17).

2. Ezt a fényt kifelé sugározza.

Nem szabad feledni!

a) Embertársak testvéri közösségben élünk. Az emberiség – testvéri közösség. Mi és ők – személyes kapcsolatban vagyunk! Tehát? Adjunk, adjunk! Mit? Testi, lelki értékeket.

b) Istenatyánk szeretettengerében vagyunk! Ő a végtelen Személy, mi teremtett és végnélküli fiai vagyunk. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16). – Mi tehát a mi viszonyunk? Adni, adni lelkünk szeretetét. Ezért a legfőbb parancs: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. (Ez az első parancs). A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,30-31).

Bef.: Így nem zárt sziget, hanem a szeretet örvénylésével embertestvérekkel és Istenatyával egybeörvénylő folyam az ember.

3. beszéd: Léleksugárzás és lélekteremtés

(Erkölcsi beszéd: A kegyelmi erők hatása)

Bev.: A Mester szól hozzátok, és ti a Lélek erejével az övéi lettetek. Ez volna a mai Szentlecke igen rövid tartalma. És kérdéssé tehető: mit eredményez ez az Istenhez tartozandóság kegye?

1. Az élet jósága – sugárzó erő.

Először – életjóságot. És ennek gyökere?

a) Ennek legerősebb forrása: az Isten. „Bőséget ad néked az Úr minden jóban, méhed gyümölcsében, barmaid ellésében s földed gyümölcsében, azon a földön, amely felől megesküdt az Úr atyáidnak, hogy néked adja” (5Móz. 28,11). „Mivel az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükre és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). „Értsd meg hát Isten jóságát és szigorúságát: szigorúságát a vétkesek iránt, irántad pedig Isten jóságát, föltéve ha megmaradsz a jóban...” (Róm. 11,22).

b) Ennek személyes jelentkezésben való indítója: a Mester. A Mester szeretete a szegények és a betegek felé fordul. Szereti – a gyermekeket. Szereti – a hittel felé fordulókat.

2. A sugárzó jóság – léleknevesítő.

Minden melegség – életet fakaszt. Napsugár és langyos szellő.

a) De az Isten szeretete – emberré tesz. Ez a teremtés kegye. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak, és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) Jézus szeretete isteni emberré alakít. Ez a megváltás kegye. „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: Isten közelsége az emberi lélek rügyfakasztása. Ezért lett emberré az Úr Egyszülöttje – és ezért lett éltető Kenyérre a Mester teste.

4. beszéd: Az élet nevelő hatása

(Pedagógiai beszéd: Az életnevelés állomásai)

Bev.: Hogy mivé lesz az ember, abban döntő hatalom az Isten. Indítás és állandó telítés – végül is Isten műve. – De kérdéssé tehető: hogyan fejlődik az élet az egyes állomásokat tekintve? Mik tehát az életállomások?

1. Az Isten adta születési talentumvétel.

Isten nem indít üres kézzel.

a) Általános emberi kincseink is vannak (test – lélek!)

b) Egyéni hivatásunk is vagyon.

2. Isten adta szülői behatások.

A „fészek” ereje óriási.

a) A „tisztá vér” áramlása isteni kegy.

b) Az állandó jó környezet fejlesztő erő.

c) A jó szülők vallásos nevelése igen nagy ajándék.

3. A lélektelítést adó kegyelmi állomások.

Ez a legszentebb állomás.

a) A keresztség kegyelmi vétele, a szentgyónás, a szentáldozás... Lényeg: az átnemesedés, az újjászületés. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik újra vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

b) A további: a gyarapodás. Ezt mi adja? A szentségek gyakori vétele.

Bef.: A sok állomáson felvett behatások együttese: az isteni élet.

5. beszéd: A szónál több a tett

Bev.: Elröppen a szó!... Sokszor magvetésként megfogam, de nem mindig lesz életerősen csirázó. – Mi a döntő?

1. Csodálkozást vált ki a tett.

Ami más jóságában és áldozatosságában látszik, az megragadja a lelket.

a) Ha ő tudja?

b) Miért nem te? – Íme, így már buzdító hatást vált ki!

2. Utánzásra serkent a látott élet!

De ennek is módja vagyon.

a) Odafordulunk a tanítóhoz, hogy hallassa szavát!

b) Kitérjük előtte lelkünket, hogy telítse annak szentélyét. – Így éltető lesz a példában is életet élő ige.

Bef.: Végül mi lesz az eredmény? Felfigyeltet a szó, de magával ragad a tett.

*

– Majd az **apostol hálálkodása** a hívek életének szépségéért kínálkozik igen szép beszéd-tételeknek.

1. beszéd: Hálás az Úrnak

(Erkölcsei beszéd: Mindent Istennek köszönök!)

Bev.: Mikor lehet a pásztor hálás a reábízott nyájáért? Természetesen akkor, ha vele van és készségesen körülveszi őt a nyáj. – Amíg a bárányok távol vannak, addig külön feladatot rónak a pásztorra. Mégpedig: a gyűjtés feladatát. Ha már vele vannak, akkor a táplálás kötelessége mellett az öröm boldogságát kínálják. – Kik vagytok Ti, drága híveim?

1. Ti az Isten népe vagytok.

Alapvető tétel: Isten népe s lelkem gondja.

a) Isten népe... Istentől jöttek. Ő – a Küldő. Csak látszatban a föld népe. Csupán testi vonalon anyánk a föld, de így is isteni életindítás.

b) Lelkem gondja... Szent terhe... Boldogsága. – „...szívembe zártalak titeket, akik osztoztok kegyelmemben, akár bilincsekben vagyok, akár az evangéliumot védelmezem és megerősítem... hogy Krisztusban dicsekedjétek, ha újból elmegyek hozzátok” (Fil. 1,7 és 26). – Azért, mert a rossz pusztít, keményen ítéli meg az Írás: „Jaj Izrael pásztorainak, kik önmagukat legeltették! Vajon a pásztoroknak nem a nyáját kell-e legeltetniük? (Ez. 34,2).

2. Ti az én örömöm vagytok.

Hogy mivé alakultok, – az jórészt az Isten kegyelme. Pásztorotok nem más, mint igehirdető, hangszóró, magvető, ör és ébresztő... De nem a pusztába kiáltó szava!!

a) Ti vagytok a bontakozó életvirágok. A kertész öröme a zsendülő mag, a bontakozó virág! „Te bánkódozol a repkény miatt, pedig nem dolgoztál érte, nem neveltél; egy éjszaka támadt és egy éjszaka elpusztult” (Jón. 4,10). Lehet-e nagyobb örömöm, mint a lélek tavaszi zsendülésének élvezése?

b) Ti vagytok Isten életképmásai. De kevés nekem a virág hasonlat. Ti szellemi lények is vagytok. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12)

c) Így ti vagytok lelkem teljes boldogsága. Lehet-e nagyobb örömöm, mint Isten életképmásai között szorgoskodnom? – És mi ez? Cizelláló munka. – Isten kegyelmével és a ti akarati odahajlásotokkal, simuló puhaságtokkal.

Bef.: Köszönet értetek az Úrnak! Így nem egyedül járok a földön, és nem egyedül érek – Uramhoz! „Olyanok voltatok ugyanis, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondozójához.”

2. beszéd: Hálás az Úrnak

(Erkölcsi beszéd: A kiválasztottság ormán)

Bev.: Isten örök terve a világ embernépének üdvössége. De kik tartoznak az Úr „kiválasztottjai” közé? „Akiiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlóká váljanak Fia képmásához. Így lesz elsőszülött sok testvér között” (Róm. 8,29). – „Magam” – előre nem tudom, de az élet szépségét tükrözők életét ilyenek **sejtem**... De kik kapcsolódnak ehhez a nemes együtteshez? Azt a lendülettel keresők törtetésében remélem. – És ti, drága hívek, hová tartoztok?

1. Az Úr választottjai vagytok.

Nem hiszem, hogy vakmerő az állításom, ha a „választottak” seregének tartalak titeket.

a) Családi otthonotok – Isten szentelt fészke. Innen jöttetek... „Így minden jó fa gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt” (Mt 7,17). A jó fa jó gyümölcssei vagytok (Mennyien nem birtookolják ezt!?)

b) Templomunkban kereszteltek benneteket. A keresztségről pedig tudjuk: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözüli” (Mk 16,16). (Mennyi van ezen kívül!?)

c) A katolikus Egyház nagy családjának tagjai lettetek. Édesanyánk és táplálónk! Isten ígét adja! Örök élet Kenyerét nyújtja (Mennyien vannak ezen az aklon kívül!?)! – Mindezek arra vallanak: hívott és választott az Úr! „Általa kaptunk kegyelmet és apostoli küldetést minden néphez, hogy készséggé tegyük őket a benne való hitre. Ezek közé tartoztok ti is, Jézus Krisztus meghívottjai” (Róm. 1,5-6). Magatok hálája, magam imádsága szálljon az Úrhoz ezért a kegyért!

2. De mindez; alap, amelyen indul az élet.

Ebből olyan származik, amely a hivatottságot létté alakítja. Ezt pedig így kell fogalmazni: a választottak útján járjatok. Mit kíván ez?

a) Lelki beállást! Életcél látást, életcél megvalósítást! Az úton pedig: a feltételek teljesítése. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt.118,105).

b) Lélekkövetkezetességet. Nemcsak nekilendülést, hanem állhatatosságot! Tárnyilag: küzdelmet a hibák ellen és állhatatosságot az erények gyakorlásában.

c) Állandó Istennel járás. Az Úr nem kívülem él. Bennem és velem... Örök kísérőm az Isten. Csak el ne hagyjam Őt, vagy el ne távolítsam Őt (bűnök!). – Igaz, hogy keresve keres, de figyelve figyeljem hozzám közeledését. – Még a századikat is keresi! „Ha valakinek száz juha van, s egy elcsatangol közülük, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a hegyen és nem megy, hogy megkeresse az eltévedtet?” (Mt 18,12).

Bef.: Ezt a nyájat látta a nemzetek apostola Tesszalonikában! – Ezt lássam én kicsi füredi parochiámon!

3. beszéd: Hálás az Úrnak – hívei átnemesedéséért (Erkölcsei beszéd: Istenivé lettem!)

Bev.: A földanya népe az anyagi életet keresők szülöttje. Ez természetes is, mert anyánk ölébe kívánczik a gyermek. – De égi Atyánk **fiáivá** leszünk Krisztus Urunk kegyelmével, és így átalakuláson megy át életünk. A nemzetek apostola hálás az Úrnak, hogy híveit átnemesítette az Isten. –Kérdés: milyenné nemesedett ez az élet?

1. Istenivé lett éltetek.

A föld embere istenivé nemesedett. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

a) Elvetettétek a faragott bálványokat (pogányság!). Az emberi gyarlóság ott kereste az Istent. Isteni segítség és erőssé tett értelem elvetette a faragott képeket. Ez már a beszélő Isten kegyelme (Ószövetség és Újszövetség).

b) Elvetettétek – önmagatok „belső bálványait”! Itt már önmagatok helyes értékeléséről van szó. Lélek és érték és Isten-szolgálat kötelesség. Legyen Uratok az Isten, és így boldogság tölti be élteteket.

c) Befogadtátok Isten kegyelmének kiáramlását. Tanító szóban. Ez isteni kinyilatkoztatás. „Evangéliumunk ugyanis nemcsak szóval jutott el hozzátok, hanem erővel, a Szentlélek kiárasztásával és mélységes meggyőződéssel is” (1Tessz. 1,5). – Krisztus példájában. Ez Isten megjelenése. – Égi Atya kegyelmében. Ez az isteni természetben való részesedés.

2. Mert Krisztus lakott bennetek.

Az egész éltetek lelketek szentélyévé nemesedett. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). Embervoltunk – Isten házává varázsolódtok. „Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi?” (1Kor. 6,19).

a) Örök lakótok – az Üdvözítő! De nem egyszerű statikus elgondolásban! Isten nem visszahúzódo örök nyugalom!

b) Örök indítótok – az Üdvözítő! Isten – örök Tevékenység! Így: tevékenységre serkent!

c) Örök szerető tüzetek! Éget! Hevít! Izzít! Kiegeti a földi salakot! – hogy kiolvassza az aranyat! Felgyújtja a szeretet lángját bennetek, amely tüzet fogva isteni világosságot vet a világ embere és Isten felé. „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

Bef.: Mi ez egy szóval? Krisztus lakik bennetek. – Lehet-e ennél nagyobb kegy?! És születhet-e ennél nagyobb hálaérzés lelketekben?!

* *

Beszédláncok

Lehet azután olyan beszédláncszerű együtttest is megragadni, amely a Szentlecke szövegére támaszkodva egy-egy gondolatcsoportot fogna egybe. – Ezeket egészen rövid vázlatokban foglalom össze.

I. beszédlánc címe: Az életet alakító kegyelem

1. beszéd: Követték Urunk példáját

Bev.: Kezdjük az evangéliumi mondással: „Kövess engem!” (Példa lehetne a tanítványok hívása)

1. Látva láttok.

2. Mintázva éljete!

Bef.: Legyen az isteni üdvösségi terv, amely szerint emberi életet él az ég Ura, hogy életpéldát adjon a föld zarándokának.

2. beszéd: Szenvedésben is hűségesek legyetek

Bev.: Vessük fel a kérdést: hát kegyelem az, ha szenvedéseket viselünk?

1. Kegyelem, mert elszakít a földiek túlzó igényétől.

2. Kegyelem, mert lélekerővel telít az égiek igénylésével.

Bef.: Amely utat az Úr járt, az az élet igazi útja (Golgota is).

3. beszéd: Istenivé lett éltetek

Bev.: Legyen az a gondolat, hogy földi emberek lévén, a természet fiainak gondolhatnók magunkat, de Mesterünk követői lévén, istenivé nemesíti Atyánk kegyelmi életünket. – A tárgyalásunk próbálja fejtegetni ennek az életmagasságnak a lényegét.

1. Választottjai vagytok az Úrnak (ez maga is kegyelem!)

2. Célbajutottjai vagytok égi Atyátoknak (ez a kegyelmek kegyelme!)

Bef.: Isten választott – az örök időktől, a Mester segített – az életidőnkben, és végül áldásával és kegyelmével gazdagított életünk hazajuttatott örök otthonunkba.

*

II. beszédlánc címe: A haragvó Isten

Végül lehetne szólni a Szentlecke végén említett Isten haragjáról.

1. beszéd: Hát haragvó az Isten?

Bev.: Vezető a paradicsomi, vagy Sinai hegyi jelenetből és az ember imájából... „Szűnjék meg haragod s légy kegyelmes néped gonoszságával szemben” (2Móz. 32,13).

1. A harag érzelmi vonalon emberi gyengeség.

2. A harag értelmi ítéletben a törvény teljesítését igénylő keménység.

Alapja: „Bár mérlegre vetnék haragot érdemlő vétkeket és a nyomorúságot, melyet szenvedek” (Jób 6,2).

Bef.: Legyen ez a gondolat: „Jupiter Tonans” emberi szülemény, de az ítéletet mondó Úr az isteni törvény végérvénye. „Haragom pillanatában kissé elrejtettem előled arcomat, de örök irgalommal megkönyörülök rajtad, – úgymond a te megváltód, az Úr” (Iz. 54,8).

2. beszéd: Az igazság érvényét követelő erő

Bev.: Folytassuk az előző beszéd befejezését mondván: Akié a végső diadal, az az erő birtokosa!

1. A törvényadás – hatalom jelzés.

2. Az erő érvényesítés – a teljes erő birtoklás.

„Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene; de majd megítéli ügyemet, és igazságot szolgáltat nekem. Kivezet engem a napfényre, és én meglátom igazságosságát” (Mik. 7,9).

Bef.: Jutalom és büntetés a behódoló és szembeszálló ember bére. Döntő erő: a mindenható Isten! „Harag napja lesz az a nap, szorongatás és szükség napja, veszedelem és nyomorúság napja, sötétség és homály napja, felhő és vihar napja” (Szof. 1,15).

3. beszéd: Isten haragja – a győzelem harsonája

Bev.: Vehetünk abból az emberi tapasztalatból, amely szerint a harag hangoskodó kirobbanás. Mindenkori alapja: a jogtalannak vélt sérelem.

1. Isten sérelme a törvény örök érvényét követeli.

„Amikor látta, hogy számos farizeus és szadduceus jön, hogy megkeresz-telkedjék, így szólt hozzájuk: „Viperák fajzata! Ki tanított arra, hogy fussatok a fenyegető megtorlás elől?” (Mt 3,7).

2. A teljes végérvény az emberi építmények pusztulását és zajos omlását jelenti.

„Jaj a várandós és szoptató asszonyoknak azokban a napokban! Nagy gyötrelem lesz e földön és az ítélet haragja a népen” (Lk 21,23).

Bef.: Megcsendíthető ez a gondolat: „Megnyilvánul az égből Isten haragja az emberek minden istentelensége és gonoszsága fölött, akik (Isten) igazságát rosszindulatból elfojtják” (Róm. 1,18). – Valóságban az érvényt követelő Isten mellett – az ember a hangoskodva bánkódó. – Az igazság állandó csengése ez: voluisti – accepisti!

* * *